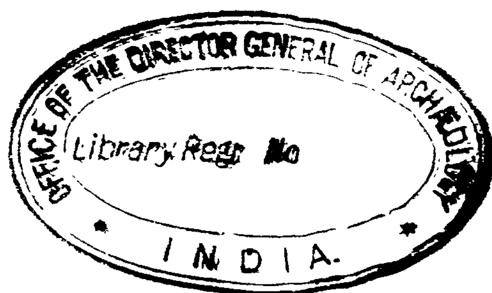
D.G.
3-12-13

A DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF THE

SANSKRIT MANUSCRIPTS

IN THE

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS.

BY

The late M. SESHAGIRI SASTRI, M.A.,

AND

M. RANGACHARYA, M.A., RAO BAHADUR,

CURATOR, GOVERNMENT ORIENTAL MSS. LIBRARY; AND PROFESSOR OF SANSKRIT AND COMPARATIVE PHILOLOGY, PRESIDENCY COLLEGE.

PREPARED UNDER THE ORDERS OF THE GOVERNMENT OF MADRAS.

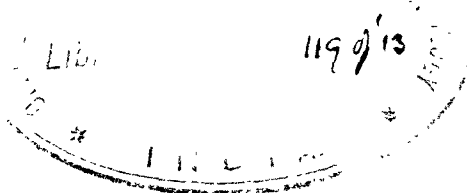
VOL. I.—VEDIC LITERATURE.

SECOND PART.

MADRAS:

PRINTED BY THE SUPERINTENDENT, GOVERNMENT PRESS.

1904

CONTENTS.

CLASS I.—VEDIC LITERATURE

1.—SAṀHITĀ AND BRĀHMAṆA

2.—THE SĀMA VĒDA (continued)

3 (*a*).—THE BLACK YAJUR VĒDA (134)—(*continued*)

3 (*b*).—THE WHITE YAJUR VĒDA (223).

4.—MISCELLANEOUS (234).

A DESCRIPTIVE CATALOGUE

OF THE

SANSKRIT MANUSCRIPTS.

PART II.

CLASS I.—VEDIC LITERATURE.

i. Saṁhitā and Brāhmaṇa – 2. The Sāma Vēda—*continued.*

No. 47. सामवेदगानम् प्रकृतिः.

SĀMAVĒDAGĀNAM PRAKṚTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, $12\frac{1}{2} \times 7\frac{3}{4}$ inches. Pages, 300. Lines, 29 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. In good order.

Contains the Prakṛti with the Mahānāmnī, Rahasya and Ūha. Folios 71 to 76 contain Rāvaṇabhēṭ. a work on Sāmavēdalakṣaṇa; folios 77 to 82*a*, ṛcas of the Sāmavēda from Āgnēyam to the 4th Khaṇḍa of Ēkasāmi and a few lines of Rāvaṇabhēṭ; and folios 82*b* to 83*b*, a portion of Vararucíparibhāṣā. The Rahsaya begins on folio 156*a* and is complete. Another copy of the Rahasya containing Daśarātra and Saṁvatsara begins on folio 212*b*. The Ūha begins on folio 236*a* and contains Daśarātra, Prāyaścitta, Saṁvatsara and Ahīna.

Beginning:

समस्वरैस्समस्तं यो जगदेतच्चराचरम् ।

सञ्जीवयति विश्वात्मा स नो विष्णुः प्रसीदतु ॥

हरिः ओम् ॥ ओ न आइ । आ हो याही ण दोइतोसा ये इ ।

End:

त क त्सवितुर्वरेणियोम् । भा का गीं देवस्य धीमाही प्रे । धि यौ यों यों नः प्राचो भ्य भ्य भ्य । हि स्थि का आ प्रे । दा क यो । आ टू ॥ दी ६-प ६ मा ३ कि ॥

• शक्करी समाप्ता ॥

No. 48. सामवेदगानम् प्रकृतिः.

SĀMAVĒDAGĀNAM PRAKṚTIḤ.

Substance, palm-leaf Size, 18 × $1\frac{3}{4}$ inches. Pages, 280 Lines, 10 on a page. Character, Grantha. Appearance, old. Very injured.

Complete. This manuscript was copied by Kolattūr Veṅkaṭakṛṣṇa Ayyaṅgār. The book belongs to Piḷḷaipākkam Pattaṅgi Śrīnivāsarāghavan.

This contains the Prakṛti with the Mahānāmnī portion of the Sāmavēda.

No. 49. सामवेदगानम् प्रकृतिः.

SĀMAVĒDAGĀNAM PRAKṚTIḤ.

ubstance, palm-leaf Size, 18 × $1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 383. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Appearance, old. Very injured.

The same work as the preceding.

Complete except 3 Sāmans at the end of Śukriyam.

No. 50. सामवेदगानम् ऊहः.

SĀMAVĒDAGĀNAM ŪHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 21 × $2\frac{1}{2}$ inches. Pages, 150. Lines, 12 or 15 on a page. Character, Grantha. Appearance, old. In good order

This belongs to the C. W. Whish series.

Complete. Fol. 225*b* gives an index, written in ink, showing the pages where the various Daśakas of the Ūha begin. Sāmavēda-paribhāṣā begins on folio 226*a*.

The codex contains the Ūha portion of the Sāmavēdagānam.

Beginning :

स्व । आमहीयवम् ॥ उ फ चोवाइ जातमन्धा(ध)सा: । दी हु वाइ साद्रू प्रे । मि कः याद्दाइ । उ रो ग्रं शर्मा । म कः हाइ श्रवाउ । वा चा । स फ ना आइन्द्राया यज्यवाइ ।

End :

श्रायन्तीयम् । अ चो च्छा नश्शीरशोचाइषाम् । . . . दा चो नाय वारियाणाम् । दा घि ना प्रे यावा प्रे । री कै प्रे या णाम् । द्रा घि इ ताँ योँ भूँदमृनोत्मा । ति छू याइपूवा प्रे । होँ घि ताँ मन्द्रनमो विशि । होकः ता । मा कः न्द्रानामाः । हि क । वि टू शा इ । ओ कु वा । हे टू ॥ दी 28, उत् 8, मा 28 डै ॥

इति क्षुद्रं समाप्तम् ॥

Copied by Veṅkaṭa Subban on the 14th of the month of Tai (Jan. and Feb.) in the year Āṅgirasa.

No. 51. सामवेदगानम् ऊहः.

SĀMAVĒDAGĀNAM ŪHAH.

Substance, paper Size, $12\frac{1}{2} \times 7\frac{3}{4}$ inches. Pages, 212. Lines, 21 on a page. Character, Telugu. Appearance, new. In good order.

The same work as the preceding and contains the दशरात्रम्, प्रायश्चित्तम्, संवत्सरम् and अहीनम् । Begins on folio 236*a*. As for the list of other works, *see* No. 47.

Beginning :

आमहीयवम्॥ उचा ॥ स्व ॥ आमहीयव१। उ फ चा ता इजा तामन्धसाः । दी लु वाइसाङ्ग्र प्रे । मि कः यादवाइ । उ रो श्रं शर्मा । म कः हाइ श्रवाउ । वा चा । स फ ना आइन्द्राया यज्यवाइ ॥

End :

वाजिजित् । प क रि प्रधन्वा । हो को वाहोइ । इ क न्द्राय साम । . . . हो टे(घ): वाहो । वा टे औहोवा । वा स र्जा जिगी वा विश्वा धनानि ॥ दी ३३-उ १ मा ६६ दू २४६ सामानि ।

अहीनं समाप्तम् ॥

No. **52.** सामवेदगानम् ऊहः.

SĀMAVĒDAGĀNAM ŪHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1⅜ inches. Pages, 34. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Appearance, new. Slightly injured

The same as the preceding.

Contains only 4 parts (Vimśas) of Ahīna (**अहीन**), the 4th of the seven divisions of the Ūha.

Beginning :

स्व । श्रौतकक्षम् । प त्रि न्यं पन्यमित्सोतारः । प चो न्यं पन्या वा । आ इ छं त्सोतारः . . . .

End :

स्व । आन्धीगवम् । पुरोजितीवोन्धसः । यां । प चो वस्वा (वा) जासानायाइ । . . . . पा कः वाउवा । मा कै प्रे ना । मा कः हाइवा । त्वा र ना । औ ची होवा । हो ना इ । डा प । दी 14, उ 62, मा 18 नै.

चतुर्थं ॥

No. 53. सामवेदगानं रहस्यम्.

SĀMAVĒDAGĀNAM RAHASYAM.

Substance, paper. Size, 12¼ × 7¾ inches. Pages, 112. B gins on f lio 156 a. Lines, 24 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. In good condition. Complete.

The codex contains the Rahasya portion of the Sāmavēda. Begins on fol. 156 *a*, *see* No. 47.

Beginning:

(रथन्तराणि) आभि त्वा शूर नो नूमो वा। स्व (रथन्तरम्) आ र भि त्वा शूर नो नूमो वा . . इ र शो वा। ना का मिन्द्र सुस्थुषो न त्वा- वा अन्यो दिव्यः। न क्रः पार्थिवाः। न घं जानो ना जा। ना की इष्या- ता। ओं नि वाहा। हा प उवा। ना जो वा . . . अ क स्॥

End:

शक्करी। ए का प्रे। प गो वस्व वाजासातायाइ। पा ङ वा उवा। ईची डा। . . . प को वमान(महा)हो हेइ(होइ)। त्वा ङना आ उवा। इ कु टूडा॥ दी 22 उङ्कु० 3 मा 34 जी॥

क्षुद्रं समाप्तम्॥ रहस्यं समाप्तम्॥

करक्रुतमपराधं क्षन्तुमर्हन्ति सन्तः

No. 54. सामवेदगानं रहस्यम्.

SĀMAVĒDAGĀNAM RAHASYAM.

Substance, paper. Size, 12¼ × 7¾ inches. Pages, 37. Begins on folio 212*b*. Lines, 24 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. In good order.

The same as the preceding and contains the whole of Daśarātra and Saṁvatsara. Begins on fol. 236 *a* *Vide* No. 47.

Beginning : (Same as No. 53.)

End :

आयामायान् । यो । स्वाशिरानर्कः । आ यु याँमायान् । प का रि सुवा । नों ठ गाइराइटाः । प का वित्रे सो . . . म का देंयु सा । वॉ ठौ धा आसाइ । ईट्ू ॥

संवत्सरं समाप्तः(म्) ॥

No. 55. सामवेदगानम् रहस्यम्.

SĀMAVĒDAGĀNAM RAHASYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 14 × 1½ inches. Pages, 134. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Appearance, new. Very much injured.

Complete. The same as the preceding.

Beginning :

ओं नमस्सामवेदाय । रथन्तराणि चत्वारि । आँभि त्वा शूर नों नुमो वा । आदुग्धाँ इव धेनव ईशानमस्य जगतः

End :

पंवमनमाह २ हों इ । त्वा ना ङ 3. उवा ट 2. 3 । इट् रिय ङा 1. 2. 3. 4. 5. ॥ दी 12, उ ॥ क्षुद्रं समाप्तम् ॥ रहस्यगानं समाप्तम् ॥

No. 56. सामवेदगानम् रहस्यम्.

SĀMAVĒDAGĀNAM RAHASYAM.

Substance, palm-leaf (Śrītāla). Size, 14 × 2 inches. Pages, 108. Lines, 10 on a page. Character, Grantha. Appearance, old. In good condition.

Complete.

दशरात्रे	सामानि	29	सत्रे	14
संवत्सरे		41	प्रायश्चित्ते	19
एकाहे		23	क्षुद्रे	52
अहीने		27	Total Sâmans ...	205

This codex contains at the end an index which is incomplete.

For beginning and end see No 11.

Fols 55 and 56*a* gives the Rahasyachalākṣaram.

अभि त्वाशु एना प्रत्यु इमाउवा दूगीदौदूरथन्तराणि । . . .
उत्सर्पं सर्पं प्रसर्पं सत्राणि ॥

This belongs to the C. W. Whish series.

No. 57. सामवेदभाष्यम्.

SĀMAVĒDABHĀṢYAM.

Substance, paper Size, 10⅝ × 8⅜. Pages, 278. Lines, 20. Character, Telugu. Condition, good. Transcribed for the Library in 1896.

Contains the commentary of the Pūrvark and the Mahānāmnī.

A commentary on the Sāma Vēda by Bharatasvāmi, the son of Nārāyaṇa and Yajñadā. He lived at Śrīraṅgam and seems to have been under the patronage of a king of the Hoysala family named Rāma to whose reign the author refers in the book and who reigned between 1272 and 1310, and the work under notice must have been composed about that period. The first two stanzas as given in the extract below do not occur in a manuscript of the work found in the Palace Library of Tanjore. (This commentary has not been printed.)

The manuscript ends with the commentary of the Mahānāmnī-sāman.

Beginning:

शुक्लाम्बरधरं विष्णुं शशिवर्णं चतुर्भुजम् ।
प्रसन्नवदनं ध्यायेत्सर्वविघ्नोपशान्तये ॥

भारद्वाजान्वयोद्भूतान् यतीन्द्राङ्घ्र्यब्जषट्पदान् ।
श्रीशपादैकनिरतानाचार्यानाश्रये सदा ॥

वागर्थाभिन्नरूपेणैकस(ण काश)मानं परेश्वरम् ।
वन्दे पुरुषसूक्तसंज्ञसूक्तसामभ्यामभिष्टुतम् ॥

नत्वा नारायणं देवं तत्प्रसादात्सधीगुणः ।
साम्नां श्रीभरतस्वामी काश्यपो ह्य(व्या)करोद(त्यृ)चः ॥

स ब्राह्मणरहस्यानां व्याख्याता वेदसंहिताम् ।
सौम्यश्रीभरतस्वामी व्याचष्टे सामसंहितान् ॥

कोसलाधीश्वरे पृथ्वीं रामनाथे प्रशासति ।
व्याख्या कृतेयं क्षेमेण श्रीरङ्गे वसता मया ॥

श्रवणेन(नानु)गृह्णन्तु सन्तुस्था(न्तस्तां) वीतमत्सराः ।
अपश्यन्तस्सतां दोषानुत्पश्यन्तः सतो गुणान् ॥

मन्त्रैसद्ब्राह्मणार्षेयच्छन्दोदैवतव(वित्द)द्विजः ।
अर्थज्ञश्चाश्नुते भद्रं यतो ज्ञेयान्यमून्यतः ॥

तथा हि श्रूयते । यो ह वा अविदितार्षेयच्छन्दोदैवतब्राह्मणेन मन्त्रेणेत्यारभ्य तस्मादेतानि मन्त्रे मन्त्रे विद्यादित्युक्तम् ॥

तथा च मन्त्रतः—स्थाणुरयं भारवाहः किलाभूदधीत्य वेदान्न विजानाति योऽर्थं । योऽर्थवित्सकलं भद्रमश्नुते स नाकमेति ज्ञानविधूतपाप्मा ॥

यदधीतमविज्ञातं निगदेनैव शब्द्यते ।
अनग्नाविव शुष्कैधो न तज्ज्वलति कर्हिचित् ॥

ब्राह्मणे(णानि)न दृश्यन्ते मन्त्राणां संहिताभुवाम् ।
साम्नां तु ब्राह्मणव्याख्या समये तावि(कापि)वक्ष्यते ॥

यस्मिन् त्रयन्ताऋचां यासामृषयः कापि के च न ।
वामदेव ऋषिस्तासां ज्ञेय इत्याह शौनकः ॥

आग्नेयमाद्यं पर्वैन्द्री पावमानी ततः परे ।
त्रिपर्वा सामवेदस्य संहितैवमधीयते ॥

आदौ गायत्र्य आग्नेये चतुस्त्रिंशदृचो ऽत्र तु ।
उदित्यमित्यसौ सौरिः शन्नो देवीरपां स्तुतिः ॥

आद्ये खण्डे तृतीयाया मेधातिथिर्ऋषिस्स्मृतः ।
प्रेष्ठं व उशना काव्यस्त्वदितिस्त्वन्न इत्यृचः ॥

आ ते वत्स ऋषिर्वत्सो वामदेवेक्षितान्तिमा ।
भरद्वाजेक्षिताशिष्टाः पञ्चाग्नेरथ निर्वचः ॥

अङ्गे ऽस्ति प्रत्ययो लोपो नकारस्येति शाब्दिकाः ।
सर्वगस्सर्वविद्यो ऽग्निः गत्यर्थो हि गतिक्रिया ॥

अग्रस्यानयनाद्वाह्निः स्तोत्रं नाग्रं नयेदिति ।

नीयते वाग्रस्तोत्राणां तावत्पावमानव्यतिरिक्तानां प्रथममाज्यमाग्नेयं शस्त्राणां च प्रथममाज्यमाग्निष्टोमाख्यमाग्नेयं प्रातस्सवनच्छन्दसां मुख्यं गायत्रं संस्थानां च प्रथममग्निष्टोमाख्याग्नेयीत्येवं बहुप्रकारमग्नेरनुग्रहार्थम् ॥

अग्न आयाहि वीतये गृणानो हव्यदातये निहोता सत्सि बर्हिषि ॥

हे अग्ने आयाह्यागच्छ देवतात्मना (वीतये अशना) य हविषां वीतिर्व्याप्तिप्रजनकान्त्यशनखादनेषु गृणानः स्तूयमानः गृणातेर्भावकर्मणोरित्यात्मनेपदम् । यत्स्थानेऽग्र(शानच्)प्रत्ययो(व्यत्ययः)छान्दसा(सः)

गृणाना जमदग्निनेऽग्नि च हि (वत्) भवति हव्यदातये हव्यानां देवेभ्यो दानाय यजमानैः स्तूयमानः अथवा हव्यदातिर्यजमानः हव्यानि देवेभ्यो ददातीति तदर्थं गृणानस्स्तुवन्देवानिति होता गृहीत उक्थ्य इति छन्दोऽन्तरं नीत्ययमुपसर्गो व्यवहितेनापि सत्सीत्याख्यातेन सम्बन्धनीयः । व्यवहिताश्चेति छन्दसि व्यवहितानामप्युपसर्गाणां धातुसम्बन्धस्मरणान्निषत्सि निषीदत्सीति लेडन्तं लिङर्थे लेडिति लेट् च । उपविश बर्हिषिस्तिस्त्रो(?)होता सत् ह्वयतेर्धातोर्होता ऐतरेयब्राह्मणेन च जुहोतेत्याशङ्क्यावाहनाद्धोतेति होतृशब्दनिर्वचनं कृतम् । तदा बहु यदन्यो जुहोति । अथ यो न ह यजति च तस्मात्तं होतेत्याचक्षते इति यद्वा वस्तत्र यथाभाजनं देवता अमुमावहेत्याह्वयति तदेव होतुः होतृत्वमिति । अग्नेस्तु स्वयमावहनाद्धोतृत्वमिति ॥

*   *   *   *

End:

एवं हि त्वं हे इन्द्र परमेश्वर एवं हि त्वं हे पूषन् पोषक विश्वस्येति ॥

एवं हि भवथ हे देवा इति सर्वदेवानां बलरूपाणां स्थानादिन्द्रस्संबोधयन इति ॥

Colophon:

इति श्रीभरतस्वामी महानाम्नीर्यथामति ।

व्याख्यत् स्खलितमस्यात्र क्षमतां बलवृत्रहा ॥

इति श्रीभरतस्वामिनः कृतौ सामवेदभाष्ये महानाम्नीविवरणम् ।

लिखितं पुस्तकमिदं सुब्रह्मण्यविपश्चिता ।

भवनामसंवत्सरभाद्रपदमासे शुक्लपक्षैकादश्यां लिखित्वा समाप्तिं गता ॥

No. 58. सामवेद्ब्राह्मणम्.

SĀMAVĒDABRĀHAMAṆAM.

Substance, palm-leaf (Śrītāla). Size, 14 × 2¼ inches. Pages, 447. Lines, 10 on a page. Character, Grantha. Appearance, old. In good order.

Contains the eight Brāhmaṇas complete. This belongs to the C. W. Whish series.

The Kauthuma text of the Ārṣēya Brāhmaṇa has been edited by Dr. Burnell with extracts from the commentary of Sāyaṇa, Mangalore, 1876, and by Satyavrata Sāmāsramin with the commentary of Sāyaṇa. The Sāmavidhāna Brāhmaṇa has been edited by Dr. Burnell with Sāyaṇa's commentary, 1873. The Vamśa Brāhmaṇa has been edited by A. Weber, Ind. Stud. Vol. IV, and by Dr. Burnell with Sāyaṇa's commentary, 1873. The Dēvatādhyāya Brāhmaṇa has been edited by Dr. Burnell with Sāyaṇa's commentary 1877. The Prauḍha Brāhmaṇa known also by the names of Mahābrāhmaṇa, Pañcavimśa Brāhmaṇa and Tāṇḍya Brāhmaṇa has been edited with Sāyaṇa's commentary by Ānandachandra Vēdāntavāgīśa in the Bibl. Ind. (1870--74). The Ṣaḍvimśa Brāhmaṇa is a supplement to the preceding which is known by the name of Pañcavimśa Brāhmaṇa, as the name Ṣaḍvimśa 'twenty-sixth' indicates, and as it consists of twenty-five Prapāṭhakas. The last section of the book, which treats of omens and the expiatory ceremonies to be performed to remove their evil effects, is called Adbhuta Brāhmaṇa and has been published with a translation and explanatory notes in *Zwei Vedische Text uber Omina und Portenta* (1859).

The eight Brāhmaṇas are :

1. प्रौढब्राह्मणं महाब्राह्मणं वा	5. देवताध्यायब्राह्मणम्
2. षड्विंशब्राह्मणम्	6. छान्दोग्योपनिषद्ब्राह्मणम्
3. सामविधानब्राह्मणम्	7. संहितोपनिषद्ब्राह्मणम्
4. आर्षेयब्राह्मणम्	8. वंशब्राह्मणम्

The above eight Brāhmaṇas are referred to in a passage occurring in the beginning of the commentary of Sāyaṇācārya on the Vamśa Brāhmaṇa. *Vide*. No. 66.

The Prauḍha Brāhmaṇa consists of twenty-five Prapāṭhakas; the Ṣadvimśa, five; the Sāmavidhāna, five; the Ārṣeya, three; the Dēvatādhyāya, five; the Chāndōgya, ten; the Samhitōpaniṣad, five; and the Vamśa consists of two Paṭalas the first of which is divided into six and the second into three Khaṇḍas.

Beginning:

(अथ महाब्राह्मणम् or प्रौढब्राह्मणम् pp. 1—270.)

हरिः ओम् । महन्मे वोचो भर्गो मे वोचो यशो मे वोचस्स्तोमम्मे वोचो भुक्तिम्मे वोचस्सर्वम्मे वोचस्तम्मावतु तन्मा विशतु तेन भुक्षिषीय देवो देवमेतु सोमस्सोममेत्मृ(त्व)तस्य पथा विहाय दौष्कृत्यं बद्धानामास्ति स्तुतिस्तोमसरणीः सोमङ्गमेयं पितरो भूः पितरो भूः पितरो भूः ॥

End:

य एतदुपयन्ति तदेतद्विश्वसृजां सहस्रसंवत्सरमेतेन वै विश्वसृजस्सर्वामृद्धिमार्ध्नुवन् सर्वामृद्धिमृध्नुवन्ति य एतदुपयन्ति ॥ 9 ॥ तृतीयो ऽध्यायः ॥

सत्राणि। सत्रम् अध्यायाः ३ खण्ड 66। (प्रथमतो दशानामध्यायानां) ख - 112 । द्वादशाहम् ख - 60 । एकाहम् ख - 60 । अहीनम् ख - 52 । सत्रम् ख - 66 । (आहत्य महाब्राह्मणखण्डाः) - 350 ॥ समाप्तं महाब्राह्मणम् ॥

The transcription was completed by Veṅkaṭasubban, son of Veṅkaṭapati, on the 15th of Paṅguni in the year Śrīmukha.

(अथ षड्विंशब्राह्मणप्रारम्भः pp. 270—305.)

ब्रह्म च वा इदमग्रे सुब्रह्म चास्तां ततस्सुब्रह्मोदकामदथ ह देवा यज्ञेन ब्रह्म पर्यगृह्णताग्निर्वै ब्रह्मासावादित्यः . . . .

सूर्याय स्वाहेति सर्वभूताधिपतये स्वाहा किरणपाणये स्वाहेश्वराय स्वाहा सर्वपापशमनाय स्वाहेति व्याहृतिभिर्हुत्वाथ साम गायेत् ॥ 19 ॥ तृतीयो ऽध्यायः ॥ षड्विंशस्समाप्तः ॥ आहत्य अध्यायाः 3 ख - 48

(अथ सामविधानम् pp. 305—334.)

ब्रह्म ह वा इदमग्र आसीत्तस्य तेजोरस्योऽत्यरिच्यत स ब्रह्मा समभवत् स तूष्णीं मनसाऽध्यायत् । तस्य यन्मन आसीत् । स प्रजापतिरभवत्

* * * *

ब्रह्मचारिणे समावर्तमानायाख्यायोपाध्यायाय ग्रामवरं सहस्रं श्वेतं चाश्वं प्रदायानुज्ञातो वा यं कामं कामयते तमाप्नोति तमाप्नोति । तृतीयः प्रपाठकः ॥ सामविधानस्य खण्डाः 25.

(अथार्षेयब्राह्मणम् pp. 335—355)

अथ खल्वयमार्षप्रदेशो भवत्यृषीणां नामधेयगोत्रोपधारणं स्वर्ग्यं यशस्यं धन्यं पुण्यं पौत्र्यं पशव्यं ब्रह्मवर्चस्यं स्मार्तमायुष्यं * *

* * * * * *

महानाम्न्यः प्रजापतेर्वा विष्णोर्वा विश्वामित्रस्य वा सीमा व मङ्ण्या वाध्वरमा वा शक्वर्यो वा शाक्र्यो वा ॥ 2

शुक्रियं समाप्तम् ॥ आर्षेयं च समाप्तम् ॥ आहत्य खण्डाः ॥ 81 ॥

(अथ संहितोपनिषद्ब्राह्मणप्रारम्भः pp. 355—359.)

अथातस्संहितोपनिषदो व्याख्यास्यामः । सर्वपरोक्षा देवसंहिता भवति। सर्वप्रत्यक्षासुरसंहिता भवति। परोक्षप्रत्यक्षा ऋषिसंहिता भवति।

* * * *

प्रजापतिर्वामिदमेकमन्नमक्षितायुः पुरुषो जातमीश्वरोऽभिजायते नाका-शीकरणश्च चतुरुचो (!) भवति य एवं वेद य एवं वेद ॥ खण्डाः 5 ॥ संहितोपनिषत्समाप्ता ॥

(अथ देवताध्यायप्रारम्भः pp. 359—362.)

अग्निरिन्द्रः प्रजापतिस्सोमो वरुणस्त्वष्टाङ्गिरसः पूषा सरस्वती ॥

* * * *

स्वस्ति देवऋषिभ्यश्च ब्रह्म सत्यञ्च पातु मामिति ब्रह्मसत्यञ्च पातु मामिति । देवताध्यायस्समाप्तः ॥

(वंशब्राह्मणप्रारम्भः 362—367.)

देवान्यथापूर्वं तर्पयिष्यामः । अग्निस्तृप्यतु ब्रह्मा सोमश्शिवः प्रजापतिः * * * * *

बृहद्वसुः गोभिलो गोभिलो(ला)देव गोभिलो राधाच्च गौतमात् [गोभिलो] राधो गौतमः समानं परम् समानं परम् ॥ वंशब्राह्मणं समाप्तम् ॥

The scribe gives the date of the completion of transcription to be the 8th of Vaiśākka of Bhava.

(अथ छान्दोग्योपनिषद्ब्राह्मणप्रारम्भः 369—447.)

This Brāhmaṇa consists of ten parts, of which two contain the Mantras to be recited at marriages and other household ceremonies and are called Mantrakhaṇḍa; and the remaining eight constitute what is called the Chāndōgyōpaniṣad. The MS. under notice contains only the Upaniṣad. See for extracts, under Upaniṣads.

The following 13 names of Ṛsis called Sāmagācāryas, are taken from the Vamśa Brāhmaṇa :—

राणायनिः

सात्यमुग्रिः

दुर्वासाः

भागुरिः

गौरुण्डिः

गौल्गुलविः

भगवानौपमन्यवः

दरालः

गार्ग्यसावर्णिः

वर्षगण्यः

कुथुमिः

शालिहोत्रः

जैमिनिः

These are the names of Pravacanakartas :

शाटिः

भाल्लविः

कालबविः

ताण्डिः

वृक्

वृषाणकः

रुरुकः

अगस्त्यः

बट्कशिराः

कुहूः

The following list of the successive teachers of the Sāma Vēda is taken from the Vamśa Brāhmaṇa, and each Ṛsi was the pupil of the one following. Two Lists are given, the first being long and the second short. The former begins with Śarvadatta and ends with Brahma, the creator, who is supposed to have been the first teacher of the Sāman. Omitting the last six names of deities, the remaining names seem to be historical. The fifty-five successive teachers who were probably historical personages may have occupied about 1,000 years. Whatever date is assigned to the composition of the Vamśa Brāhmaṇa, the above teachers must be placed before that date. The second list begins with Nayan and ends with Rādhōgautama. The genealogy branches into two lines from Rādhōgautama downwards, but is the same for both upwards up to Brahma.

अधस्ताल्लिख्यमानानां वंशब्राह्मणोक्तर्षीणां
यथोत्तरं विद्यया पितृत्वमुपपाद्यते ।

1. शर्वदत्तो गार्ग्यः
रुद्रभूतिर्द्राह्यायणः
त्रात-ऐषुमतः
निकलः पार्णवल्किः
गिरिशर्मा काण्डेवृद्धिः
ब्रह्मवृद्धिश्छन्दोगमाहकिः
मित्रवर्चाःस्थैलङ्कायनः
सुप्रतीत औलुन्द्यः
बृहस्पतिगुप्तश्शायस्तिः
भवत्रातः शायस्तिः
कुस्तुकश्शार्कराक्ष्यः
श्रवणदत्तः कौहलः
सुशारदश्शालंकायनः
ऊर्जयन्नौपमन्यवः
भानुमानौपमन्यवः
आनन्दश्छान्धनायनः
शाम्बश्शार्कराक्ष्यः
काम्बोजश्चौपमन्यवः
मद्रकारश्शौ(ङ्ग)ङ्गायनिः
स्वातिरौष्ट्राक्षिः
सुश्रवा वार्षगण्यः
प्रातरन्हः कौहलः
केतुर्वाद्यः

मित्रविन्दः कौहलः
सुनीथः कापटवः
सुतेमनाश्शाण्डिल्यायनः
अंशुर्धानञ्जय्यः
{ अमावास्यश्शाण्डिल्यायनः
राधो गौतमः }
गाता गौतमः
संवर्गजिल्लामकायनः
शाकदासो भाटि(ड)तायनः
विचक्षणस्ताण्ड्यः
गर्दभीमुखश्शाण्डिल्यायनः
उदरशाण्डिल्यः
अग्निधन्वा शौनकः
मशको गार्ग्यः
स्थिरको गार्ग्यः
वासिष्ठश्चैकितानेयः
वासिष्ठ आरोहिण्यो राजन्यः
सुमन्त्रो बाभ्रवो गौतमः
शूषो वाह्नेयो भारद्वाजः
दरालो दार्तेयश्शौनकः
दृतिरिन्द्रोतश्शौनकः
इन्द्रोतश्शौनकः
वृषशुष्मः वातावतः

निकोधकः भायजात्यः
प्रतिथिर्देवतरसः
देवतराः शावसायनः
शवाः
अग्निभूः काश्यपः
इन्द्रभूः काश्यपः
मित्रभूः काश्यपः
विभण्डकः काश्यपः
ऋश्यशृङ्गः काश्यपः
कश्यपः
अग्निः
इन्द्रः
वायुः
मृत्युः
प्रजापतिः
ब्रह्मा (स्वयम्भूः)

2. नयन्
अर्यमभूतिः कालबवः
भद्रशर्मा कौशिकः
पुष्ययशा औदुव्रजिः
सङ्करो गौतमः
अर्यमराधो गोभिलः
पूषमित्रो गोभिलः
अश्वमित्रो गोभिलः
वत्समित्रो गोभिलः
वरुणमित्रो गोभिलः
मूलमित्रो गोभिलः
गौल्गुलवीपुत्रो गोभिलः
बृहद्वसुः गोभिलः
गोभिलः
राधो गौतमः

No. 59. सामवेदब्राह्मणम्.

SĀMAVĒDABRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, $13\frac{1}{4} \times 1$ inches. Pages, 172. Lines, 5 on a page. Character, Nandināgari. Appearance, old. **Much** injured.

Contains:

Ṣaḍvimśa Brāhmaṇa fol. 1 *a* (numbered as 10.)
Sāmavidhāna Brāhmaṇa (fol. 32 *a*.)

Ārṣēya Brāhmaṇa (fol. 62 *a*.)
Dēvatādhyāya Brāhmaṇa (fol. 80 *a*.)
Samhitōpanisad Brāhmaṇa (fol. 83 *a*.)

The codex contains also Chāndógyōpanisad Brāhmaṇa containing the Mantraprasna fol. 87 *a* and Chāndōgyópaniṣad fol. 102 *a*. The former is noticed in No. 62; the latter, under Upaniṣads.

In the beginning 9 leaves are wanting; and the MS. begins with the 7th Khaṇḍa of the first chapter of the Ṣadvimśa Brāhmaṇa which begins as follows:

घ्नन्तीव वा एनत्सोमं राजानं प्रेव मीयते यदेनमभिषुण्वन्ति तस्यैतामनुमरणीं कुर्वन्ति ॥

No. 60. सामवेदब्राह्मणम्.

SĀMAVĒDABRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 13¾ × 1 inches. Pages, 68. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Appearance, new. Slightly injured.

Contains only one Adhyāya of the Sāmavidhāna (fol. 1 *a*), and the whole of the Ārṣēya Brāhmaṇa (fol. 12 *a*.) and the Dēvatādhyāya Brāhmaṇa (fol. 32 *a*).

For extracts see No. 58.

No. 61. सामवेदब्राह्मणम्.

SĀMAVĒDABRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 11¾ × 1¼ inches. Pages, 91 Lines, 6 on a page. Character, Nandināgari. Appearance, rather old. Condition, slightly injured.

Begins on fol. 12*a*. The other work in the codex is Sāmavedalakṣaṇam fol. 1 *a*.

Contains 6 Adhyāyas of the Mahābrahmaṇa, or Prauḍhabrāhmaṇa, the first of the eight Brāhmaṇas

For beginning see No. 58

End:

यदेषा प्रतिपद्रवत्युपैतं जन्या गावो न मन्ति विन्दते ऽस्य जन्या गा राष्ट्रम् ॥

इति द्वितीयपञ्चके प्रथमोऽध्यायः ॥

No. **62.** सामवेदब्राह्मणम्.

SĀMAVĒDABRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 13¾ × 1 inches. Pages, 31. Lines, 5 on a page. Character, Nandināgari. Appearance, old. Injured.

The codex under notice contains the Mantrakhaṇḍa complete, a part of छान्दोग्योपनिषद्ब्राह्मणम्. *Vide* No. 59.

Beginning:

देवसवितः प्रसुव यज्ञं प्रसुव यज्ञपतिं भगाय दिव्यो गन्धर्वः केतपूः केतन्नः पुनातु ॥ * * *

End:

माता रुद्राणां दुहिता वसूनां स्वसादित्यानाममृतस्य नाभिः प्रणुवोचं चिकितुषे जनाय मा गामनागामदितिं वधिष्ट ॥ 4 ॥ इति मन्त्रपर्व समाप्तम् ॥

No. **63.** सामवेदब्राह्मणम्.

SĀMAVĒDABRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1½ inches. Character, Grantha. Pages, 15. Lines, 9 on a page. Appearance, new. Slightly injured. Begins on fol. 15 *a*.

The other works in the MS. are: Chāndōgyōtsarjanaprayōgaḥ fol. 1 *a*, Khādiragṛhyasūtram fol. 10 *a*, Yajñōpavītapratiṣṭhāvidhiḥ fol. 24 *a*, Drāhyāyaṇāparaprayōgaḥ fol. 27 *a*, Prāṇāgnihōtram fol 49 *b*.

The same as the preceding.

No. 64. सामवेदब्राह्मणम्.

SĀMAVĒDABRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1½ inches. Pages, 4. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Appearance, new. Very slightly injured.

Begins on fol. 1 *a*. The other work in the MS. is Sāmavēdabrāhmaṇabhāṣyam fol. 3 *a*. *Vide* No. 66.

Contains the Vaṃśabrāhmaṇa complete.

Colophon:—इति वंशब्राह्मणे तृतीयः खण्डः ॥ इति वंशब्राह्मणस्समाप्तः इत्यष्टमः ब्राह्मणः समाप्तः ॥

This manuscript begins only with अग्निस्तृप्यतु and does not contain the words देवान्यथापूर्वं तर्पयिष्यामः as in the beginning of the other copies of the work.

No. 65. सामवेदब्राह्मणम्.

SĀMAVĒDABRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 18⅛ × 1⅝. Pages, 3. Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Begins on fol. 34 *a*. The other work in the MS. is Chāndōgyōpaniṣad (fol. 1 *a*).

Contains the Vaṃśabrāhmaṇa, second Paṭala.

The Vaṃśabrāhmaṇa, according to the MS. described in No. 58, consists of two Paṭalas; the first, containing 6 Khaṇḍas, mentions the names of dieties, manes, Sāmagācāryas and Pravartakācāryas of the Sāmavēda to whom Tarpanas (offerings of water) are due; the second Paṭala, having 3 Khaṇḍas, mentions the line of teachers through whom the Sāmavēda has been handed down from antiquity. The MS. under notice (No. 65) presents the second Paṭala alone as the Vaṃśabrāhmaṇa and omits the first altogether. The MS described in No 64 begins the second as

अथ वंशब्राह्मणम् as if the second Paṭala alone constituted the Vamśabrāhmaṇa. The commentary of Sāyaṇācārya is for the second Paṭala alone. So it may be said that the Vamśabrāhmana did not originally include the first Paṭala. But against this view may be said that there are certain MSS. which give the first Paṭala at the end of the second and that Sāyaṇa may have omitted to comment on that portion as he considered it to be easy.

No. 66. सामवेदब्राह्मणभाष्यम्.

SĀMAVĒDABRĀHMAṆABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1½ inches. Pages, 34. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Appearance, fresh. Much injured

Begins on fol. 3 *a*. The codex contains also Sāmavēdabrāhmaṇam fol. 1 *a*. *Vide* No. 64.

Contains the commentaries of Vamśabrāhmaṇa (second Paṭala alone), fol. 3 *a*, Dēvatādhyāyabrāhmaṇa fol. 8 *a* and Saṁhitōpaniṣadbrāhmaṇa. The commentary is by the famous Sāyaṇācārya.

From the passage occurring in the beginning of the commentary on the Vamśa Brāhmaṇa we learn that Sāyaṇa commented on this Brāhmaṇa after finishing his commentaries on the other seven Brāhmaṇas of the Sāma Vēda whose names are given in the passage. Owing to the much injured condition of the MS. under notice it was restored in 1896 and the new transcript is noticed lower down.

Beginning:

वागीशाद्यास्सुमनसस्सर्वार्थानामुपक्रमे ।
यन्नत्वा कृतकृत्यास्स्युः तन्नमामि गजाननम् ॥
यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्यो ऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरम् ॥

तत्कटाक्षेण तद्रूपं दधद्बुक्कमहीपतिः ।
आदिशत्सायणाचार्यं वेदार्थस्य प्रकाशने ॥

ये पूर्वोत्तरमीमांसे ते व्याख्यायातिसङ्ग्रहात् ।
कृपालुस्सायणाचार्यो वेदार्थं वक्तुमुद्यतः ॥

व्याख्यातौ ऋग्यजुर्वेदौ सामवेदेऽपि संहिता ।
व्याख्याता ब्राह्मणस्याथ व्याख्यानं सम्प्रवर्तते ॥

अष्टौ हि ब्राह्मणा ग्रन्थाः प्रौढं ब्राह्मणमादिमम् ।
षड्विंशाख्यं द्वितीयं स्यात् ततः सामविधिर्भवेत् ॥

आर्षेयं देवताध्यायो भवेदुपनिषत्ततः ।
संहितोपनिषद्वंशो ग्रन्था अष्टावितीरिताः ॥

प्रौढादिब्राह्मणान्यादौ सप्त व्याख्याय चान्तिमम् ।
वंशाख्यं ब्राह्मणं विद्वान् सायणो व्याचिकीर्षति ॥

अस्मिन्ब्राह्मणे कृत्स्नसामवेदगातॄणां प्रवृत्तिरुच्युत्पादनाय सम्प्रदायप्रवर्तका ऋषयः प्रदर्श्यन्ते । तत्र प्रथमं सर्वत्र ग्रन्थादौ परम्परा-गुरुनमस्कारः कर्तव्य इति सूचयितुं ब्रह्मादिपरम्परागुरुनमस्कारं दर्शयति । नमो ब्रह्मणे नमो ब्राह्मणेभ्यः * * * *

End :

एवं विलक्षणां ऋषिपरम्परां दर्शयित्वा राधाद्गौतमादारभ्य वंशः समान इत्यूहः । समानं परं समानं परमिति परमवशिष्टं राधादिब्रह्मपर्यन्तं ऋषिजातं समानम् । अभ्यासः आदरार्थः ब्राह्मणसमाप्त्यर्थश्च । वंशब्राह्मणभाष्ये तृतीयः खण्डः ॥ हरिः ओम् ॥

इति वंशब्राह्मणभाष्यं समाप्तम् । इत्यष्टमब्राह्मणभाष्यं समाप्तम् ॥

देवताध्यायब्राह्मणभाष्यम् ॥

वागीशाद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ॥

*   *   *   *

संहितोपनिषद्वंशो ग्रन्था अष्टावितीरिताः ॥

तत्राद्या ब्राह्मणग्रन्थाः चत्वारो व्याकृताः पुरा ।
देवताध्यायसंज्ञस्तु ग्रन्थो व्याक्रियते ऽधुना ॥

साम्नां निधनभेदेन देवताध्ययनादयम् ।
ग्रन्थो ऽपि नामतो ऽन्वर्थात् देवताध्याय उच्यते ॥

तत्राद्ये बहुधा साम्नां देवतापरिकीर्तनम् ।
द्वितीये छन्दसां वर्णाः तेषामेव च देवताः ॥

तृतीये तन्निरुक्तिश्चेत्येवं खण्डार्थसङ्ग्रहः ।

तत्रादौ साम्नां निधनभेदेन तद्देवताभिधानाय ता एवानुक्रामति ॥ अग्निरिन्द्रः प्रजापतिः सोमो वरुणस्त्वष्टाङ्गिरसः

End:

दुष्टतादुरुपयुक्तादित्यादिको ऽयं मन्त्रः। स्वस्त्यस्तु मङ्गलानि भवन्तु। द्विरुक्तिर्देवताध्यायपरिसमाप्त्यर्था प्रार्थनायामादरार्था च ॥ इति देवताध्यायब्राह्मणभाष्ये चतुर्थः खण्डः ॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।
पुमर्थांश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इति देवताध्यायब्राह्मणभाष्यं समाप्तम् ॥

संहितोपनिषद्ब्राह्मणभाष्यम् ॥

एवं च ब्रह्मविद्याया मुख्य उपनिषच्छब्दः तत्प्रतिपादकब्राह्मणे वर्तते। एवं संहितोपनिषच्छब्दोऽपीति कृत्वा अध्यापकैः संहितोपनिषदिदं

ब्राह्मणमप्यतिदिश्यते । तत्र तावत् श्रोतुर्बुद्धिसमाधानाय वर्णिष्यमाणमर्थं सङ्गृह्य प्रतिजानीते । अथातस्संहितोपनिषदो व्याख्यास्याम इति । अथशब्द आनन्तर्यार्थः । यस्मादेतद्व्याख्यानमन्तरेण वक्ष्यमाणफलानि वर्जनीयावर्जनीया भेदाश्च न ज्ञायन्ते । अतो ऽस्माद्धेतोरित्यर्थः । उपपूर्वात् षदेर्गत्यर्थाद्विशरणार्थाच्च उपनिषच्छब्दः ॥

End:

तासामपि संहितानां विशिष्टदेवतासम्बन्धकथनादेव विशिष्टफलसम्बन्धो ऽपि उक्तो वेदितव्यः ॥

Colophon:— इति सायणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे संहितोपनिषद्ब्राह्मणभाष्ये प्रथमः खण्डः ॥

No. **67.** सामवेदब्राह्मणभाष्यम्.

SĀMAVĒDA-BRĀHMAṆA-BHĀṢYAM.

Substance, paper. Size, $10\frac{3}{4} \times 8\frac{1}{2}$. Pages, 56. Lines, 15 on a page. Character, Dēvanāgari. Condition, good.

Begins on fol. 1 *a*. The other work is Padakārikāratnamālā.

Dēvatādhyāya (1 to 26), Saṁhitōpaniṣad (26 to 37) and Vaṁśabrāhmaṇa (38 to 56), complete.

This is a copy made in 1896 from the MS. noticed as No. 66 which is much injured.

No. **68.** सामवेदमन्त्रभाष्यम्.

SĀMAVĒDAMANTRABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, $11\frac{3}{4} \times 9\frac{1}{4}$ inches. Pages, 181. Lines, 14 on a page. Character, Dēvanāgari. Condition, good. A little incomplete. Begins on fol. 1*a*.

Commentary for 6 passages in the 14th Khaṇḍa is wanting.

Begins on fol. 1*a*. This codex contains also Khādiragṛhyasūtrabhāṣyam (fol. 91*a*).

This is a copy made in 1896 from an injured MS. of the Library noticed below.

This is a commentary on the Mantra portion of the Upaniṣad Brāhmaṇa, by the well-known Sāyaṇācārya. It is said in the beginning that, at the request of king Bukka, Sāyaṇa commented upon the Ṛg Vēda, the Yajur Vēda, and the Saṁhitā portion of the Sāma Vēda, and that he then proceeded to comment on the Brāhmaṇas of the Sāma Vēda, which are all enumerated in the beginning of this commentary.

The Mantrakhaṇḍa forms one of the two parts of the Upaniṣad Brāhmaṇa, the other part being the Chāndōgyōpaniṣad. It is called Mantrakhaṇḍa as it contains the Mantras or hymns which are recited in connection with marriages and other ceremonies among the Sāmavēdins.

Beginning:

वागीशाद्यास्सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ।
यं नत्वा कृतकृत्यास्स्युस्तं नमामि गजाननम् ॥
यस्य निश्वसितं वेदा यो वेदेभ्यो ऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरम् ॥
तत्कटाक्षेण तद्रूपं दधद्बुक्कमहीपतिः ।
आदिशत्सायणाचार्यं वेदार्थस्य प्रकाशने ॥
ये पूर्वोत्तरमीमांसे ते व्याख्यायातिसङ्ग्रहात् ।
कृपालुस्सायणाचार्यो वेदार्थं वक्तुमुद्यतः ॥
व्याख्यातावृग्यजुर्वेदौ सामवेदे ऽपि संहिता ।
व्याख्याता ब्राह्मणस्याथ व्याख्यानं संप्रवर्तते ॥
अष्टौ हि ब्राह्मणा ग्रन्थाः प्रौढं ब्राह्मणमादिमम् ।
षड्विंशाख्यं द्वितीयं स्यात्ततस्सामविधिर्भवेत् ॥
आर्षेयं देवताध्यायो भवेदुपनिषत्ततः ।
संहितोपनिषद्वंशो ग्रन्था अष्टावितीरिताः ॥

तत्रोपनिषदाख्यो यः षष्ठो ग्रन्थः स च द्विधा ।
मन्त्रपर्व च विद्येति विद्याङ्गत्वं न पर्वणः ॥

यथा व . . . स्य पान्तु मन्त्राणां विद्यासन्निधिः पाठ्यता असूचयत् . . . स्याष्टमे तद्भगवान् बादरायणः वे. . . दार्थभेदादिति । अन्त्या थर्वणिकानामुपनिषदारम्भे मन्त्रसमाम्नायः सर्वं प्रविध्य हृदयं प्रविध्य धमग्रीः प्रवृज्यशिरोभिर्वृज्य त्रिधा त्रिवृक्ष इत्यादिः । ताण्डिनां देव सवितः प्रसुव यज्ञमित्यादिः । शाट्यायनीनां श्वेताश्वो हरि न्यहरि लीलोऽसीत्यादिः कठानां तैत्तरीकाणां च शन्नो मित्रः शं वरुण इत्यादिः

* * * *

तत्र देव सवितरित्ययं यजुस्सन्ध्यात्मकः प्रथमो मन्त्रः । स च सर्वकर्मसाधारणोऽस्ति मुख्याङ्गभूतपर्युक्षणे विनियुक्तः । तथा च सूत्रं । देव सवितः प्रसुवेति प्रदक्षिणमग्निं पर्युक्ष्येदिति त्रिः परिहरन्निति । पाठस्तु देव सवितः प्रसुव यज्ञं प्रसुव यज्ञपतिं भगाय दिव्यो गन्धर्वः केतपूः केतन्नः पुनातु वाचस्पतिर्वाचं नः स्वदात्विति । मन्त्रपर्वपठितानां देवसवितरित्यादीनां पादबद्धानां प्रश्लिष्टपठितानां च सर्वेषां मन्त्राणां साधारण्येन परमेष्ठी स्वयंभूर्ब्रह्मा ऋषिः । तेनैवादौ दृष्टत्वाद्दृषिर्दर्शनादिति हि निरुक्तं ब्रह्मणो मन्त्रद्रष्टृत्वं बहुश्रुतिषु स्मृतिषु प्रसिद्धम् । तस्माहचः सामयजूंषि जज्ञिरे इति मुण्डकः । अस्य महतो भूतस्य निश्वसितमेतदृग्वेदो यजुर्वेदस्सामवेद इति बृहदारण्यकः । ऋचस्सामानि जज्ञिरे इति तैत्तिरीयकम् । अनादिनिधना नित्या वागुत्सृष्टा स्वयंभुवेति मनुः । न कश्चिद्वेदकर्ता च वेदस्य त्वा चतुर्मुख इति पराशरः । छन्दो देवते तु प्रतिमन्त्रं नियते तत्र तत्र मन्त्रव्याख्यासमय एवाभिधास्य(स्ये)ते । यजुर्मन्त्राणां तु अपरिमिताक्षरोपेतत्वान्न च्छन्दोविभागोऽस्ति । न च ऋष्याद्यभिधानमर्थज्ञानवद्विनियोगानुपयोगाद्व्यर्थमिति वाच्यम् ॥

* * * *

End:

एवमविशेषेण सर्वकर्मणां हननं प्रार्थितं भवति ।

Colophon:—इति सायणाचार्यकृते माधवीये वेदार्थप्रकाशे सामब्राह्मणे मन्त्रपर्वणि द्वितीयप्रपाठके षष्ठः खण्डः ॥ इति काम्यमन्त्रा व्याख्याताः। अथ स्नातकादिपूजारूपा मधुपर्काङ्गभूता मन्त्रा व्याख्यायन्ते । . . . .

सूत्रितं च दक्षिणं दक्षिणमिति दक्षिणं पादमवनेनिजेऽस्मिन् राष्ट्रे श्रियमावेशयामीति द्विपदाविराट्छन्दः देवता आपः दक्षिणमपसव्यं . . . पूर्ववत् आवेशयामि स्थापयामि ॥

No. **69.** सामवेदमन्त्रभाष्यम्.

SĀMAVĒDAMANTRABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 15½ × 1⅛ inches. Pages, 260. Lines, 6 on a page. Character, Nandināgari. Condition, injured. A little incomplete.

This was restored in 1896 and is described above (see No. 68).

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Khādiragṛhya-sūtrabhāṣyam, fol. 131*a*.

No. **70.** सामवेदमन्त्रभाष्यम्.

SĀMAVĒDAMANTRABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 12¾ × 1½ inches. Pages, 152. Lines, 10 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 6*a*.

This codex contains also Vāmanakārikā fol. 1*a* to 5*b*. . . ; Viṣṇusahasranāmabhāṣyam (one leaf fol. 87*a*); Sthālīpākavidhiḥ (fol. 88*a*); Drāhyāyaṇagṛhyapariśiṣṭham (fol. 90*a*).

Complete

A commentary by Sāyaṇācārya. Same as No. 68. The introduction slightly differs from what has been given above as may be seen from the following extracts :—

Beginning:

यो ऽन्तः प्रविश्य मम वाचमिमां प्रसुप्तां
सञ्जीवयत्यखिलशक्तिधरस्स्वधाम्ना ।
अन्यांश्च ह(स्तचर)णश्रवणत्वगादीन्
प्राणान् नमो भगवते पुरुषाय तुभ्यम् ॥

वेदार्थप्रतिभानाय त्र्यग्रात्मानं सदा हरिम् ।
प्रणमामि जगन्नाथं स मे विष्णुः प्रसीदतु ॥

प्रणिपत्य गुरूनाद्यान् पाठकानार्थकांस्तथा ।
यत्प्रसादेन जानन्ति प्रवक्तुं मादृशा अपि ॥

सदा स(म)ग्रवैषम्यनिराबाधत्वहेतुभिः ।
छान्दोग्यमन्त्रभाष्यं वै गुणं विष्णोर्विधास्यते ॥

अहं यद्यपि शास्त्रार्थप्रमावाक्योक्तिविह्वलः ।
तथाप्याश्रयसौन्दर्याज्जनोऽमुष्मिन् प्रपश्यति ॥

अदितेऽनुमन्यस्वेत्यादि यजुस्त्रयं पर्युक्षणे विनियुक्तम् । अदित्यादि देवताकम् । अदितिर्देवता । सा हि सर्वत्र कर्मण्यनुज्ञा दाप्यते । हे अदिते त्वं मां अनुमन्यस्व अनुजानीहि । गौतमवत् त्वं कर्म कुर्वित्येवं ब्रूहि । त्वयाभ्यनुज्ञातं कर्म कुर्वन्निष्टफलभाग्भवतीति । अनुमतिर्नाम देवता सर्वकर्मणामनुमन्त्र्या तया ह्यनुमतानि कर्माणि क्रियमाणानि फलवन्ति भवन्ति । या पूर्वा पौर्णमासी सानुमतीति (तिरिति) ब्राह्मणे पठितत्वात् कात्यायनवचनाच्च—

राकानुमतिसंज्ञां(ज्ञं) तु पौर्णमासीद्वयं विदुः ।
राका सम्पूर्णचन्द्रा स्यात् कलोनानुमतिस्स्मृता ॥

सापि पूर्ववदनुज्ञा दाप्यते। हे अनुमते त्वं मामनुमन्यस्व अनुजानीहीत्यर्थः ॥ सरस्वते अनुमन्यस्व । सरस्वती वाचोऽधिदेवता नदी वा। सृतेर्धातोस्सरस्वती । सा पूर्ववदनुज्ञा दाप्यते । हे सरस्वति त्वमपि मामनुमन्यस्व अनुजानीहीत्यर्थः । अपठितमप्येतन्मध्ये यजुस्त्रयं कर्मानुसन्धानार्थं गृह्यकारेणोक्तमित्युच्यते। स्थाणुरयं भारहारः किलाभूदधीत्य वेदं न विजानाति योऽर्थम् । योऽर्थ इति सकलदेवसवि(त्र)ादेर्मन्त्रग्रहणस्यार्थो विधीयते । तत्रार्थाच्छन्दोदेवतादिपरिज्ञानं कर्तव्यम् । तस्मादाह यो ह वा अविदितार्षेय इत्यादि तस्मादेतानि मन्त्रे मन्त्रे विद्यादिति श्रुतिः । तस्मादृषिच्छन्दोदेवतापरिज्ञानं कर्तव्यम् । एवं "चतुर्विंशत्यक्षरा गायत्री" इत्यारभ्योष्णिगनुष्टुब्बृहतीपङ्क्तित्रिष्टुब्जगत्येवं चतुश्शतमुत्कृतिच्छन्द इति यावत् तावद्वेदितव्यः ॥ यजूंषि अपरिमितपदानि अपरिमिताक्षराणीति विज्ञेयानि । परमेष्ठिनः प्रजापतिरिदमार्षमृचामप्येतदेव सामान्येनार्षं द्रष्टव्यम्। देवता विनियोगश्च प्रतिमन्त्रं नियतस्सर्वत्र ज्ञेयः । देव सवितरित्यस्य पर्युक्षणे विनियोगः। अथोऽधुनाभिधीयते। देव सवितः प्रसुवेति यजुरिदम्। यजुषां च विशेषेण विहितच्छन्दो न क्वचित् कुतो दृश्यते । सविता बहून्यप्यत्र क्रियापदानि प्रतिक्रियापदं च मन्त्रसमाप्तिरुक्ता ॥ सवित्रा प्रार्थ्यते ॥

End:

प्रवोचं प्रब्रवीमि । किमिति चेदुच्यते । अनागां अनपराधां गां उक्तरूपेण महानुभावां मावधिष्ट हे देवाः हिंसां मा कुरुत। ओमित्यङ्गीकारे। अहन्तव्येत्यङ्गीकृत्योत्सृजत। हरिः ओम्॥

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन्।
पुमर्थांश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

Colophon:—इति श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरवैदिकमार्गप्रवर्तकश्रीवीरबुक्कभूपालसाम्राज्यधुरन्धरश्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे सामब्राह्मणे मन्त्रपर्वणि द्वितीयप्रपाठके सप्तमः खण्डः ॥

मन्त्रभाष्यम् समाप्तम् ॥

---

3 (*a*) The Black Yajur Vēda.

No. 71. कृष्णयजुर्वेदसंहिता.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, paper. Size, $12\frac{3}{4} \times 8\frac{1}{4}$ inches. Pages, 402. Lines, 21 on a page. Character, Telugu. Appearance, old The paper has become fragile. Condition, good.

Contains the first 4 Kāndas; complete.

This Vēda belongs to the class of priests known as Adhvaryus. While the Hōtṛ recites the hymns of the Ṛgvēda and the Udgātṛ sings the hymns of the Sāmavēda, the Adhvaryu performs all the miscellaneous functions in the sacrifice. He is the custodian of the sacrificial fires and is the general conductor of all the details of the whole sacrifice.

The whole of this Saṁhitā has been published in Roman character by Weber in Ind. Stud., Vols. XI and XII, 1871–72 and by the Bengal Asiatic Society in the Dēvanāgarī character; the latter edition is with the commentary of Sāyaṇa.

For further information regarding this Vēda see the late Prof. Seshagiri Sastri's Report on the search for Sanskrit and Tamil MSS. during 1893–94, pp. 1 to 4.

Beginning:

इषे त्वोर्जे त्वा वायवस्स्थोपायवस्स्थ देवो वः सविता प्रार्पयतु

End:

आगः । कृधी स्वस्माः अदितेरनागा व्येनाः सिशिश्रथो विष्वगग्रे । यथाह तद्वसवो गौर्यंचित्पदि पिताम मुञ्चता यजत्राः । एवात्वमस्मत्प्रमुञ्चा व्यंहः प्रातार्यग्ने प्रतरान्न आयुः ॥ 39 ॥

गन्ता दूपयन्त्स्तौमि ययोश्शर्द्धोऽनुमतिरनुचन चतुस्त्रिंशच्च । . . . . . अग्राविष्णू प्रतरान्न आयुः ॥ हरिः ओम् ॥ चतुर्थोऽष्टकः समाप्तः ॥

No 72. कृष्णयजुर्वेदसंहिता. KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, paper. Size, 12¾ × 8¼ inches. Pages, 314. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. The MS is a little torn and the paper is becoming sapless.

Contains the 5th, the 6th and the 7th Kāṇḍas; complete.

The word वन्युः is omitted after समुद्रः in the final passage quoted below. The omission is the outcome of a practice prevalent among teachers of the Vēda (Adhyāpakas) not to let the pupil have the last word (*i.e.*, not formally to finish the teaching) until the teacher is duly rewarded.

Beginning:

हरिः ओम् ॥ सावित्राणि जुहोति प्रसूत्यै चतुर्गृहीतेन जुहोति चतुष्पादः पशवः पशूनेवावरुन्धे चतस्रो दिशो दिक्ष्वेव प्रति तिष्ठति छन्दांसि देवेभ्यो ऽपाक्रामन्न वो भागानि हव्यं वक्ष्याम इति ।

End:

एतौ वै महिमानावश्वमभितः सं बभूवथुर्हयो देवानवहदर्वा सुरान्वाजि(जी) गन्धर्वानश्वो मनुष्यान्त्समुद्रो वा अश्वस्य योनिस्समुद्रः ॥ 54 ॥ व्यात्तमवहद्वादश च ॥ . . .

गावस्समान्यस्सवनमष्टाभिर्वा एते देवकुं चाभिजित्या इत्याहुर्वरुणो ऽद्भिस्साम्ने चतुः पञ्चाशत् ॥

No. **73.** कृष्णयजुर्वेदसंहिता.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 15¼ × 1½ inches. Pages, 152. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Appearance, new. Injured.

Contains the first Kāṇḍa; complete.

For **Beginning** *see* No. 71.

End:

जातौ विश्वस्य भुवनस्य गोपौ देवा अकृण्वन्नमृतस्य नाभिम् । इमौ देवौ जायमानौ जुषन्तेमौ तमा स्ंसि गूहतामु(म)जुष्टा । आभ्यामिन्द्रः पक्वमामास्वन्तस्सोमापूषभ्यां जनदुस्त्रियासु ॥ 42 ॥

बृहतश्शवसा रथः पपुरिश्च दिवो जनना पञ्चविंशतिश्च

* * * *

अनुमत्या उस्त्रियासु ॥

No. **74.** कृष्णयजुर्वेदसंहिता.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1¼ inches. Pages, 96. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Recent.

Contains the first Kāṇḍa; complete.

Leaves 42 and 44 are lost.

No. 75. कृष्णयजुर्वेदसंहिता.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 15½ × 1¾ inches. Pages, 104. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Appearance, new. Injured.

Contains the first Kāṇḍa; but breaks off in the 41st Pañcāśat of the 7th Praśna.

Beginning: *See ante.*

End:

प्र णो यच्छ भुवस्पते धनदा असि नस्त्वम् । प्र णो यच्छत्वर्यमा प्र भगः प्र बृहस्पतिः ॥

No. 76. कृष्णयजुर्वेदसंहिता.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1¼ inches. Pages, 120. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. Slightly injured.

Contains the second Kāṇḍa almost complete, two Pañcāśats at the end being wanting.

Beginning:

वायव्य ँ श्वेतमालभेत भूतिकामो वायुर्वै क्षेपिष्ठा देवता वायुमेव स्वेन भागधेयेनोपधावति स एवैनं भूतिं गमयति ।

End:

अधा यथानः पितरः परासः प्रत्नासो अग्न ऋतमाशुषाणः ॥ शुचीदयन्दीधितिमुक्थशासः क्षामा भिन्दन्तो अरुणीरपव्रन् यदग्ने ॥

No. 77. कृष्णयजुर्वेदसंहिता.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 13¾ × 1¼ inches. Pages, 190. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Appearance, tolerably new. Very injured.

Contains the second Kāṇḍa; incomplete.

This MS. is imperfect and contains almost as much as the previous one; so the beginning and the end are not given.

No. 78. कृष्णयजुर्वेदसंहिता.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 14¾ × 1½ inches. Pages, 108. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Appearance, old. Slightly injured.

Begins on fol. 25*a*. The other work herein is Kṛṣṇayajurvēdabrāhmaṇam (fol. 1*a*).

Contains the third and the fourth Kāṇḍas; complete.

Beginning of the third Kāṇḍa:

हरिः ओम् ॥ प्रजापतिरकामयत प्रजास्सृजेयेति स तपोऽतप्यत स सर्पानसृजत सोऽकामयत प्रजास्सृजेयेति स द्वितीयमतप्यत । . .

End:

स्वेषु क्षयेषु वाजिनम् । यज्ञेन यज्ञमयजन्त देवाः । तानि धर्माणि प्रथमान्यासन् । ते ह नाकं महिमानस्सचन्ते । यत्र पूर्वे साध्यास्सन्ति देवाः ॥ 36 ॥ वोढवे दूतस्त्वं तमु सीद त्वा यत्र चत्वारि च . . . पूर्णा सन्ति देवाः

Beginning of the fourth Kāṇḍa:

हरिः ओम् ॥ युञ्जानः प्रथमम्मनः तत्त्वाय सविता धियः । अग्नेर्ज्योतिर्निचाय्य पृथिव्या अध्याभरत् ।

For end see No. 71

No. 79. कृष्णयजुर्वेदसंहिता.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{5}{8} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 126. Lines, 5 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Kṛṣṇayajurvēdapadapāṭhaḥ (64*a*).

Praśnas 1 to 5 in the fourth Kāṇḍa.

No. 80. कृष्णयजुर्वेदसंहिता.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 154. Lines 7 on a page. Character, Grantha. Appearance, old. Injured.

Contains the 5th Kāṇḍa; almost complete (7 Anuvākas in the 7th Praśna are wanting).

Beginning:

सावित्राणि जुहोति प्रसूत्यै चतुर्गृहीतेन जुहोति चतुष्पादः पशवः पशूनेवावरुन्धे चतस्रो दिशो दिक्ष्वेव प्रतितिष्ठति

End:

श्यामशबलौ मतस्नाभ्यां व्युष्टि॰ रूपेण निम्रुक्तिमरूपेण ॥ 51 ॥ आनन्द॰ षोडश ॥

No. 81. कृष्णयजुर्वेदसंहिता.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{5}{8} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 56. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 13*a*. The other work is Kṛṣṇayajurvēdapadapāṭhaḥ (fol. 1*a*).

Contains the first Praśna of the fifth Kāṇḍa and 9 Pañcāśats in the second Praśna

No. **82.** कृष्णयजुर्वेदसंहिता.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 15 × 1¼ inches. Pages, 116. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Appearance, old. Injured.

Contains the sixth Kāṇḍa; complete.

Beginning:

प्राचीनवꣳशं करोति देवमनुष्या दिशो व्यभजन्त प्राचीं देवा दक्षिणा पितरः प्रतीचीं मनुष्या उदीचीꣳ रुद्रा यत्प्राचीनवंशं करोति । . . . .

End:

इन्द्रो वृत्रमहन् (र) साक्षादेव वज्रं भ्रातृव्याय प्र हरत्यरुणपिशङ्गो ऽश्वो दक्षिणैतद्वै वज्रस्य रूपं समृद्ध्यै ॥ 43 ॥ लोको विदुषः षोडशी यदुक्थ्ये धाम कल्पयन्ति सप्तचत्वारिꣳशच्च . . सुवर्गाय वज्रस्य रूपं समृद्ध्यै ॥ हरिः ओम् ॥

No. **83.** कृष्णयजुर्वेदसंहिता.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, palm leaf. Size, 14¼ × 1 inches. Pages, 176. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Appearance, new. Injured.

Contains the sixth Kāṇḍa; complete except the last Pañcāśat. Same as No. 9.

No. **84.** कृष्णयजुर्वेदसंहिता.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 17⅜ × 1½ inches. Pages, 62. Lines, 9 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, not old.

Contains the sixth Kāṇḍa; complete.

No. **85.** कृष्णयजुर्वेदसंहिता.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1⅝ inches. Pages, 210. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 16*a*. The other work herein is Āpastamba pūrvaprayōgaḥ (fol. 1*a*).

Contains the sixth and the seventh Kāṇḍas; complete.

No. **86.** कृष्णयजुर्वेदसंहिता.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 18¾ × 1½ inches. Pages, 78. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Appearance, not old. Slightly injured.

Contains the seventh Kāṇḍa; complete.

Beginning:

प्रजननं ज्योतिरग्निर्देवतानां ज्योतिर्विराट् छन्दसां ज्योतिर्विराट् वाचोऽग्नौ सन्तिष्ठते विराजमभिसम्पद्यते तस्मात्तज्ज्योतिरुच्यते . .

For **end** *see* No. 72.

No. **87.** कृष्णयजुर्वेदसंहिता.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 14¼ × 1¼ inches. Pages, 152 (fol. 1 is numbered as 77). Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Appearance, not old. Injured.

Contains the seventh Kāṇḍa only.

No. 88. कृष्णयजुर्वेदसंहिता.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{3}{8} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 92. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, not very old. Fol. 27 is lost.

Contains the seventh Kāṇḍa, complete except the last Pañcāśat.

No. 89. कृष्णयजुर्वेदसंहिता.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, $18 \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 280. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, very much injured.

This manuscript divides the Yajurvēda according to a supposed authorship of its various parts. The Veda is here arranged into ten Kāṇḍas according to the division given in the Kāṇḍānukramaṇikā. They are—

प्राजापत्यकाण्डः,	सांहितीयकाण्डः,	आरुणकाण्डः,
सौम्यकाण्डः,	याज्ञिकीयकाण्डः,	स्वायम्भुवब्रह्मकाण्डः
आग्नेयकाण्डः,	वारुणीयकाण्डः,	
वैश्वदेवकाण्डः,	हव्यवाहीयकाण्डः,	

Of these the codex contains—

प्राजापत्यकाण्डः (imperfect),	आग्नेयकाण्डः (imperfect),	उपनिषत्काण्डाः (being the 5th, 6th and 7th in the above list).
सौम्यकाण्डः (imperfect),	वैश्वदेवकाण्डः (imperfect),	

No. **90.** कृष्णयजुर्वेदसंहितापदपाठः.

KṚṢṆAYAJURVĒDA SAṀHITĀPADAPĀṬHAḤ.

Substance, paper. Size, 12½ × 8 inches. Pages, 301. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Appearance, new. In good condition.

Begins on fol. 58*a*. The other work herein is the Śatapathabrāhmaṇam which begins on fol. 1*a*.

Contains the first two Kāṇḍas; complete.

Beginning:

हरिः ओम् ॥ इषे । त्वा । ऊर्जे । त्वा । वायवः । स्थ । उपायव इत्युप-आयवः । स्थ । देवः । वः । सविता । प्रेति । अर्पयतु । श्रेष्ठतमायेति श्रेष्ठ-तमाय । कर्मणे ।

End:

अङ्गिरसः । नः । पितरः । नवग्वाः । अथर्वाणः । भृगवः । सोम्यासः । तेषां । वयं । सुमताविति सु-मतौ । यज्ञियानां । अपीति । भद्रे । सौमनसे । स्याम ॥ 12 ॥

समिधश्शुचि प्रजापतिराज्यं देवस्य . . . । समिधस्य सौमनसे स्याम ॥

No. **91.** कृष्णयजुर्वेदसंहितापदपाठः.

KṚṢṆAYAJURVĒDA SAṀHITĀPADAPĀṬHAḤ.

Substance, paper. Size, 12½ × 8 inches. Pages, 668. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Appearance, new. In good order.

Contains Kāṇḍas 3 to 7.

Beginning:

प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । अकामयत । प्रजा इति प्र-जाः । सृजेय । इति । सः । तपः । अतप्यत । सः । सर्पान् । असृजत । सः । अकामयत । प्रजा इति प्र-जाः । सृजेय । इति । . . . .

End :

एतौ । वै । महिमानौ । अश्वं । अभितः । समिति । बभूवतुः । हयः । देवान् । अवहत् । अर्वा । असुरान् । वाजि (जी) । गन्धर्वान् । अश्वः । मनुष्यान् । समुद्रः । वै । अश्वस्य । योनिः । समुद्रः ॥ 54 ॥ व्यात्त-मवहद्द्वादश च । गावो गावः सिपात(सन्तीः)न्तः . . इत्याहुर्व-रुणो ऽङ्गिरसाम्रे चतुःपञ्चाशत ॥ हरिः ओम् ॥

No. 92. कृष्णयजुर्वेदसंहितापदपाठः.

KṚṢṆAYAJURVĒDA SAṀHITĀPADAPĀṬHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 14½ × 1½ inches. Pages, 97. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Contains the 1st, 2nd and 3rd Praśnas and the 1st Pañcāśat in the 4th Praśna of the 1st Kāṇḍa.

The codex gives the following verse to indicate its date :—

युवसंवत्सरे ज्येष्ठमासे शुक्ले तु पक्षके ।
तृतीयां स्थिरवारे च लिखतेऽरुणाचलः ॥

No. 93. कृष्णयजुर्वेदसंहितापदपाठः.

KṚṢṆAYAJURVĒDA SAṀHITĀPADAPĀṬHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 15 × 1¼ inches. Pages, 124. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Appearance, new. Slightly injured.

Contains the second Kāṇḍa only.

Beginning :

वायव्यं । श्वेतं । एति । लभेत । भूतिन् । कामः । (भूतिकामः) । वायुः । वै । क्षेपिष्ठा । देवता । वायुं । एव । स्वेन । भागधेयेन । उपेति । धावति . . . .

For **end** see No. 90.

No. 94. कृष्णयजुर्वेदसंहितापदपाठः.

KṚṢṆAYAJURVĒDA SAṀHITĀPADAPĀṬHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 15⅝ × 1⅜ inches. Pages, 24. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, recent.

Begins on fol. 1a. See No. 81 for the other works contained herein.

Contains the 1st Praśna and the four Pañcāśats in the 2nd Praśna of the 4th Kāṇḍa

---

No. 95. कृष्णयजुर्वेदसंहितापदपाठः.

KṚṢṆAYAJURVĒDA SAṀHITĀPADAPĀṬHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1¼ inches. Pages, 550. Lines, 10 on a page. Character, Grantha. Injured. Appearance, old.

Contains the seven Kāṇḍas, almost complete. Breaks off with the 2nd Pañcāśat of the 5th Praśna in the 7th Kāṇḍa.

See *ante* for extracts to indicate the beginning.

End:

समुद्रं । वै । एते । प्रेति । झवन्ते । ये । सं - वथ्सरं । उप - यन्ति । यः । वै । समुद्रस्य । पारं । न । पश्यति । न । वै । सः । ततः । उदिति । एति । सं - वथ्सरः ॥

No. 96. कृष्णयजुर्वेदसंहितापदपाठः.

KṚṢṆAYAJURVĒDA SAṀHITĀPADAPĀṬHAḤ.

Substance, (Srītāla) palm-leaf. Size, 18⅞ × 2⅛ inches. Pages, 40. Lines, 14 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Contains the 6th Kāṇḍa, Praśnas 1 and 2; and 58 Pañcāśats in the 3rd Praśna.

No. 97. कृष्णयजुर्वेदसंहितापदपाठः.

KṚṢṆAYAJURVĒDA SAṀHITĀPADAPĀṬHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, $18\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 200. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. Injured.

This MS. is very imperfect and the leaves are tied together without any order. Apparently it is made up of stray leaves put together from two or three different copies of the work.

The first leaf contains certain portions of the I Kāṇḍa, Praśna 6; the second leaf, certain portions from the II Kāṇḍa, Praśna 1; the third leaf has portions of the II Kāṇḍa, Praśna 3; and so on.

No. 98. कृष्णयजुर्वेदसंहितापदपाठः.

KṚṢṆAYAJURVĒDA SAṀHITĀPADAPĀṬHAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, $16\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 82. Lines 7 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, new.

Begins on fol. 64a. See No. 79 for the other work in the codex.

The part of the Vēda herein contained consists of Praśnas 1 to 4 in the 7th Kāṇḍa.

No. 99. कृष्णयजुर्वेदसंहिताभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀBHĀṢYAM.

Substance, paper Size, $11\frac{3}{8} \times 9\frac{3}{8}$ inches. Pages, 477. Lines, 21 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance new.

Contains the commentary of Bhaṭṭabhāskara on Kāṇḍa I.

For extracts see the late Professor M. Seshagiri Sastri's Report on a search for Sanskrit and Tamil MSS for the year 1893-94, No. 2, pp 111 to 115

No. 100. कृष्णयजुर्वेदसंहिताभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀBHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 19 × 1⅜ inches. Pages, 24. Lines, 13 on a page. Character, Telugu. Condition, good.

Contains the commentary of Bhaṭṭabhāskara on the first Kāṇḍa, and on the second Kāṇḍa from the 7th Anuvāka of the 5th Praśna to the end of the 6th Praśna.

No. 101. कृष्णयजुर्वेदसंहिताभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀBHĀṢYAM.

Substance, paper. Size, 11¼ × 8¾ inches. Pages, 305. Lines, 16 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Contains the commentary of Bhaṭṭabhāskara on the second Kāṇḍa ; complete.

Beginning :

अतः परं काम्याः पशवो विधीयन्ते काम्यप्रायाः नैमित्तिकानां च मध्ये विधानात् । तेषां न पर्वादिति(थि) नियमोऽस्ति । वैश्वदेवकाण्डम् । वायव्यं श्वेतमालभेतेत्यादि तेषां च . . .

* * * *

Colophon :—इति भट्टभास्करमिश्रविरचिते यजुर्वेदभाष्ये ज्ञानयज्ञाख्ये द्वितीयकाण्डे षष्ठप्रश्ने द्वादशोऽनुवाकः.

ओम् ॥ एष निष्पावके शाके कुशिकान्वयजन्मना ।
भट्टभास्करमिश्रेण ज्ञानयज्ञः प्रकीर्तितः ॥

द्वितीयः काण्डस्समाप्तः.

No. **102.** कृष्णयजुर्वेदसंहिताभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀBHĀṢYAM.

Substance, paper. Size, 11 × 8⅜ inches. Pages, 215. Lines, 19 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Contains the commentary of Bhaṭṭabhāskara on the V Kāṇḍa; the 26th Anuvāka of the 7th Praśna is wanting.

Beginning:

ईशानस्सर्वविद्यानां भूतानामीश्वरः परः ।
पुनातु सर्वदा युष्मान् शब्दब्रह्मतनुश्शिवः ॥

अतः परमग्निकाण्डमग्न्यार्षेयमारभ्यते । तत्राद्यं प्रश्नचतुष्टयमेकं काण्डं चतुर्थकाण्डाम्नायमन्त्रब्राह्मणम् । शिष्टं प्रश्नत्रयं काण्डान्तरप्रयोगविशेषार्थम् ॥ तत्रोखां संह(सम्भ)रिष्यतः . .

* * * *

Colophon:—इति पञ्चविंशतिः ॥

No. **103.** कृष्णयजुर्वेदसंहिताभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀBHĀṢYAM.

Substance, paper. Size, 11½ × 9½ inches. Pages, 208. Lines, 21 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Contains the commentary of Bhaṭṭabhāskara on the sixth Kāṇḍa; complete.

Beginning:

अथ सौम्यस्याध्वरस्य ब्राह्मणं सौम्यं काण्डमारभ्यते । तत्र प्राचीनवंशं करोतीति विधिः हविर्धानशब्दवद्योगारूढैषा हि देवयज्ञ(जन)स्य तेन देवयजनविधिरयं गुणमात्रमेव प्राचीनः प्रागायतः पृष्ठवंशो ऽस्मिन्निति बहुव्रीहौ पूर्वपदप्रकृतिस्वरत्वं प्रा(ग)श्नोति . .

* * * *

Colophon:—इति भट्टभास्करमिश्रविरचिते यजुर्वेदभाष्ये ज्ञानयज्ञाख्ये षष्ठे काण्डे षष्ठे प्रश्ने द्वादशोऽनुवाकः समाप्तः । प्रपाठकः काण्डश्च समाप्तः.

No. 104. कृष्णयजुर्वेदसंहिताभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀBHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 17½ × 1½ inches. Pages, 214. Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Contains the commentary of Bhaṭṭabhāskara Miśra on the sixth Kāṇḍa; complete.

No. 105. कृष्णयजुर्वेदसंहिताभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀBHĀṢYAM.

Substance, paper. Size 10 × 8½ inches. Pages, 210. Lines, 18 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Contains the commentary of Bhaṭṭabhāskara on the seventh Kāṇḍa up to the 12th Anuvāka of the 5th Praśna.

Beginning:

षष्ठेन काण्डेन दीक्षाद्युदयनीयान्तोऽग्निष्टोमस्सगुणः प्रतिपादितः स इदानीमिह विधीयते । पूर्वस्मिन् हि कर्तव्यतामात्रमस्य विहितम् । अस्यैव गुणविकाराः सर्वसंस्था उक्ता अग्निष्टोमाद्यप्तोर्यामान्ताः एतत्प्रकृतिकास्सर्वे विश्वजिदादय एकाहा द्विरात्रप्रकृतयश्चाहीनाः । द्वादशाहादीनि च

सत्राणि । तत्र पूर्वप्रकरणशेषभूतं तद्गतमेव किंचिदारभ्यते । तत्र(त्रि)वृदादिस्तोमभेदनिबन्धनत्वात् सर्वेषां साह्नानामहीनानां च विभागस्य तेषां स्वरूपमुत्पत्तिं चाभिधास्यन् तन्निमित्तं चास्य ज्योतिरिति संज्ञां निर्वक्ष्यन् प्रथममनयैव संज्ञया इदमुपादाय विशिष्टफलसाधनत्वमस्य दर्शयति ॥

* * * *

Colophon :—इति सप्तमस्य पञ्चमे द्वादशोऽनुवाकः.

No. 106. कृष्णयजुर्वेदसंहिताभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀBHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{1}{8} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 504. Lines, 8 on a page. Character, Nandināgari. Appearance, old. Injured.

Fol. 89 to 163 are wanting in the middle.

The commentary on the 2nd Prapāṭhaka and on 12 Anuvākas of the 3rd Prapāṭhaka are wanting.

This manuscript was restored, and the restored copy is described in No. 107.

Contains the commentary of Mādhavācārya on the first 5 Prapāṭhakas of the first Kāṇḍa, and on 11 Anuvākas in the 6th Prapāṭhaka, and breaks off in the middle of the 2nd Pañcāśat of the 12th Anuvāka.

Beginning:

यस्य निश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे (तमहं वन्दे) विद्यातीर्थमहेश्वरम् ॥
तत्कटाक्षेण तद्रूपं दधद्बुक्कमहीपतिः ।
आदिशन्माधवाचार्यं वेदार्थस्य प्रकाशने ॥
ये पूर्वोत्तरमीमांसे ते व्याख्यायातिसङ्ग्रहात् ।
कृपालुर्माधवाचार्यो वेदार्थं वक्तुमुद्यतः ॥
ब्राह्मणं कल्पसूत्रे द्वे मीमांसा (सां) व्याकृतिं तथा ।
उदाहृत्याथ तैः सर्वैः मन्त्रार्थस्यार्थमीर्यते ।?

ननु को ऽयं वेदो नाम । के वा तस्य विषयप्रयोजनसम्बन्धाधिकारिणः । कथं वा तस्य प्रामाण्यम् । न खल्वेतस्मिन् सर्वस्मिन्नसति वेदो व्याख्यानयोग्यो भवति । इष्टप्राप्त्यनिष्टपरिहारयोरलौकिकमुपायं यो ग्रन्थो वेदयति स वेदः स(अ)लौकिकपदेन प्रत्यक्षानुमाने व्यावर्त्येते । अनुभूयमानस्य स्रक्चन्दनवनितादेरिष्टप्राप्तिहेतुत्वमौषधसेवादेरनिष्टपरिहारहेतुत्वं च प्रत्यक्षतः सिद्धम् ॥ स्वेनानुभविष्यमाणस्य पुरुषान्तरगतस्य च तथात्वमनुमानगम्यम् । एवं तर्हि भाविजन्मगतमप्यनुमानगम्यमिति चेन्न । तद्विशेषस्यानवगमात् । न खलु ज्योतिष्टोमादिरिष्टप्राप्तिहेतुः कलञ्जभक्षणवर्जनादिरनिष्टपरिहारहेतुरित्यमुमर्थं वेदव्यतिरेकेणानुमानसहस्रेणापि तार्किकशिरोमणिरप्यवगन्तुं शक्नोति । तस्मादलौकिकोपायबोधको वेद इति लक्षणस्य नातिव्याप्तिः । अत एवोक्तम् ।

प्रत्यक्षेणानुमित्या वा यस्तूपायो न बुध्यते ।
एनं विदन्ति वेदेन तस्माद्वेदस्य वेदता । इति ।

स एवोपायो वेदस्य विषयस्तद्बोध एव प्रयोजनम् ।

* * * *

इषे त्वोर्जे त्वेत्यादि ॥ अस्मिन्मन्त्रे विनियोगानुसारेण छिनद्मीति पदमध्याहृत्य वाक्यं पूरणीयम् । इट् अन्नं सर्वैः प्राणिभिरिष्यमाणत्वात् । ऊर्क् बलहेतू रसः । ऊर्ज-बलप्राणनयोरिति धातुः । ऊर्ज(र्ज्य)ते बलं सम्पाद्यते ऽनयोरि(नये)ति सत्वरूपयेत्युक्तम् । . . . .

त्वामाच्छिनद्मि । तस्य देवस्य बलप्रवरस्यार्थं त्वामाच्छिनद्मीति वाक्यार्थः . . . . .

इति श्रीमद्विद्यातीर्थमहेश्वरापरावतारस्य श्रीमद्राजाधिराजराजपरमेश्वरश्रीवीरबुक्कराजस्याज्ञापालकेन माधवाचार्येण विरचिते वेदार्थप्रकाशे यजुःसंहितायां प्रथमकाण्डे प्रथमप्रपाठके प्रथमो ऽनुवाकः ॥

इति माधवीये वेदार्थप्रकाशे यजुर्ब्राह्मणे प्रथमकाण्डे षष्ठप्रपाठके एकादशो ऽनुवाकः ॥ . . . .

वेदैरशून्य इति सूर्य इति दीर्घायुत्व(ष्ट्व)स्त्रैलोक्यप्रसादने प्रथितकीर्मिन ईदृशो घर्मो दीप्यमान आदित्य इन्द्रस्य गृहे अतिथिः अभीष्टं याचितुं यदा कदा गच्छति तस्येन्द्रस्य महिमा किमु वक्तव्य इत्यभिप्राय माह आमासु पक्कमैरय आ सूर्यं रोहयो दिवि। घर्मं न सामन्तपता सुवृक्तिभिर्जुष्टं गिर्वणसे गिर इति . . .

No. 107. कृष्णयजुर्वेदसंहिताभाष्यम्.

KRṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀBHĀṢYAM.

Substance, paper. Size, $11\frac{3}{4} \times 9\frac{3}{8}$ inches. Pages, 566. Lines, 17 on a page. Character, Dēvanāgari. Condition, good. Appearance, new.

Contains the commentary of Mādhavācārya on the first Kāṇḍa, Praśnas 1 to 5 and 45 Pañcāśats in the 6th Praśna.

No. 108. कृष्णयजुर्वेदसंहिताभाष्यम्.

KRṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀBHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, $14\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 202. (Fol. is numbered as 3.) Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Appearance, new. Injured.

Contains the commentary of Sāyaṇācārya on the 8th Praśna of the I Kāṇḍa, from the eleventh Anuvāka to the end of the Praśna.

Beginning:

हरिः ओम् ॥ दशमे देवसुवां हवींष्युक्तानि। एकादशे अभिषेकार्थजलविषयाः मन्त्राः उच्यन्ते। कल्पः। अपां ग्रहान् गृह्णात्याग्निर्वाग्न्यै

गृह्यन्ते तावन्त एव ग्रहाः गृह्यन्ते । षोडश सप्तदश वा गृह्यन्ते तावन्त एव ग्रहा गृह्यन्ते ऽर्थेतः स्थेति सारस्वतीष्वप्सु हुत्वैतेनैव मन्त्रेण गृह्णात्येवमुत्तरयेन जुहोति तेन गृह्णाति अपां पतिरिति.

End:

स्थानतो बलीयस्त्वात्तस्मादग्नौ वैष्णवो ऽग्नीषोमीयविकृतिः शुचिदेवकमाग्नेयविकृतिः

विस्पष्टमनुवाकार्थो वर्ण्यन्ते बुद्धिशुद्धये ।
अनुमत्यादयो वैश्वदेवा वारुणप्रातिकाः ॥

साकमेधाः पितुर्यज्ञस्त्र्यम्बकाश्च शुना(दि)काः ।
शुनासीरीयमिन्द्रादि तुरीयश्च द्वयं तथा ॥

पश्वेध्मीयमपामार्गहोम एते शुनादिकाः ।
देविकाद्यं कर्मषट्कं स्याद्रत्निहविरादिकम् ॥

हविक्षी रत्निनं (हवींषि रत्निनां) तद्वत् दीक्षणीयाभिषेच्यगा ।
हवींषि स्युर्देवसुवां जलग्रहणसंस्कृतिः ॥

दिशां व्यास्थापनं तद्वदभिषेकोऽथ दिग्जयः ।
सेवा संसुर्हविस्तद्वद्दशपेयोऽभ्यवेष्टयः ॥

हवींषि प्रयुजां सौत्रामणियाज्या इतीरिताः ।
वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ॥

पुमर्थांश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ।

Colophon:—इति माधवीये वेदार्थप्रकाशे यजुस्संहितायां प्रथमकाण्डे अष्टमप्रपाठके द्वाविंशोऽनुवाकः ।

समाप्तश्च प्रपाठकः । प्रथमकाण्डः समाप्तः ॥

No. 109. कृष्णयजुर्वेदसंहिताभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀBHĀṢYAM.

Substance, paper. Size, $12\frac{1}{2} \times 8$ inches. Pages, 255. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. In good condition.

Contains the 5th and 7th Praśnas of the 4th Kāṇḍa and the following portion of the 5th Kāṇḍa :—Pr. 1, Anu. 11 ; Pr. 2, Anu. 11 and 12 ; Pr. 3, Anu. 12 ; Pr. 4, Anu 12 ; Pr. 5, 6, 7.

The commentary is by Sāyaṇācārya.

Beginning :

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरम् ॥

इष्टकाश्रि(चि)तयस्सर्वाः चतुर्थे हि समाहि(पि)ताः ।
रुद्राध्याये पञ्चमे तु चित्यग्नि(ग्नौ)होॆ(हो)म उच्यते ॥

कर्मप्रकरणे हारात् (पाठात्) कर्माङ्गत्वं यति(अपी)ष्यते ।
ज्ञानहेतुत्वमप्यस्य तथोपनिषदीरितम् ॥

किं जप्ये(प्ये)नामृतत्वन्नो ब्रूहीत्युक्ते मुनिर्जगौ ।
शतरुद्रीयकेणेति जाबाला आमनन्ति स(त)त् ॥

स्मृत्यागमपुराणेषु रुद्राध्यायप्रशंसनम् ।
बहुरि तद्विस्तरेण रुद्रकल्पे वि(भि)धास्यते ॥

इह कर्माङ्गता यादृग्वर्णिता ब्राह्मणेन ताम् ।
बोद्धुं शब्दार्थमात्रस्य विवृतिः क्रियते स्फुटम् ॥

कल्पः ॥ शतरुद्रीयं जुहोति जर्तिलयवाग्वा वा गवीधुकयवाग्वा वा जर्तिलैर्गवीधुकसक्तुभिः कुशय(व)सर्पिषाजाक्षीरेण मृगीक्षीरेण वार्कपर्णेनोदङ्तिष्ठन्नुत्तरस्य पक्षस्योत्तरापरस्यां स्रक्त्यां विकर्ण्यां स्वयमातृण्णाया-

मतु परिचारं वा नमस्ते रुद्र मन्यव इत्येनाननुवाकांश्चैवं विभज्यापि वा प्रथमादुपक्रम्य नमस्तक्षभ्य इति जानुदघ्ने धारयमाणः . . . .

तत्र प्रथमानुवाके प्रथमां ऋचमाह । नमस्ते रुद्र मन्यव उतोत . . . नमः । हे रुद्र ते त्वदीयः यो मन्युः कोपः तस्मै नमोऽस्तु ।

End:

ते वयं नमस्कृतरुद्राः सन्तो यं वैरिणं तूष्णीमवस्थितमपि द्विष्मः यश्च वैरी नोऽस्मान् तूष्णीमवस्थितानपि द्वेष्टि तमुभयविधं वैरिणं हे रुद्राः वः युष्माकं जम्भे विदारितास्ये दधामि स्थापयामि ॥ Here ends the 5th Praśna proper. Then the Brāhmaṇa or the explanation of the Viniyōga of the Rudrādhyāya is given with quotations from the 3rd Anuvāka of the 4th Praśna of the 5th Kāṇḍa.

Beginning:

तमिमं एकादशानुवाकात्मकं रुद्रीयं विनियुङ्क्ते । रुद्रो वा एष यदग्निः स एतर्हि जातो . . यजमानः ॥ . . .

End:

ग्राम्यारण्यपशुहिंसाराहित्येन प्रशस्तयोरपि जर्तिलगवीधुकयोरन्वयात् होमं प्रत्याहुतित्वं नास्ति । पयसस्तु तदस्ति इत्थं महाभागं पय इति तस्मादर्थवादः ।

वेदार्थस्य प्रकाशेन तमो हार्दं निवारयन् ।
पुमर्थांश्चतुरो देयाद्विद्यातीर्थमहेश्वरः ॥

इत्येकादशोऽनुवाकः । पञ्चमः प्रश्नः समाप्तः ॥ हरिः ओम् ॥

Beginning of the 7th Praśna.

अग्नाविष्णू सजोषसेति चतुर्गृहीतं गृहीत्वा औदुम्बरीं स्रुचं व्याममात्रीं मृदा प्रदिग्धां पश्चादासेचनवतीं घृतस्य पूरयित्वा वाजश्च मे प्रसवश्च मे इति सन्ततां वसोर्धारां जुहोत्यामन्त्रसमापनादिति . .

अनुद्यपन्त्वनुमते वैश्व(1) वैश्वानरे तथा ।
द्यावापृथिव्यके यत्तु यत्ते स्विष्टकृदीर्यते ॥
अनुवाके पञ्चदशे मन्त्रा द्वाविंशतिर्मताः ।
वेदार्थस्य . . . महेश्वरः ॥

Colophon :—

इति श्रीमद्दिव्ययोगीन्द्रश्रीविद्या(ती)र्थमहेश्वरावतारस्य श्रीमद्राजाधिराजपरमेश्वरस्य श्रीवीरबुक्कमहाराजस्याज्ञापरिपालकेन सायणाचार्येण विरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे यजुस्संहितायां चतुर्थकाण्डे सप्तमप्रपाठके पञ्चदशोऽनुवाकः । प्रश्नः काण्डश्च समाप्तः ॥

Beginning of the V Kāṇḍa.

यस्य निःश्वसितं . . महेश्वरम् ॥
चतुर्थकाण्डे चित्यर्थमन्त्राः सर्वे प्रदर्शिताः ।
ब्राह्मणे पञ्चमे काण्डे तत्र सप्त प्रपाठकाः ।
मन्त्रव्याख्या चतुर्थादौ शिष्टमौपानुवाक्यगम् ॥
एकादशानुवाकास्स्युराद्येऽर्थास्त्वेवमीरिताः ।
सावित्राहुतिरश्वेश्च स्वीकारः प्रथमेऽभवत् ॥
द्वितीये मृचनं(?) गच्छन्नश्वेनाक्रमयेद्भुवम् ।
तृतीये तु क्रमेदश्वं भूसंस्कारो जलादिभिः ॥
चतुर्थे तु मृदं खात्वा सम्भरेच्चर्मपत्रयोः ।
पञ्चमे सम्भृतामेनां यज्ञभूमौ समाहरेत् ॥
षष्ठे तूखां निर्मिमीत सप्तमे संस्करोति ताम् ।
अष्टमे पशवो वह्नेरुख्यस्य नवमे जनिः ॥
उख्यं दधीत दशमे स्यादन्त्यस्त्वाश्वमेधिकः ।
अत्येतुमनुवाकोऽत्र प्रोक्तः सोत्कृष्यतां ततः ॥

समिद्ध इत्येवमाद्या अश्वस्याप्रिय ईरिताः ।
अप्रियास्स्युः प्रियात्मानं त्वग्रा एकादशात्मकाः ॥
अश्वमेधाख्यकाण्डे ता विनियुक्ताः स्फुटं श्रुतौ ॥

Beginning of the 11th Anuvāka of the first Praśna of the V Kāṇḍa.

एवं हि श्रूयते समिद्धो अञ्जन् कृनि(द)रम्मतीनामित्यश्वस्याप्रियो भवन्ति सर्वत्वा एति । तत्र प्रथमामृचमाह ।

ओम् । समिद्धो अञ्जन् . . . सधस्तं

End:

तस्माल्लोकाद्रष्टो यथा भवति तथा करिष्यामि आदित्यवाक्ये त्वग्नि-वाक्यवदन्वयः यद्युदकमवजिघ्रसि तर्हि तमादित्यं लोकं (जे)ष्यसीति । अत्रास्य प्रपाठकस्य विनियोगसङ्ग्रहः समाप्तः ।

No. **110.** कृष्णयजुर्वेदसंहिताभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀBHĀṢYAM.

Substance, (Śrītāḷa) palm-leaf. Size, 20 × 2¼ inches. Pages, 374. Lines, 8 to 10 on a page. Character, Nandināgari. Appearance, old. In good condition.

Contains the commentary of the first 2 Praśnas in the III Kāṇḍa and 1 to 5 Praśnas in the IV Kāṇḍa (the 5th Praśna being almost complete).

Beginning:

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरम् ॥
पशवश्चेष्टयः काम्या विधिशेषस्तथेष्टिकः ।
उक्ताः काण्डे द्वितीयेऽथ सोमशेषोऽत्र वर्ण्यते ॥

एकादशानुवाकाः स्युः तदर्थाः पदशः क्रमात् ।
प्राग्वं(शं) क्षुरकर्मादिसंस्कृतः प्रविशेदिति ॥
आद्ये प्रोक्तं द्वितीये तु दीक्षाहुतय ईरिताः ।
कृष्णाजिनेन वस्त्रेण दीक्षामेखलया तथा ॥
कुर्यात् तृतीये तत्रोक्तं तथा कृष्णविषाणया ।
चतुर्थे दण्डमादाय मुष्टीकरणवाग्यमौ ॥
कृत्वासौ दीक्षितो भूत्वा नियमाननुतिष्ठति ।
पञ्चमे प्रायणीया स्यात् षष्ठे त्वरुणया क्रयः ॥
सप्तमे तत्प्रकारः स्यादष्टमे पदसङ्ग्रहः ।
सोमस्थानन्तु नवमे दशमे तु कलैश्च(?) तत् ॥
एकादशे क्रीतं सोमं शकटेन नयेदिति ।
प्रपाठकेऽस्मिन् प्रथमेऽनुवाकार्थाः समीरिताः ॥
प्रपाठके द्वितीयेऽत्रानुवाकार्थाः क्रमादृते ।
आतिथ्येष्टिरिहाद्ये स्यात्तानूनप्त्रं द्वितीयके ॥
अथावान्तरदीक्षा च तृतीये तूपसद्भवेत् ।
वेदिरुक्ता चतुर्थेऽथ पञ्चमे व्रतनिर्णयः ॥
षष्ठे काम्या यागभूमिः सप्तमे वेदिरुत्तरा ।
व्याघारणं त्वष्टमे स्याद्धविर्धानमनन्तरे ॥
दशमे तु सदः प्रोक्तं प्रोक्ता उपरवाः परैः ।
प्रपाठकेऽनुवाकार्थाः द्वितीयेऽस्मिन्नुदीरिताः ॥
तृतीयस्यादिमे सर्वे धिष्णियास्स्युर्द्वितीयके ।
अग्निष्टोमप्रणयनं तृतीये यूपखण्डनम् ॥
चतुर्थे स्थापयेद्यूपं वह्निं मथ्नाति पञ्चमे ।
नियुनक्ति पशुं षष्ठे सामिधेन्यस्तु सप्तमे ॥

आघारौ च प्रयाजांश्च ह्यष्टमे हिंसनं पशोः ।
नवमे स्याद्वपाहोमोऽवदानानि त्वनन्तरे ॥

एकादशे त्वनूयाजास्तृतीयोऽयं प्रपाठकः ।
गुदयागश्चतुर्थाद्ये वसतीवर्य ईरिताः ॥

द्वितीयेऽथ तृतीये च सोमोपाहरणं स्मृतम् ।
सोमोत्थानं चतुर्थे स्यात् पञ्चमादिषु सप्तसु ॥

उपांशुप्रमुखा आग्रयणान्ता हि ग्रहाः श्रुताः ।
उपांशुरन्तर्यामश्च तृतीयस्यैन्द्रवायवः ॥

* * * *

तमेतं ज्योतिष्टोमं विधातुं दृष्टान्तत्वेण ज्योतिष्टुं तावद्दर्शयति ॥

प्रजननं ज्योतिरग्निर्देवतानां ज्योतिर्विराट् छन्दसां . .

* * * *

इति श्रीसायणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे यजुस्संहितायां सप्तमकाण्डे तृतीयप्रपाठके विंशोऽनुवाकः ॥

यस्य निःश्वसितं वेदाः . . महेश्वरम् ॥

एकविंशतिरात्र्यन्तं सत्रमुक्तं तृतीयके ।
चतुर्विंशतिरात्रादि चतुर्थे तत्प्रवक्ष्यते ॥

End:

किञ्च यद्यदा शूद्रा काचिद्दासी कदाचिदर्यः स्वकीयः स्वामी जारो यस्यास्सा नेयमर्यजारा भवति तदानीं सा दासी स्वामिस्वीकारमात्रेणात्यन्तं हृष्यति ॥

No. 112. कृष्णयजुर्वेदसंहिताभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDASAṀHITĀBHĀṢYAM.

Substance, paper. Size, 11¾ × 9⅜ inches. Pages, 176. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, good Appearance, new. This is a copy of the MS. described in the last number.

Contains the commentary of Sāyaṇācārya on the VII Kāṇḍa, Praśnas 1 to 3 and 48 Pañcāśats in the fourth Praśna.

No. 113. नमकचमकम्.

NAMAKA-CAMAKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 12½ × 1¼ inches. Pages, 30. Lines 4 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. In good order.

Contains Namaka (pp. 1-18) and Camaka (pp. 19-30); complete. The first is the name given to the 5th Praśna of the IV Kāṇḍa of the Taittirīyasaṁhitā and the second consists of the 20 Pañcāśats in the beginning of the 7th Praśna of the same Kāṇḍa. The two Prapāṭhakas are called Namaka and Camaka from the repetition of the words नमस् in the first and च मे in the second. The first is also called Rudrapraśna, Śatarudrīya, Rudrādhyāya, or Rudrōpaniṣat.

Beginning of Namaka:

नमस्ते रुद्र मन्यव उतोत इषवे नमः । नमस्ते अस्तु धन्वने बाहुभ्यामुत ते नमः । या त इषुः शिवतमा शिवं बभूव ते धनुः ।

End:

तेभ्यो नमस्ते नो मृडयन्तु तेऽयन्द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जम्भे दधामि ॥

त्रियम्बकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् ।
उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीयमामृतात् ॥

यो रुद्रो अग्नौ यो अप्सु य ओषधीषु यो रुद्रो विश्वा भुवना विवेश तस्मै रुद्राय नमो अस्तु ॥

Beginning of Camaka:

अग्नाविष्णू सजोषसेमा वर्धन्तु वाङ्गिरः । द्युम्नैर्वाजेऽभिरागतम् । वाजश्च मे प्रसवश्च मे प्रयतिश्च मे प्रसितिश्च मे ।

End:

प्रसवश्चापिजश्च क्रतुश्च सुवश्च मूर्धा च व्यश्नियश्चान्त्यायनश्चान्त्यश्च भौवनश्च भुवनश्चाधिपतिश्च ।

No. 114. नमकचमकम्.

NAMAKA-CAMAKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 8¾ × 1⅜ inches. Pages, 23. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Contains Namakam 14 pp. and Camakam 9 pp.; both are complete. This is exactly like No. 113 except that, at the end of Namaka, the passage त्रियम्बकं यजामहे . . . नमोऽस्तु does not occur in this codex.

No. 115. नमकचमकम्.

NAMAKA-CAMAKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1¼ inches. Pages, 14 (8 + 6). Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. In good condition.

This is exactly like No. 114.

Begins on fol. 28*b*. The other works contained herein are Aparaprayōgaḥ 1*a*, Indrākṣīstōtram 27*a*, Dadhivāmanastōtram 35*b*, Nadīstōtram 36*a*, Sālagrāmastutiḥ 37*a*, Pārthivaliṅgapūjā 39*a*,

Vēdāntaviṣayaḥ 39b, Gurugītā 52a, Gāyatrīhṛdayam 54a, (Āśvalāyana) gṛhyasūtram 58b, Āśvalāyanapūrvaprayōgaḥ 59b, Āśaucanirṇayaḥ 80a, Patanjalistutiḥ 100a, Bhramarāṣṭakam 101b, Tripurāṣṭakam 103a, Lakṣmīsahasranāmāvaliḥ 104a, Vāyasótpatanaśāntiḥ 111b, Kṛṣṇajayantīpūjā 113a, Janmāṣṭamīpūjā 116a, Lakṣmyaṣṭōttaraśatanāmāvaliḥ 122a, Saṅkrāntinirṇayaḥ 123b, Prāyaścittam 124a.

No. 116. नमकचमकम्.

NAMAKA-CAMAKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1⅝ inches. Pages, 15. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. In good order.

Contains Namaka 9 pp. and Camaka 6 pp., both being complete. Same as No. 114.

Begins on fol. 1a. The other works contained herein are Daśaśāntiḥ 9a, Abhiṣēkamantrāḥ 8a, Hamsōpaniṣat 12a, Śārīrōpaniṣat 12b, Brahmōpaniṣat 14a, Āruṇikōpanisat 15a, Kaivalyōpaniṣat 16a, Triśikhībrāhmaṇōpaniṣat 17b, Māṇḍūkyōpanisat 20a, Śāmbhavamudrā 22a, Garuḍōpaniṣat 23a, Garbhōpaniṣat 25a, Āturasannyāsavidhiḥ 27a.

No. 117. नमकचमकम्.

NAMAKA-CAMAKAM

Substance, palm-leaf (Śrītāla). Size, 14 × 1¾ inches. Pages, 9. Lines, 11 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. In good condition. Complete.

Begins on folio 185a. The other works contained herein are Ādityapurāṇam (Kanarese language) 1a, Apāmārjanastōtram 158a, Rudrapraśnaḥ with Kanarese Ṭīkā 162a, Puruṣasūktam 190a, Hariharasambhāṣaṇam 191a, Jyautiṣaślōkāḥ 196a, Gānapadyam 197a.

Same as No. 114 without the stanzas at the end.

No. 118. नमकचमकम्.
NAMAKA-CAMAKAM.

Substance, paper. Size, 12¼ × 8 inches. Pages, (12 + 4). Lines, 22 on a page. Character, Telugu. Appearance, new. In good order.

Complete.

Begins on fol 46*b*. The other works herein are Śivagītā 1*a*, Ādityahṛdayam 44*a*, Śivasaṅkalpaḥ 54*b*, Vīrabhadrasahasra-nāmastōtram 56*b*, Śivasahasranāmastōtram 65*b*, Śivāṣṭōttarasahasranāmastōtram 74*a*, *ibid.* 75*b*, Rāvaṇāṣṭōttaraśatanāmastōtram 76*b*, Gurustōtram 77*b*, Vibhūtidhāraṇamantraḥ 78*a*, Rudrākṣadhāraṇam 79*b*, Japalakṣaṇam 80*a*, Śivapūjavidhānam 82*a*, Putrapradastavaḥ 88*a*, Smṛtyarthasāraḥ 99*b*, Śivapūjāpaddhatiḥ 147*a*, Nirṇayasindhuḥ 158*a*, Bālabhāgavatam 242*a*, Śivadharmaḥ 266*a*, Kāḷahastimāhātmyam 279*a*, Dēvāṅgadacaritram 370*a*.

Beginning:

अस्य श्रीरुद्रस्य प्रश्नस्य अनुष्टुप्छन्दसः अश(ख)ण्डस्याघोर ऋषिः सङ्कर्षणमूर्तिस्वरूपः यो ऽसावादित्यः परमपुरुषः स एष देवता। अग्निक्रतुचरमायामिष्टकायां शतरुद्रीयजपहोमे विनियोगः । सकलस्य रुद्राध्यायस्य श्रीरुद्रो देवता । एका गायत्रीच्छन्दस्तिस्रोऽनुष्टुभस्तिस्रः पङ्क्तयः सप्तानुष्टुभो द्वे जगत्यौ । परमेष्ठी ऋषिः । मम समस्तपापक्षयार्थे विनियोगः ॥

End:

जम्भे दधामि ॥ नमस्ते नमो हिरण्यबाहवे . . . . द्रापे सप्तविंशतिः

Beginning of Camaka.

इडा देवहूर्मनुर्यज्ञनीः . . . पितरोऽनुमदन्तु । ओं शान्तिः।

End:

भुवनश्चाधिपतिश्च ॥

अग्नाविष्णू ज्येष्ठं . . . . अदब्धा गोपा नवत्रिंशत् ॥

No. 119. नमकचमकम्.

NAMAKA-CAMAKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 13¼ × 1¼ inches. Pages, 21 (13 + 8). Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. Injured.

Complete.

Begins on fol. 48*a*. The other works contained herein are :—

	Begins on fol.
Śivagītā	1*a*
Ādityahṛdayam ..	46*a*
Śivasaṅkalpaḥ	59*a*
Vīrabhadrasahasranāmastōtram	62*a*
Śivasahasranāmastōtram	72*a*
Śivāṣṭōttaraśatanāmastōtram	81*a*
Rāvaṇāstōttaraśatanāmastōtram	83*a*
Gurustōtram	84*a*
Śivapūjāvidhiḥ ..	84*b*
Putrapradastavaḥ ..	94*b*
Rudrahṛdayam ..	96*a*
Parānandastavaḥ ..	97*b*
Śivabhujaṅgastōtram ..	100*a*
Vīrabhadrabhujaṅgastōtram	102*b*
Upamanyustōtram ..	103*b*
Aṣṭaṣaṣṭi-thānāni ..	104*b*
Bhargastutiḥ ..	106*a*
Bāṇagadyam ..	106*b*
Kālidāsagadyam ..	107*a*
Śāradāstōtram ..	109*b*
Vīrabhadrabadabānalamantraḥ	111*a*
Aghōrāstramantraḥ ..	112*a*
Vīraśarabhamantraḥ ..	112*b*
Śarabhasālvamantraḥ ..	113*a*
Aghōrāṣṭakam ..	113*a*
Nīlakaṇṭhabaḍabānalamantraḥ	114*a*
Pāśupatamantraḥ ..	114*b*
Aghōrāstramantraḥ ..	115*b*
Tryambakamantraḥ ..	116*a*
Aghōrāstrasahasrākṣarīmantraḥ	116*b*
Ājñāsiddhimantraḥ ..	118*a*
Bījabhairavāṣṭakam ..	118*a*
Aghōrāstram	119*a*
Jñānāmṛtarasāyanam ..	122*b*
Śarīraśuddhimantraḥ ..	124*a*
Pañcadaśākṣarīstōtram	124*b*
Ṣaḍakṣarīstōtram ..	125*b*
Pañcākṣarastōtram ..	126*a*
Pañcavaktrastōtram ..	126*b*
Pañcamukhastōtram ..	127*a*
Śivastōtram	127*b*
Daśaślōkī	128*a*
Aparādhakṣamāpaṇastōtram	128*b*
Rudrakavacaḥ ..	130*a*
Śivakavacaḥ	130*b*
Śivakavacaḥ	131*b*

	Begins on fol.
Vyāsabhujastavaḥ	134b
Bhṛṅgīstavaḥ	138a
Vēdapādastavaḥ	143a
Nīlakaṇṭhastavaḥ	150a
Mahimnasstavaḥ	153b
Bilhaṇastavaḥ	156a
Malhaṇastavaḥ	159b
Anāmayastavaḥ	162a
Halāyudhastavaḥ	164b
Śivamaṅgalāṣṭakam	170a
Vīrabhadrāṣṭakam	170a
Śrīśailāṣṭakam	170b
Śaṅkarāṣṭakam	171b
Mṛtyuñjayāṣṭakam	172a
Vyāsāṣṭakam	172b
Liṅgāṣṭakam	173a
Namaskārāṣṭakam	173b
Ardhanārīśvarāṣṭakam.	174a
Śivāṣṭakam	174b
Kālahastyaṣṭakam	175a
Kāśīpurīśāṣṭakam	175b
Śivāṣṭakam	176a
Basavapañcaratnastōtram	176a
Basavāṣṭakam	177a
Viśvanāthāṣṭakam	177b
Bhairavāṣṭakam	178a
Śivāṣṭakam	178b
Vasiṣṭhāṣṭakam	179a
Yamāṣṭakam	179b
Agastyāṣṭakam	180a
Mārkaṇḍēyāṣṭakam	180b
Candraśekharāṣṭakam.	181a

	Begins on fol
Mahādēvaṣōḍaśastavaḥ.	181b
Dakṣiṇāmūrtidhyānam.	182b
Dakṣiṇāmūrtyaṣṭakatrayam	183a
Dakṣiṇāmūrtipañjarastōtram	185a
Dakṣiṇāmūrtikavacaḥ	186b
Gāyatrīnyāsaḥ	187b
Dvādaśārayantralakṣaṇam	188a
Ṣōḍaśōpacāraślōkaḥ	188b
Indrākṣīstōtram	189b
Bilvamāhātmyam	190b
Vighnēśvarastōtram	190a
Sarasvatīstōtram	192a
Siddhalakṣmīstōtram	195a
Kanakadhārāstavaḥ	196a
Aṣṭādaśapīṭhanāmāni	197b
Ambāṣṭōttaraśatanāmastōtram	198a
Mātaṅgīstōtram	198b
Vārāhīstōtram	198b
Annapūrṇāstavaḥ	199b
Navaratnamālikā	201a
Bhramarāmbikāstōtram	202a
Mūkāmbikāstōtram	204a
Dākṣāyaṇīstōtram	206a
Kāmākṣīstōtram	208a
Gauryaṣṭakam	211b
Dēvīkīlakastōtram	212b
Dēvīkavacaḥ	214b
Laghustavaḥ	218a

	Begins on fol.		Begins on fol.
Carcāstōtram	221*b*	Saundaryalaharī ..	239*b*
Ambāstavaḥ	223*b*	Bhuvanēśvarīstōtram ..	255*a*
Sakalajananīstavaḥ ..	227*a*	Bhāgīrathīstōtram ..	258*a*
Mātṛkāpuṣpamālāstavaḥ	231*b*	Dēvīmāhātmyam ..	260*a*

Similar to No. 118.

No. 120. रुद्रप्रश्नः.

RUDRAPRAŚNAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 8½ × 1½ Inches. Pages, 24. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. The leaves are torn.

Begins on fol. 10*a*. The other works contained herein are :—

	Begins on fol.		Begins on fol.
Śaivaśrāddhavidhiḥ ..	1*a*	Śivaśaṅkarāṣṭakam ..	31*a*
Mahimnasstavaḥ ..	3*a*	Annapūrṇēśvarīstōtram	32*a*
Malhaṇastavaḥ ..	7*a*	Basavēśastōtram ..	33*a*
Śivapūjāvidhiḥ ..	12*a*	Basavāṣṭōttaraśatanāma-stōtram	38*a*
Liṅgāṣṭakam	18*a*	Mallikārjunastōtramu (Telugu)	41*a*
Śivastōtram	18*a*	Umāmahēśvarasahasra-nāmastōtram ..	46*a*
Aparādhadaśakam ..	19*a*	Basavēśvarāṣṭōttaraśata-nāmastōtram ..	53*a*
Ardhanārīśvarāṣṭakam.	20*b*	Āndhrastōtrāṇi ..	55*a*
Śivakavacaḥ	21*a*	Bhāgīrathīstavaḥ ..	69*a*
Sadāśivāṣṭakam ..	27*a*	Āndhrastavālu	72*a*
Pañcākṣarastōtram ..	28*a*		
Vīrabhadrāṣṭakam ..	28*b*		
Pañcākṣarāṣṭakam ..	29*a*		
Śivabhujaṅgastōtram ..	2[illegible]*b*		

Contains 11 Pañcāśats of Rudrapraśna.

Beginning is similar to No. 118.

No. 121. रुद्राध्यायः.

RUDRĀDHYĀYAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, $13\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 25. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Appearance, new. Injured. Complete.

This MS. gives the Rudrapraśna with Nyāsas. The same as the above treated as a Mantra for daily recitation.

Beginning:

श्रीगणाधिपतये नमः ॥ हरिः ओम्। अस्य श्रीरुद्राध्यायप्रश्नस्य अग्निः काण्डऋषिः महाविराट् छन्दः श्रीसाम्बसदाशिवो देवता। नमस्ते रुद्र मन्यव इति बीजम्। सहस्राणि सहस्रश इति शक्तिः। नमस्ताराये ति कीलकम्। श्रीसाम्बसदाशिवप्रीत्यर्थे जपे विनियोगः। नमस्ताराय अङ्गुष्ठाभ्यां नमः।

End:

तं वो जम्भे दधामि ॥ ओं नमो भगवते रुद्राय ॥ ओं हृदयादिन्यासपूर्वकं ध्यानं कुर्यात् ॥

No. 122. रुद्रप्रश्नः (नमकम्).

RUDRAPRAŚNAḤ (NAMAKAM).

Substance, palm-leaf. size, $7\frac{3}{8} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 7. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. In good order.

Begins on fol. 14*a* and resembles No. 113.

For other works herein see No. 17.

Incomplete; contains only 5 Pañcāśats in the beginning.

No. 123. रुद्रप्रश्नः (नमकम्) (आन्ध्रटीकासहितः).

RUDRAPRAŚNAḤ OR NAMAKAM (WITH TELUGU MEANING).

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1⅜ inches. Pages, 110 Lines, 9 on a page. Character, Telugu. Appearance, new. In good condition.

Complete.

This commentary seems to be a translation of the commentary of Bhaṭṭabhāskara as may be inferred from the colophon.

The text of this begins on fol. 1*a*, Puruṣasūktahōmamantraḥ on 4*a*, Rudrahōmaḥ consisting of 170 formulæ for offerings on 5*a*, and the Telugu commentary on 8*a*.

Beginning of the Ṭīkā :

త్రిధాబద్ధో వృషభో రోరవీతి। మహో దేవో మర్త్యాగ్ం ఆవివేశ ఇతి అన్న ఋక్కులయందు యీ అర్థము ప్రతిపాదనచేసినారు కొందరులు క్త(?)జన అన్నసూత్రంచాతను వర్ణవ్యత్యాసముచేసి రుద్రశబ్దం తెజశ్శాంబి అని పలికినారు.

End :

రాజ్యమన్వచ్ఛ యత్కల్పం సర్వముక్తం విశేషతః
సమంత్రకం సోపదేశం తత్రైవచ ॥

సర్వహుతదానేన సాధ్యమితిసిద్ధమే.

इति भट्टभास्करविरचिते यजुर्वेदभाष्ये नमके एकादशोऽनुवाकः ॥

No. 124. रुद्रप्रश्नः (आन्ध्रटीकासहितः).

RUDRAPRAŚNAḤ (WITH TELUGU MEANING).

Substance, palm-leaf. Size, 18⅛ × 1⅝ inches. Pages, 86 (Text commences on fol. 59*a*; meaning on fol. 66*a*). Lines, 10 on a page Character, Telugu. Appearance, old In good condition.

The other works herein are :—

	Fol.
Pañcāṅgarudranyāsaḥ	1a
Tryambakakalpaḥ	6a
Sudarśanakalpaḥ	12a
Tryambakamantraḥ	22a
Japasthānakūrmalakṣaṇam	23a
Sudarśanamantraḥ	23b
Kṛṣṇaṣaḍakṣarīmantraḥ	23b
Ātharvaṇyastramantraḥ	24a
Pratyaṅgirāyantrakalpaḥ	37a
Pratyaṅgirāmantraḥ	45a
Pratyaṅgirāprayōgapaddhatiḥ	45a
Nārāyaṇavarmakavacaḥ	57a
Mahāvidyāvanadurgā	102a
Dēvīnāmatriśatīstōtram	119a
Vanadurgākalpaḥ	122a
Tripurāsiddhāntaḥ	144a
Vārāhyaṣṭōttaraśatanāmastōtram	167b
Gurustōtram	168b
Pādukāpañcakastōtram	169a
Raśmimālāstōtram	169a
Śyāmalāṣṭōttaraśatanāmastōtram	170a
Śyāmalāstōtram	170b
Navaratnamālā	171
Svapnavārāhīmantraḥ	171b
Lalitāṣōḍaśākṣaramantraḥ	172a
Saṃhārasṛṣṭiśrīcakranyāsaḥ	173a
Śrīvidyānyāsaḥ	177b
Bhūśuddhiḥ	181a
Bhūtaśuddhiḥ	182b
Antarmātṛkānyāsaḥ	183b
Bahirmātṛkānyāsaḥ	183b
Gurumantrapūjāvidhānam	184a
Ajapāmantraḥ	189a
Ṣōḍhānyāsaḥ	190a
Śaktinyāsaḥ	191a
Daśavidhamātṛkānyāsaḥ	192a
Ṣōḍaśākṣaryādimūlamantrāḥ	194b
Saundaryalaharī	195a
Lalitānavaratnamālikā	200b
Caṇḍīnavākṣarīmūlamantraḥ	200b
Lalitāsahasranāmastōtram	201a
Svarṇākarṣaṇabhairavamantraḥ	204a
Svarṇākarṣaṇabhairavastōtram	204b
Svarṇākarṣaṇabhairavamantraḥ	205a
Durgāprakaraṇam	206a
Sadvidyāgamaḥ	211a
Bagalākalpaḥ	222b
Bījakōśaḥ	227a
Bījanighaṇṭuḥ	227a
Bālāmantraḥ	228a
Śuddhavidyāmantraḥ	228a
Āmnāyastavaḥ	228a
Ṣaḍāmnāyamantrāḥ	228b
Bagalāmantrāḥ	235a
Svaraśāstramu (Telugu language)	236a
Lalitākavacaḥ	241a

	Fol.		Fol.
Śrīvidyāpūjāvidhānam ..	242a	Gaṇēśādiśōdhānyāsaḥ	244b
Bālāmūlamantraḥ ..	244a	Śivakavacastōtram ..	247b
Bālākavacaḥ ..	244a	Gāyatrīcaturvimśatimudrāḥ ..	249a
Bālāṣṭōttaraśatanāmastōtram ..	244b		

This contains the Rudrapraśna (11 Anuvākas), Rudrahōmamantraḥ and the Telugu commentary like the one noticed in No. 123.

No. 125. नमकचमकम्। (कर्णाटकटीकासहितम्.)
NAMAKACAMAKAM (WITH KANARESE COMMENTARY).

Substance, palm-leaf (Śrītāla). Size, 13½ × 2⅝ inches. Pages, 19. Lines, 15 on a page. Character, Kanarese. Appearance, old. In good condition.

Complete.

Begins on fol. 24a. The other works herein are :—

	Fol.		Fol.
Nikṣēpavidhiḥ (with Kanarese Ṭīkā) ..	1a	Śaivastōtra (Kanarese)	23a
Śivastuti (Kanarese language) ..	3a	Jayantīśaviṣaya (Kan.)	33a
Śakunaviṣaya (Kanarese language) ..	6a	Kalyāṇamāhātmya (Kan.)	33b.
Vēdāntaviṣaya (Kan.) ..	6b	Vibhūtimantraḥ ..	35a.
Basavastuti (Kan.) ..	7a	Vṛṣabhāṣṭōttaraśatanāmastōtram ..	35b
Dēvīsahasranāmāvaliḥ ..	8a	Sāmudrikālakṣaṇam (with Kan. Ṭīkā) ..	36a
Sahasragaṇanāmāni ..	14a	Jñānasannyāsaprakaraṇa (Kan.) ..	39b
Pañcākṣarayantramantraḥ (with Kan. passages) ..	17a	Śivastōtra (Kan.) ..	66b
Tripurasundarīsahasranāmāvaliḥ ..	19b	Basavāṣṭōttaraśatanāmavaliḥ ..	70a

The commentary is by Guruliṅgānandi and relates only to Rudrapraśna ; the text of Camaka is added thereunto.

Beginning:

श्रीयागण्टीशशरभं नत्वा नम्भणदेशिकम् ।
सङ्गसंछिन्नवीरश्रीरुद्रटीकां करोमि वै ॥

ಅವತಾರಿಕೆ ಆದಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣು ಮಾಯೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಂದರನ ಸುವರ್ಣ ರೇತ ಮುಂಕಬ ಲದು ಹಿರಣ್ಯಾಂಡವಾಯಿದರಲ್ಲಿ

* * * *

ओं नमस्ते रुद्र मन्यव उतोत इषवे नमः ॥ नमस्ते अस्तु धन्वने बाहुभ्यामुत ते नमः ॥ ओम् ॥

ಮಂಗಲಸ್ವರೂಪನಾಥ । ರುದ್ರ । ಯತಿಶಿವತಿ । ತೆ । ನಿನ್ನ । ಮನ್ಯವೆ । ಕೋಪಕ್ಕೆ ನಮಃ । ಶರಣಾರ್ಥಿ.

Colophon:

ಇತಿ ಶ್ರೀ ಮದ್ಯಾಗಂಟಿಶರಭೇಶ್ವರಾವತಾರರಾದ ಶ್ರೀ ಶಿವಲಿಂಗಮಂಚನಪಂಡಿತಾರಾಧ್ಯಾನಯಾತ್ರೆ ಶೋಕಿಲಾಕುಂಚಪುರ ಮಠ ಸಂಗನಗುರುಲಿಂಗಮಾದ್ಯಂ ಬೊಡನೆ ಚಿನ್ನಪುರದ ದೇವಶ್ರುತಾರಿ ಶ್ರೀರುದ್ರಕರ್ನಾಟ ಟೀಕಾ ಲಿಖಕ ಪಾಠಕಯೋರ್ಭದ್ರಂ ಭೂಯಾತ್.

श्रीगुरुबसवलिङ्गाय नमः ॥ रुद्राध्यायः ॥ ते नो मृडयन्तु ते यं द्विष्मो यश्च नो द्वेष्टि तं वो जम्भे दधामि ॥ सर्वो वै रुद्रस्तस्मै रुद्राय नमो अस्तु ॥ . . . . . अम्बिका यो रुद्रो विश्वा भुवना विवेश तस्मै रुद्राय नमो अस्तु ।

End of Camaka:

सद्यो जातं प्रपद्यामि सद्यो जाताय वै नमो नमः ॥

No. 126. रुद्रप्रश्नः (कर्णाटकटीकासहितः).

RUDRAPRAŚNAḤ (WITH KANARESE COMMENTARY).

Substance, palm-leaf. Size, 10¼ × 1¼ inches. Pages, 175. Lines, 5 on a page. Character, Kanarese. Appearance, old. Slightly injured. Written in a good hand.

This is an abridged Kanarese translation of Bhaṭṭabhāskara's commentary, by Gurunañja, a resident of Nāsāpura.

Beginning:

क्षेत्रारामविमुक्तवत्परतरं मध्ये श्रुतीनां वरं
भाष्यं भासुरमुक्तिदं पुनरिदं कर्णाटभाषाह्वयम् ।
. . . पञ्चकार्णा(?)मधुना माहात्म्यभूतं परं
श्रोतव्यं महनीयवाचकमहो श्रीरुद्रम . . स्फुटम् ॥

आराध्यो जगतां सतां वरवपुः श्रीशान्तसद्योगिभिः
तैर्ब्रूहीति वचो निशम्य स . . नासापुरे वासिनः ।
तद्दे(दे)हस्थितसिद्धलिङ्गयमिनो हस्ताब्जसम्भूतवान्
नञ्जाख्यो गुरुशब्दपूर्वकमिमां टीकां करिष्याम्यहम् ॥

रु दुःखं दुःखहेतुर्वा तं द्रावयति नः प्रभुः ।
रुद्र इत्युच्यते सद्भिः शिवं परमकारणम् ॥

ಟೀಕು.—ರುತ್ ಯೆಂದೊಡೆ ದುಃಖವಲ್ಲಮತ್ತೆದುಃಖಹೇತುಃ ದುಃಖಕಾರಣವಾದ ರೂ ಅಗಲಿ . . . .

नमस्ते रुद्र मन्यवे . . . .

ನಮಸ್ತೆರುದ್ರಮನ್ಯವೆಯೆಂಬಮಂತ್ರಕ್ಕೆ ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಛಂದಸ್ಸು । ಋಷಿಯೂ ದೇವತೆಯೂರುದ್ರನು ಈ ಮಂತ್ರಗೂಡಿ ಐದು ಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಪರಮೇಶ್ವರನನು ಧ್ಯಾಯೇತ್ ಧ್ಯಾನ (ವ) ಮಾಡುವದು ॥ 3 ॥

Colophon :—

इति श्रीरुद्रभट्टभास्करविरचिते यजुर्वेदभाष्ये ज्ञानयज्ञाख्ये अग्निकाण्डे पञ्चमपाठे श्रीरुद्रभाष्ये कर्णाटकभाषाविवृतौ एकादशोऽनुवाकः॥ इति ॥ 11 ॥

इति श्रीमदनन्तमुक्तिसीमन्तिनीमीमन्तसरणिविहारलोलयोगीन्द्रपरमशिवानन्दयोगयोजकेन स्मृतिपुराणशास्त्रार्थदर्शननिरञ्जनसिद्धेन नासापुरमठनिवासस्थितगुरुनञ्जाभिधानगुरूत्तमेन भट्टभास्करविरचितभाष्यायाः (ष्यस्य)कर्णाटकभाषया टीका कृता समाप्ता ॥

No. 127. रुद्रप्रश्नः (कर्णाटकटीकासहितः).
RUDRAPRAŚNAḤ (WITH KANARESE COMMENTARY).

Substance, palm-leaf (Srītāla). Size, 14 × 1¾ inches. Pages, 46. Lines, 10 on a page. Character, Kanarese. Appearance, old. Tolerably good.

Begins on fol. 162*a*. For other works in the codex see No. 117.

Same as No. 126; but this begins with the stanza रु द्रुःखं, &c. and is incomplete.

No. 128. रुद्रप्रश्नः (कर्णाटकटीकासहितः).
RUDRAPRAŚNAḤ (WITH KANARESE COMMENTARY).

Substance, palm-leaf. Size, 15½ × 1¾ inches. Pages, 58. Lines, 7 on a page. Character, Kanarese. Appearance, old. Injured. First eight leaves are lost.

Complete. Same as No. 126.

No 129. रुद्रप्रश्नभाष्यम्.
RUDRAPRAŚNABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 10 × ⅞ inches. Pages, 63. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Appearance, not new. Correct. Slightly injured.

Begins on fol. 30*a*. The other work herein is Rudrapras'nabhāsyam (by Vidyātīrtha), fol. 1*a*.

The commentary is by the famous Sāyaṇācārya, and here it breaks off in the course of the gloss for the last hymn. For extracts see No. 109.

No. 130. रुद्रप्रश्नभाष्यम्.
RUDRAPRAŚNABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1 inches. Pages, 49. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. Slightly injured. Complete. The 10th leaf is lost.

Same as No. 129.

Colophon :—इति सायणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे यजुस्संहितायां चतुर्थकाण्डे पञ्चमप्रश्नपाठ एकादशोऽनुवाकः.

No. **131.** रुद्रप्रश्नभाष्यम्.

RUDRAPRAŚNABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 9½ × 1¼ inches. Pages, 54. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Appearance, new. In good condition. Complete.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Uccōdarki. vyākhyanam, fol. 28*a*.

Same as No. 129. This does not give the prefatory passages but begins with the meaning of the text.

No. **132.** रुद्रप्रश्नभाष्यम्.

RUDRAPRAŚNABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1¼ inches. Character, Telugu. Pages, 66. Lines, 4 on a page. Appearance, new. Slightly injured. Complete.

Begins on fol. 84*a*.

The other works herein are :—

	Fol.
Vēdasāras'ivasahasranāmastōtram	1*a*
Śivasahasranāmamūlanyāsaḥ	17*a*
Śivasahasranāmastōtram	18*a*
Śivasahasranāmāvaliḥ (Śivagītā)	29*a*
Śivasahasranāmastōtram	44*a*
Śivāṣṭōttarasatanāmāvaliḥ	58*a*
Śarabhēśvarāṣṭōttaraśatanāmastōtram	60*a*
Śivāṣṭōttaras'atanāmastōtram	61*a*
Basavēs'varāṣṭōttaras'atanāmastōtram	63*a*

	Fol.		Fol.
Śaṅkhacakrōtpattiśivastō-tram	64a	Śivastōtram	72a
Rudrahṛdayam	67a	Rudrakavacaḥ	73a
Śivagadyam	69a	Śivakavacaḥ	76a
Nīlakaṇṭhastōtram ..	70a	Pañcākṣaranyāsah ..	83a

Same as No. 129.

Colophon:—इति एकादशोऽनुवाकः ।

इति श्रीनारायणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे यजुःसंहितायां चतुर्थकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः ॥ इति नम(क)भाष्यम् ॥ इति रुद्रभाष्यम् ॥

విజయసంవత్సర ఆధిక్యాభ్రబహుళ 13 జయవారం అను 1833 సం వత్సర ఆగష్టునెల 27 తేదీ యీ రుద్రభాష్య యాజిక సర్వేశ్వరం గారు వ్రాసెను ॥

No. 133. रुद्रप्रश्नभाष्यम्.

RUDRAPRAŚNABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 17½ × 1¼ inches. Pages, 26. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Apperance, old

Same as No 129.

Begins on fol. 1a. The other works herein are: Pañcasaṃskāravidhih 14a, Halṅyābitisūtravādārthāḥ 24a.

No. 134. रुद्रप्रश्नभाष्यम्.

RUDRAPRAŚNABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1½ inches. Pages, 136. The leaves are numbered so as to begin with 175 Lines, 7 on a page Character, Telugu. Appearance, new. Tolerably correct. In good condition.

The commentary is by Bhaṭṭabhāskara and is called Jñānayajña.

Beginning:

अर्धनारीश्वरं वन्दे क्षुत्पिपासाप्रशान्तये ।
व्याधिनाशाय सततं सर्वपापक्षयाय च ॥

अतः परमग्निकाण्डमेव व्याख्येयम् । तत्र चरमायामिष्टकायां जुहोति शतरुद्रीयं जुहोति नमस्ते रुद्रमन्यव इति । रुद्रो वा एष यदग्निः स एतर्हि जात इत्यादि ब्राह्मणम् । रुद्रो वा एष यदग्निस्तस्यैते तनुवादि(वि)त्यादि च अजक्षीरेण जुहोति यद्ग्राम्याणां पशूनां पयसा जुहुयादित्यादि ब्राह्मणम् । अर्कपर्णेन जुहोति

* * * *

नमस्ते रुद्र मन्यव इत्यनुष्टुप् छन्दः । ऋषिः काश्यपः । रुद्रो देवता । प्रत्यक्षश्रुता एतदादयः पञ्चमन्त्राः । ओं स्वाहा स्वधा वषट् नम इति पञ्च ब्रह्मणो नामानि । वाङ्मनःकायैराराध्याधीनात्मत्वसंपादनं प्रह्वत्वापरनामा नमः शब्दार्थः

हे रुद्र ते तव स्वभूताय मन्यवे क्रोधाय नमः । अस्त्विति वक्ष्यमाणमन्त्रादत्राकृष्यते । रोदयति सर्वमन्तकाल इति रुद्रः । रोदेर्न(र्णि)लुक् चेति र(क्)प्रत्ययः ।

End:

तया चाभिमतं सर्वं साधयेत् । अनेन मन्त्रेणाज्येनायुतं जुहुयात् । कालज्ञानमुत्पद्यते । कापिलेन पयसाष्टशतं जुहुयात् । जातिस्मरो भवेत् । ध्यानं पूर्ववत् ॥ ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

Colophon:—इति श्रीभट्टभास्करविरचिते यजुर्वेदभाष्ये अग्निकाण्ड पञ्चमप्रपाठके ज्ञानयज्ञाख्ये रुद्रप्रश्ने एकादशोऽनुवाकस्समाप्तः ॥ ओं शान्तिश्शान्तिश्शान्तिः ॥ हरिः ओम् ॥

The transcription is said to have been begun on the 2nd day of the bright fortnight of Caitra of Rākṣasa year and finished on the 10th day of the dark fortnight of the same month in the same year.

No. 135. रुद्रप्रश्नभाष्यम्.
RUDRAPRAŚNABHĀṢYAM.

Substance, paper. Size, 8½ × 6½ inches. Pages, 159. Lines, 19 on a page. Character, Grantha. Appearance, new. In good condition.

Almost complete; about 5 lines are wanting at the end.

Same as No. 134.

Beginning:

यजुर्वेदचतुर्थकाण्डभाष्यं प्रारभ्यते ।

यच्चापकोटिः सदनं सुराणां यन्मन्दुरा विश्वसृजोर्मु(र्जो मु)खानि ।

यत्तूणिरम्भोधनपानभूमिः पायात्स नो दैवतसार्वभौमः ॥

अतः परं काण्डमेवाग्न्यार्षेयं तत्र चरमायामिष्ठि(ष्ट)कायां शतरुद्रीयं जुहोति नमस्ते रुद्र मन्यव इति ॥

Colophon:—इति भट्टभास्करमिश्रविरचिते यजुर्वेदभाष्ये श्रीरुद्रप्रश्ने प्रथमोऽनुवाकः

End:

अथर्वशिरः प्रयुक्तं(क्त)विधानेनाराधनं ततः कृत्वा रक्ताङ्गा रक्तमूर्धजा रक्तनयनोत्पद्यते । पूर्वमेव रुधिरपूर्णान् चतुःकुम्भानानीय

No. 136. रुद्रप्रश्नभाष्यम्.
RUDRAPRAŚNABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 13¾ × 1½ inches. Character, Grantha. Pages, 44. Lines, 7 on a page. Appearance, new. Injured. Breaks off in the 6th Anuvāka.

The commentary, though attributed to Vidyāraṇya in the colophon, seems to be an abridgment of Bhaṭṭabhāskara's.

Beginning:

गुरवे सर्वलोकानां भिषजे भवरोगिणां ।

निधये सर्वविद्यानां हयग्रीवाय ते नमः ॥

Beginning:

अतः परमग्निकाण्डमग्न्यार्पेयमग्निचयने चरमायामिष्टकायां शत-रुद्रीयं जुहुयादिति नमस्ते रुद्र मन्यव इति

* * * *

नमस्त इत्यस्या ऋचः काण्डऋषिः अनुष्टुप् छन्दः रुद्रो देवता । हे रुद्र तव सहजाय मन्यवे क्रोधाय नमः

Colophon:—इति विद्यारण्यकृतौ रुद्रभाष्ये प्रथमोऽनुवाकः ॥

End:

नम उर्वर्याय च। उर्वरा सर्वसस्याढ्या भूः तत्र भवाय। खल्याय च। खलं धान्यादिशोधनस्थानं तत्र भवाय। नमश्श्लोक्याय च। अक्षरसंपातः श्लोकः.

No. 137. रुद्रप्रश्नभाष्यम्.
RUDRAPRAŚNABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 13¾ × 1½ inches. Pages, 62 Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, fair. Appearance, old.

Contains the commentary of Bhaṭṭabhāskara for 1-3 Anuvākas of the Rudra Praśna, *i.e.*, the 5th Praśna of the 4th Kāṇḍa.

No. 138. नमकचमकभाष्यम्.
NAMAKACAMAKABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 13¼ × 1½ inches Pages, 34 Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, Injured Appearance, old.

Begins on fol. 90*a*; the other works herein are Puruṣasūkta-vyākhyānam (fol. 1a) and Taittirīyōpaniṣadbhāṣyam (fol. 7a).

Contains the commentary of Vidyāraṇya on the whole of the Rudrapraśna (29 pp.) and 10 Anuvākas of Camaka (5 pp)

Beginning of the commentary on Rudrapraśna—Same as No. 109

The introductory verses and passages are omitted. It begins प्रथमानुवाके प्रथमामृचमाह ॥

Colophon:–इति विद्यारण्ये वेदार्थप्रकाशे यजुःसंहितायां चतुर्थकाण्डे पञ्चमप्रपाठके एकादशोऽनुवाकः ॥

Beginning :

अग्नाविष्णू इति । हे अग्नाविष्णू युवां सजोषसा समानप्रीती । वां युवयोरिमाः स्तुतिगिरः वर्धन्तु वृद्धिङ्गच्छन्तु

End :

अनड्वान् शकटवाही गौः । धेनुः नवप्रसूतिका गौः। यज्ञः। एकेति एकादिशब्दाः सङ्ख्यापराः। वाजादयश्च मे सन्त्विति शेषः। वाजोऽन्नम्। प्रसवस्तदुत्पत्तिः । अपिजस्तस्यैवान्नस्य पुनःपुनरुत्पत्तिः । यद्वा

No. **139.** चमकभाष्यम्.

CAMAKABHĀṢYAM

Substance, palm-leaf. Size, $13\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 11. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. In good condition. Appearance, old. Complete. This commentary is Sāyana's.

Begins on fol. 72*a*. The other works herein are:—

	Fol.		Fol.
Bhāgavataślōkāḥ	.. 1*a*	Dvayōpanisat	.. 42*b*
Gōvindastavaḥ	.. 2*a*	Cakrādidhāraṇapramāṇam.	43*a*
Nārāyaṇavarman	.. 4*a*	Gāyatrīkavacaḥ	. 45*a*
Rāmatāpinyupanisat	.. 6*a*	Gōpālōpanisat	.. 47*a*
Porusasūktabhāṣyam	.. 18*a*	Narasiṃhadhyānam	.. 59*a*
Sūryakavacaḥ	.. 23*a*	Kṛṣṇakavacaḥ	.. 60*a*
Kālāgnirudrōpanisat	.. 24*a*	Lakṣmīstutiḥ	.. 61*a*
Brahmōpaniṣat	.. 25*a*	Vēdapādastavaḥ	.. 66*a*
Kaivalyōpanisat	.. 27*a*	Pañcabrahmamantraḥ	.. 77*a*
Sudarśanōpanisat	.. 29*a*	Nityadhānyavratakalpaḥ.	. 81*a*
Nāradōpanisat	.. 31*b*	Rāmayantrōddhāraprakāraḥ	.. 84*a*
Aitarēyōpanisat	.. 32*a*	Hanumadyantrōddhāraprakāraḥ	.. 87*a*
Garbhōpanisat	.. 36*a*		
Nārāyaṇōpaniṣat	.. 39*a*		
Varāhōpanisat	.. 41*a*		

Beginning:

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत् ।
निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरम् ॥

परिषेचनमुख्यास्तु संस्काराः षष्ठ ईरिताः ।
वसोर्धारादयः शिष्टाः प्रोच्यन्तेऽस्मिंस्तु सप्तमे ॥

कल्पः । अग्नाविष्णू सजोषसेति चतुर्गृहीत्वा औदुम्बरीं स्रुचं व्याममात्रीं मृदा परिदिग्धां पश्चादासेचनवतीं घृतस्य पूरयित्वा वाजश्च मे प्रसवश्च म इति सन्ततां वसोर्धारां जुहोत्यामन्त्रसमापनादिति। अत्र ह्येकादशभिरनुवाकैर्मन्त्रः समाप्यते । चतुर्गृहीतमन्त्रपाठस्तु

अग्नाविष्णू सजोषसेमा वर्धन्तु वां गिरः । द्युम्नैर्वाजेभिरागतम् । हे अग्नाविष्णू युवां सजोषसा समानप्रीती भवतम् ।

End:

तदानीं ते सर्वे प्रीणन्त्विति वाक्यशेषः । चकाराः परस्परसमुच्चयार्थाः । अनु(क्त) कालो(लादि) देवतासमुच्चयार्थो(र्था) वा ॥

Colophon:—इति सप्तमकल्पे एकादशानुवाकः ॥

No. **140**. रुद्रप्रश्नभाष्यम्.

RUDRAPRAŚNABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 18½ × 1¼ inches. Pages, 43. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 30*a*. The other works herein are:

Puruṣasūktabhāṣyam fol. (1*a*), Śanaiścaragrhapīḍāśāntiprakāraḥ (7*a*), Śivapratiṣṭhāvidhiḥ (7*b*), Prāṇapratiṣṭhāvidhiḥ (11*b*), Pārthivaliṅgapūjāvidhiḥ (13*a*), Sthāvaradēvapratiṣṭhāvidhiḥ (16*a*), Gṛhārcāpratiṣṭhāvidhiḥ (19*a*), Gṛhasamprōkṣaṇavidhiḥ (20*b*), Śatarudrīyam (23*a*), Nārāyaṇānuvākaḥ (27*a*), Manyusūktam, (28*b*).

Complete. This commentary is attributed to Vidyāraṇya, but it does not agree with Sāyaṇa's commentary on this portion of the Kṛṣṇayajurvēda as found in the IV Kāṇḍa thereof. Moreover it does not begin with the Maṅgalaślōka found in all the Vedic commentaries of Sāyaṇa. The work described in the next number is attributed to Vidyātīrtha, and appears to be an abridgment of this commentary. Therefore, this may be the commentary by Vidyātīrtha, who is known to have been a Guru of the well-known Vidyāraṇya.

Beginning:

अतः परमग्निकाण्डमग्न्यार्षेयमग्निचयने चरमायामिष्टकायां शतरुद्रीयं जुहुयादिति । नमस्ते रुद्र मन्यव इति । रुद्रो वा एष यदग्निस्तस्यैते तनुवावित्यादि अस्य रुद्रसमुदायस्य अग्निः काण्डऋषिः । महाविराट् छन्दः । शम्भुर्देवता । अथ जाबालोपनिषदि—अथैनं ब्रह्मचारिण ऊचुः किं जप्येनामृतत्वं ब्रूहीति । स होवाच याज्ञवल्क्य. शतरुद्रीयेणेति ॥ एतानि ह वा अमृतस्य नामधेयानि एतैर्ह वा अमृतो भवतीति शातातपः ॥

स्तेयं कृत्वा गुरुदारांश्च हत्वा
मद्यं पीत्वा ब्रह्महत्यां च कृत्वा ।
भस्मच्छन्नो भस्मशय्याशयानो
रुद्राध्यायी मुच्यते सर्वपापैः ॥ इति ॥

रुद्रजापी भवेच्छ्रीमान् रुद्रजापी विकल्मषः ।
अरोगी रुद्रजापी स्यात् ज्ञानान्मुक्तो भवेत्ततः ॥
यस्मिन् देशे स्थितो रुद्रपुरश्चरणकृन्नरः ।
तत्र दुर्भिक्षकलहौ न भवेतां कदाचन ॥ इति ॥
नित्यमेकं समस्तं च त्रिरेकादश वा जपेत् ।
मुच्यते सर्वपापेभ्यः तुल्य एको जपो जपः ॥ इति ॥

याज्ञवल्क्योऽपि ॥

सुरापी स्वर्णहारी च रुद्रजापी जले स्थितः ।
सहस्रशीर्षजापी च मुच्यते सर्वकिल्बिषैः ॥
शुक्रियारण्यकजपः गायत्र्याश्च विशेषतः ।
सर्वपापहराह्येषा रुद्रैकादशिनी तथा ॥
वेदमेकगुणं जप्त्वा तदह्नैव विशुद्ध्यति ।
रुद्रैकादशिनीं जप्त्वा तत्क्षणादेव नश्यति (शुद्ध्यति) ॥
स्नेहाद्रुद्रं सकृज्जप्त्वा मुच्यते सर्वपातकैः ।
रोगवान् पापवांश्चैव रुद्रं जप्त्वा जले स्थितः ॥
रोगात् पापाद्विनिर्मुक्तो महतीं श्रियमाप्नुयात् ।

आहतुरत्र्यङ्गिरसौ ॥

एकादशगुणान्वापि रौद्रानावृत्य धर्मवित् ।
महापापैरपि स्पृष्टो मुच्यते नात्र संशयः ॥
वसिष्ठोऽप्याह रौद्राणि पवित्राणीति सर्वदा ।
त्रिसुपर्णाथर्वशिरो महाव्रतजपस्तथा ॥
सुवर्णस्तेयकृन्मर्त्यो रुद्राध्यायी विमुच्यते ।

वायवीयपुराणे ॥

यश्च रुद्रं जपेन्नित्यं ध्यायमानो महेश्वरम् ।
यश्च सागरपर्यन्तां सशैलवनकाननाम् ॥
सर्वरत्नगुणोपेतां सवृक्षजलशोभिताम् ।
सर्वर्तुगुणसम्पन्नां ब्राह्मणे वेदपारगे ॥
दद्यात् काञ्चनसंयुक्तां भूमिमोषधिसंयुताम् ।
तस्मादप्यधिकं पुण्यं सकृद्रुद्रजपाद्भवेत् ॥

सर्वान्मन्त्रान् परित्यज्य यश्च रुद्रान् जपेत् सदा ।
अनेनैव च देहेन रुद्रस्संजायते ध्रुवम् ॥
जपेनानेन विप्रेन्द्रा नृपाश्चान्ये द्विजातयः ।
हित्वैव सकलं पापं गताश्शिवपुरं पुरा ॥
नमकं चमकं चैव पुरुषसूक्तं तथैव च ।
नित्यं त्रयं प्रयुञ्जानो ब्रह्मभूयाय कल्पते ॥
यश्च रुद्रान् जपेन्नित्यं प्रथमोत्तमसंज्ञिकौ ।
आपस्तम्बस्य वचनात्स मुक्तो नात्र संशयः ॥
नमकं चमकं चैव जपन् स पुरुषः सदा ।
प्रविशेत् समहादेवो गृहं गृहपतिर्यथा ॥
भस्मदिग्धशरीरस्तु भस्मशायी जितेन्द्रियः ।
सततं रुद्रजापी च परां मुक्तिमवाप्नुयात् ॥

वाजवीये । रोगवान् परोदं परेत्य रुद्रां(द्रं) जपंश्च नित्ययज्ञः संयुक्तः कल्पः ॥ शतं रुद्रा देवता यस्येति शतरुद्रीयमित्युच्यते । अनया रुद्रोपनिषदा ब्रह्मविद्या प्रतिपाद्यते । ब्रह्मणस्त्रीणि रूपाणि सन्ति । एकं कार्यरूपम् । इतरत् पुरुषाख्यसृष्टिस्थितिसंहारकर्तृत्वे रूपम् । अन्यत (परम्) ।

मूर्त्यष्टकमधिष्ठाय बिभर्तीदं चराचरम् ।
आत्मत्रयमधिष्ठाय सृष्टयादीनि करोति यः ॥

तस्य देवस्य तनुवौ द्वौ घोरान्या शिवान्येति । शिवेति शक्तिस्सर्वदा तस्य सहचारिणी । तस्य संहारकर्तृप्रकृतयो देवस्य घोरास्तनवः । तासु भयशङ्का । तस्मात् प्रथमेनानुवाकेन तादृशं देवस्योपसंहारकं नम इत्यादिभिर्नमस्कृत्य प्रसादयति । यैवास्य घोरा तनूः तां तेन शमयतीति । अतस्तानुपसंहार्य द्वितीयप्रभृतिभिरष्टाभिरनुवाकैरैश्वररूपेण स्तुतिनम-

स्कारौ करोति । एवं सुतरां प्रसीदति । ततो दशमैकादशाभ्यां अभयं याचते । अयं महावाक्यार्थः । प्रथमेनानुवाकेन (क्रुद्धं देवं प्रसाद्य) ततो ऽष्टाभिरनुवाकैः किमधिष्ठानमधिष्ठाय देवस्तिष्ठतीत्यजानन् वेदपुरुषः सर्वं चराचरं तदधिष्ठानशङ्कया नमस्कृत्याभ्यामन्या(न्त्या)भ्यामभयं प्रार्थयते । किञ्चित् किञ्चित् रूपमधिष्ठाय निग्रहानुग्रहकर्तुस्तल्लीलया सर्वमिदं विश्वं वश्यं वर्तते । अस्य रुद्रसमुदायस्य एकादशानुवाकस्य रुद्र एव ऋषिः। महाविराट् छन्दः । महादेवो देवता । रुद्रसमुदायस्य पुरश्चरणं कृच्छ्र-चान्द्रायणं वा समाप्य प्राकृत्यं कृत्वा तत एकादशसहस्रमभिमतदिनानि निरन्तरं जप्त्वा कृतपुरश्चरणो भवति । अनेन प्रदक्षिणनमस्कारौ दाक्षि-णामूर्तिसन्निधौ चरितव्रत एकादशसहस्रजपादशेषं पापं नश्यति । तस्या-मेव दक्षिणामूर्तिसान्निधौ स्वाग्निमाधाय घृतपायसं श्रपयित्वा जुहुयादेकाद-शसहस्रं ततस्साक्षाद्देवं पश्यति । तस्मिन्नेव सर्वतो ऽरत्निमात्रं कुण्डं कल्पयित्वा कापिलेन घृतेन स्वाग्नौ शतसहस्रं जुहुयात् गाणापत्यं (णपतं) लभते ।

अनयार्चापुरश्चरणसिद्धेन ब्राह्मणेन लिङ्गपूजां कारयेत् । लिङ्गस्य दक्षिणे कुण्डं पूर्ववत् कल्पयित्वा स्वाग्निमाधायाज्यदूर्वातण्डुलशमीस-मिद्भिः प्रत्येकमष्टशतं जुहुयादेवसन्निधावष्टसहस्रं जपेत् । आलयम-भितः प्रदक्षिणमष्टसहस्रं तावत् प्रणामं च कुर्यात् । एतैः प्रसन्नो भवति भगवान् प्रसन्नो भवति । नमस्त इत्यस्या ऋचः काण्ड ऋषिः कवषो वा । अनुष्टुप् छन्दः । रुद्रो देवता । हे रुद्र तव सहजाय मन्यवे नमः । अस्त्विति वक्ष्यमाणमन्त्रार्थादनुषज्यते । रोद-यति सर्वमन्तकाल इति रुद्रः। दा-दाने तत्र भवतीति वा । रुत्या श्रुत्या वेदात्मना धर्मादीन् बोधयति प्रापयतीति वा । रुत्या प्रणवरूपया स्वात्मानं प्रापयतीति वा रोरूयमाणो द्रवति प्रविशति मर्त्यानिति वा रुजं संसारदुःखं द्रावयतीति वा अशुभद्रावको वा । दरादाजहार पुन-र्भवमिति वा रुतिं शब्दं राति ददातीति वा । प्राणो रुद्र इति वा। रुतिं

शब्दं वेदात्मानं ब्रह्मणे कल्पादौ ददातीति रुद्रः । मन्यवे मन्युः क्रोधः क्रोधात्मिका तव शक्तिः शान्तरूपा भवतु ॥

ध्यानम् ।

आकर्णकृष्टे धनुषि ज्वलन्तीं दैवीमिषुं भास्वति सन्दधानम् ।
ध्यायेन्महेशं महनीयवेषं देव्या युतं योगतनुं युवानम् ॥

End:

एकरात्रमुपवासं कृत्वा एकरात्रजपतस्सिद्धो भवति । यं यं कामं प्रार्थयते त्र्यहं जप्त्वा तं तं लभत एकं च यजुस्त्रयं समन्त्रं व्यस्तश्च जपेद्यथाकामफलदं पुरश्चर्यानन्तरं यथाकृच्छ्रद्वयं जपित्वा एकादशसहस्रं जपः एतत्सर्वं पश्चिमद्वारे शिवालये कर्तव्यम् ।

ध्यानम् । वृषाधिरूढं देवेशं सर्वलोकैककारणम् ।
ध्यायेद्ब्रह्मादिभिः स्तुत्यं पार्वतीसहितं शिवम् ॥

जपमात्रेण सर्वसिद्धिर्भवति । त्रिषवणस्नायी जपित्वा पञ्चपातकात् पूतो भवति ।

Colophon:

इति विद्यारण्यविरचिते यजुर्वेदभाष्ये श्रीरुद्र एकादशोऽनुवाकः ॥

यावज्जीवं प्रणवमथवावर्तयेद्रुद्रियं वा
याजुर्वेदं वसतिमथवा वारणस्यां विदध्यात् ।
त्यक्त्वा लज्जां कलिमलकुलच्छेदकानीरयेद्वा
विष्णोर्नामान्यनिशमथप्वा मुक्तिरेषा चतुर्धा ॥
चतुर्णामपि वेदानां शतरुद्रीयमुत्तमम् ।
एकादशानुवाकानामष्टमं चेष्टदायकम् ॥
चत्वारिंशन्मनूनान्तु षण्मन्त्रास्सिद्धिदायकाः ।
तन्मध्ये जीवरत्नं स्यात् शिव इत्यक्षरद्वयम् ॥

नानध्याये जपेद्विद्वान् रौद्रान्मन्त्रेतरांस्तथा ।
पौरुषं पावमानं च गृहीतनियमादृते ॥

सूतसंहितायां शिवेन विष्णुं प्रत्युक्तम् ।

यः पुमान् शतरुद्रीयं जपति श्रद्धया सह ।
दिने दिने महाविष्णो मरणादूर्ध्वमैश्वरम् ॥
ज्ञानं लब्ध्वा स विज्ञानात्स याति परमां गतिम् ।
यश्श्रद्धया युतो नित्यं शतरुद्रीयमभ्यसेत् ॥
अग्निदाहात्सुरापानादकृता(त्या)चरणात्तथा ।
मुच्यते ब्रह्महत्याया इति कैवल्यशाखिनः ॥
शतशाखागतिं साक्षाच्छतरुद्रीयमुच्यते ।
तस्मात्तज्जपमात्रेण सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥
चमकं च जपेद्विद्वान् सर्वपापप्रशान्तये ।
सहस्रशीर्षसूक्तं च शिवसङ्कल्पमेव च ॥
जपेत् पञ्चाक्षरीं चैव सतारं तारणक्षमम् ।
त्रिसप्तकुलमुद्धृत्य शिवलोके महीयते ॥
गृहस्थैश्च वनस्थैश्च तथा वै ब्रह्मचारिभिः ।
शतरुद्रीयसंज्ञस्तु मन्त्रो जप्यो महत्तरः ॥
रुद्रजापी विमुच्येत महापातकपञ्जरात् ।
सम्यग्ज्ञानं च लभते तेन मुच्येत बन्धनात् ॥
अनेन सदृशं नित्यं नास्ति जप्यं श्रुतौ स्मृतम् ।
एषा पञ्चाक्षरी विद्या शतरुद्रीयमध्यगा ॥
पञ्चाक्षरे महादेवः सर्वदा सुप्रतिष्ठितः ।
महादेवस्य सान्निध्याद्यष्टिभूताश्च देवताः ॥

तत्र प्रतिष्ठिता एव वृक्षे शाखा यथा स्थिताः ।
वृक्षस्य मूलसेकेन शाखाः पुष्यन्ति वै यथा ॥
शिवे रुद्रजपात् प्रीते प्रीता याश्चान्यदेवताः ।
अन्ते रुद्रजपादेव भुक्तिमुक्तिः प्रसिद्ध्यति ॥

No. **141.** रुद्रप्रश्नभाष्यम्.

RUDRAPRAŚNABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 10 × ⅞ inches. Pages, 58. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, not new.

Begins on fol. 1*a*. For other works herein see No. 129.

This commentary is attributed to Vidyātīrtha, pupil of Paramātmatīrtha, and is complete

The introduction of Sāyana to the Rudrapraśna in his commentary of the Taittirīyasaṁhitā is up to the end of the passage य द्विष्यात् तस्य सञ्चर इति written on the first leaf. Then after a gap, it begins on the second leaf with the passage बिभर्तीदं चराचरम् ।

The introductory portion here seems to have been borrowed from Sāyana's commentary under a mistaken sense of identity between Vidyātīrtha and Vidyāraṇya.

Beginning:

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं जगत्
निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरम् ॥
इष्टकाचितयस्सर्वाः चतुर्थे हि समाहि(पि)ताः ।
रुद्राध्याये पञ्चमे तु चित्यग्नौ होम उच्यते ॥

कर्मप्रकरणे पाठात् कर्माङ्गत्वमपीष्यते ।
ज्ञानहेतुत्वमप्यस्य तथोपनिषदीरितम् ॥

* * * *

तानेव विपरीतान् प्रत्यवरोहान् हुत्वा सश्वरे पशूनामर्कपर्णमुद्स्यति यं द्विष्यात्तस्य सश्वर (इ)ति ।

. . . विभर्तीदं चराचरम् ।

आत्मत्रयमधिष्ठान(य) सृष्ट्यादि . (दीनि) करो . (ति) सः ॥

तत्र यो ऽसौ संहारकालान्तं देवो ऽधितिष्ठति। कार्यकाले त्वन्या तनूः सा च देवस्य घोरा तनूः । तस्यैते तनुवौ घोरान्या शिवान्येति । शक्तिश्च विचित्रा सर्वदा संहारकारिणी। तस्य देवस्य संहर्त्र्यै घोरा बह्वयश्च तनवः ताभ्यो भयनिवृत्त्यर्थं प्रथमेनानुवाकेन तादृशं देवं तस्योपकारिणीं च तनुं नम इत्यादिभिः नमस्कृत्य प्रसादयति। द्वितीयप्रभृतिभिरष्टाभिरनुवाकैर्देवस्य वैश्वरूपे स्तुतिं नमस्कारं च करोति । एतद्हे(तेन)देवस्तु(वं सु)तरां प्रसार(द)यति। दशमैकादश्या(शा)भ्यामभयं याचते। अयं महावाक्यार्थः। नमस्ते रुद्र मन्यव इत्यस्य कश्यप ऋषिः । अनुष्टुप् छन्दः। रुद्रो देवता।

आकर्णकृष्टे धनुषि ज्वलन्तीं दैवीमिषुं भास्वतीं(ति)सन्दधानम् ।
ध्यायेन्महेशं महनीयवेषं देव्या युतं योगतनुं दधानम् ॥

कृच्छ्रद्वादशरात्रं चरित्वा एकादशसहस्रं एकादशदिनेषु निरन्तरं जपन् कृतपुरश्चरणो भवति। ततो ऽनेन प्रदक्षिणं नमस्कारं च कुर्यात् । ततो दक्षिणामूर्तिसन्निधावेकादशसहस्रजपादशेषपापक्षयो भवति । ततो लक्षजपात् सप्तजन्मकृतं पापं नश्यति । दक्षिणामूर्त्यग्रे अग्निं निधाय घृतपायसं श्रपयित्वा स्वाग्नौ जुहुयात्, साक्षाद्देवं पश्यति ।

* * * *

य इषुधिस्तव आरे अरिसमूहे दूरे वा अस्मदाभिमुख्यं निवर्त्य तं निधेहि स्थापय ॥

इति रुद्रसिद्धान्तविवरणे प्रथमोऽनुवाकः ॥

End:

अत्र पृथि(व्यां) वर्तमानानां रुद्राणां अन्नमिषुः एवमितरत्रापि योजनीयम् । दशप्राचीः प्राङ्मुखाः अञ्जलिरूपाः दशाञ्जलयः एवमुत्तरत्र मृडयन्तु वः युष्माकं जम्भे दन्तेषु दधामि स्थापयामि भक्षयेत्यभिप्रायः ॥ समाप्तोऽयं रुद्रप्रश्नः ॥

Colophon:

इति श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यपरमात्मतीर्थशिष्यविद्यातीर्थविरचितं रुद्रप्रश्नभाष्यं समाप्तम् ॥

No. **142.** कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम् .

KRṢṆAYAJURVĒDABRĀHMAṆAM.

Substance, paper. Size, 12½ × 7½ inches. Pages, 499. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. In good condition. Appearance, new.

Complete. Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Kṛṣṇayajurvēdakāṭhakam, fol. 263*a*.

The Brāhmaṇa of the Black Yajur Vēda is called Parāyata and contains three Aṣṭakas known as Prathamāṣṭaka, Dvitīyāṣṭaka and Tṛtīyāṣṭaka. All these have been published by Rājēndra Lala Mitra in the *Bibliotheca Indica* with the commentary of Sāyaṇa.

Beginning:

हरिः ओम् ॥ ब्रह्म सन्धत्तं तन्मे जिन्वतम् । क्षत्र ँ सन्धत्तं तन्मे जिन्वतम् । इष ँ सन्धत्तं तां मे जिन्वतम् । ऊर्ज ँ सन्धत्तं ताम्मे जिन्वतम् ।

End:

यद्ग्निहोत्रं जुहोति । अश्वस्येव मेध्यस्य विवर्तने विवर्तने जुहोति । एतदनुकृति ह स्म वै पुरा । अश्वस्य मे (ध्य) स्य विवर्तने विवर्तने जुहु-ति ॥ 84 ॥

यदग्निहोत्रं जुहोति त्रीणि च । प्रजापतिस्तमष्टादशभिः । प्रजाप-तिरकामयतोभावस्मै युञ्जन्ति . . . प्रजापतिरश्वमेधं जुहुति ॥ हरिः ओम् ॥

No. 143. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDABRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, $17\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 204. Lines, 9 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old

Aṣṭakas 1 and 2, complete.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are Kṛṣṇayajurvēdāruṇam, fol. 103*a*, Sarvaprāyaścittānukramaṇikā, fol. 172*a*.

The copyist, by name Veṅkaṭēśvara, son of Gūḍha Timmabhaṭṭa, finished the transcription of the first Aṣṭaka on Sunday the 7th of Āśvīja Śuddha of Parīdhāvi year.

No. 144. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDABRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 163. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Appearance, new. Incorrect. In good condition.

Contains the first of the three Aṣṭakas of the Taittirīya Brāhmaṇa.

For beginning see No. 142.

End:

अथो नम एवापहते अग्निष्टोममन्वात आहरति । अग्निः सर्वा देवताः । देवतास्वेव प्रति तिष्ठति ॥ 24 ॥ उत्तरं प्रतिष्ठित्यै पशव्यः सप्त च ॥ 10 ॥

वरुणस्य जामिपा ईश्वरो वा आग्नेयमिन्द्रस्य यत्रिषुग्निष्टोममुपत्वेयं वैरजता प्रतिष्ठितो दश ॥ वरुणस्येन्द्रियमनिरुक्तो यदाह पवस्व चत्वारिंशत् ॥ 40 ॥ वरुणस्य प्रतितिष्ठति । हरिः ओम् ॥

आङ्गिरसाब्दे मिथुने चतुर्थ्यां भानुवासरे ।
मत्रे कलियुगे चैव लिखितं पुस्तकन्त्विदम् ॥
वाञ्छेश्वरस्य पुत्रेण चैकश्चाप्यष्टकन्तथा ॥

The following entry in ink is made at the beginning :—

"Vol. I.—This volume contains the first Aṣṭakam of the Śākhā of Yajurvēdam: complete in eight Praśnas." The following is written at the end: "Here ends the first Aṣṭakam of Yajur-vēdam.

Calicut, 1824. C. W. WHISH.

Here ends the first volume of the Śākha of the Yajurvēdam.

C. W. WHISH."

No. 145. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्

KṚṢṆAYAJURVĒDABRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1¼ inches. Pages, 130. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Contains the first Aṣṭaka, complete.

The copyist is called Veṅkaṭasubba, and the copying was finished on the 5th Bhādrapada of Pramōda (?) year.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Śrīsūktabhāṣyam, fol. 66*a*.

No. 146. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्

KṚṢṆAYAJURVĒDABRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1¼ inches. Pages, 226. Lines, 5 on a page. Character, Telugu Condition, good. Appearance, old.

Contains the first Aṣṭaka, complete.

The transcription was completed on Sunday the 15th of Phālguna Bahula of Dhātu year, by Paṭṭābhi son of Nañjambhaṭṭa.

No. 147. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDABRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, $14\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 44. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Contains the first Adhyāya and 43 Khaṇḍas in the 2nd Adhyāya of the first Aṣṭaka.

Begins on folio 16*a*. The other works herein are Āpastambapūrvaprayōgaśirāḥ, fol 1*a*, Taittiriyōpaniṣat 38*a*, Pañcagavyavidhiḥ 41*a*.

No. 148. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDABRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, $14\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 136 Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Contains the eighth Praśna of the first Aṣṭaka, and 1 to 6 Praśnas of the second Aṣṭaka, and the first four Khaṇḍas in the 7th Praśna.

No. 149. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDABRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{1}{2} \times 1\frac{5}{8}$ inches. Pages, 210. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. In good condition. Appearance, new.

Contains the second Aṣṭaka of the Brāhmaṇa; complete.

Beginning :

अङ्गिरसो वै सत्रमासत तेषां पृश्निर्घर्मधुगासीत् । सर्जीषेणाजीवन् । ते ऽब्रुवन् । कस्मै नु सत्रमास्महे ॥

End:

अश्वावतीर्गोमतीर्न उषा सः । वीरवतीस्सदमुच्छन्तु भद्राः । घृतं दुहाना विश्वतः प्रपीनाः । यूयं पात स्वस्तिभिः सदा नः ॥ विचक्षणाविचर्षिरम्मशर्म . . . पीवोऽन्नां यूयं पात स्वस्तिभिस्सदा नः ॥

आङ्गीरसे सिंहमासे चतुर्दश्यां शुभेऽहनि ।
भृगुवारे मखर्क्षे च लिखितं पुस्तकन्त्विदम् ॥
गौरीपतेश्च पौत्रेण द्वितीयश्चाष्टकन्तथा ॥

There is an entry in ink as follows :—

"Vol II.—This volume contains the second Aṣṭakam of the Śākhā of the Yajur-vēdam ; complete in eight Praśnas. Here ends the second Aṣṭakam of the Śākhā of the Yajur-vēdam.

Calicut, 1824. C. W. WHISH.

Here ends the second volume of the Śākhā of the Yajur-vēdam.
C. W. WHISH."

No 150. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDA-BRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf Size, 17⅝ × 1⅜ inches. Pages, 148 Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, new.

Contains the second Aṣṭaka, complete.

No. 151. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDA-BRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 14½ × 1⅜ inches. Pages, 158. Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new

Contains the second Aṣṭaka, complete.

No. 152. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्.

KRṢṆAYAJURVĒDA-BRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, $14\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 47. Lines, 9 on a page. Character, Grantha. Appearance, new. Condition, injured.

Begins on fol. 25*a*; for other work herein see No. 78.

This begins from the concluding portion of the 5th Pañcāśat of the 7th Praśna of the II Aṣṭaka and goes on to the end of the 8th Praśna.

Beginning:

पुष्टिमेवावरुन्धे । प्रसवाय सावित्रः । अथ यत्वाष्ट्रः । त्वष्टा हि रूपाणि विकरोति । निर्वरुणत्वाय वारुणः ॥ 5 ॥

End: See No. 149.

No. 153. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्.

KRṢṆAYAJURVĒDA-BRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, $14\frac{3}{4} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 190. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Contains 1 to 6 Praśnas and the first 38 Pañcāśats in the 7th Praśna in the II Aṣṭaka, and breaks off in the 39th Pañcāśat.

No. 154. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्.

KRṢṆAYAJURVĒDA-BRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, $18 \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 58. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, very much injured. Appearance, old.

Contains the first 3 Praśnas in the II Aṣṭaka.

No. 155. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDA-BRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16½ × 1¼ inches. Pages, 70. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, not new.

Contains the 1st Praśna and 38 Pañcāśats in the 2nd Praśna of the II Aṣṭaka, and also the 9th Praśna of the III Aṣṭaka.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Naiṣadhavyākhyā, fol. 36*a*.

No. 156. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDA-BRĀHMAṆAM.

Substance, palm leaf. Size, 15¼ × 1½ inches. Pages, 245. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance old.

Contains the whole of the III Aṣṭaka.

Beginning:

अग्निर्नः पातु कृत्तिकाः । नक्षत्रन्देवमिन्द्रियम् । इदमासां विचक्षणम् । हविरासञ्जुहोतन । यस्य भान्ति रश्मयो यस्य केतवः । यस्येमा विश्वा भुवनानि सर्वा । स कृत्तिकाभिरभिसंवसानः ।

End:

एतदनुकृति ह स्म वै पुरा अश्वस्य मेध्यस्य विवर्तने विवर्तने जुहृति ॥ पदे अग्निहोत्रञ्जुहोति त्रीणि च ॥ 32 . . . . प्रजापतिरश्वमेध-ञ्जुहृति ॥

The transcription was completed on Thursday the 20th of Tulā month in the year Bhava.

The following entry in ink is found :—

"This volume contains the third Ashṭakam of the Śākhā of the Yajur vedam in nine Praśnas. Here ends the third Aṣṭakam of the Yajur-vēdam in nine Praśnas. Here ends the Sākhā of the Yajur-vēdam : complete in three volumes.

Calicut, 1824. C. W. WHISH."

No. 157. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम् .

KṚṢṆAYAJURVĒDA-BRĀHMAṆAM.

Substance, paper. Size, $11\frac{1}{2} \times 5\frac{1}{2}$ inches. Pages, 220. Lines, 10 on a page. Character, Dēvanāgarī. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Kṛṣṇayajurvēdakāṭhakam (fol. 110*b*).

Contains the whole of the III Aṣṭaka.

No. 158. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम् .

KṚṢṆAYAJURVĒDA-BRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, $13 \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 216. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Contains 1 to 8 Praśnas and 82 Pañcāśats in the 9th Praśna of the III Aṣṭaka ; *i.e.*, two Pañcāśats are wanting to complete it.

The end is यो ऽश्वमेधेन यजते । य उ चैनमेवं वेद । मेधो भवद्य- जन एति वेद ॥

No. 159. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम् .

KṚṢṆAYAJURVĒDA-BRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, $11\frac{1}{2} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 31. Lines, 7 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old.

Begins on fol. 34*a* The other work herein is Malāṇyāsaḥ (fol. 1*a*).

Contains the first Praśna of the III Aṣṭaka.

No. 160. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDA-BRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 15½ × 1¼ inches. Pages, 193. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Contains the whole of the III Aṣṭaka.

No. 161. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDA-BRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 13½ × 11⅛ inches. Pages, 110 Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Appearance, old. Good, but torn at the ends.

Contains 2 to 6 Praśnas of the III Aṣṭaka.

Beginning:

(तृतीयस्यामितो) दिवि सोम आसीत्। तं गायत्र्याहरत्। तस्य पर्णमच्छिद्यत। तत्पर्णो ऽभवत्। तत्पर्णस्य पर्णत्वं। ब्रह्म वै पर्णः ॥

End:

इषितश्च होतरसि भद्रवाच्याय प्रेषितो मानुषः। सूक्तवाकाय सूक्ता ब्रूहि ॥

न पाद प्रणीताष्टौ च . . . सु द्रविणा एहि यज ॥

No. 162. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDA-BRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1½ inches. Pages, 202. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Contains the first Praśna of the II Aṣṭaka and the whole of the III Aṣṭaka.

No. 163. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDA-BRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1⅜ inches. Pages, 50. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance new.

Begins on fol. 30*a*. The other work contained herein is Kṛṣṇayajarvēdakāṭhakam fol. 1*a*.

This contains the 7th Praśna of the III Aṣṭaka, called अच्छिद्रम्.

Beginning:

सर्वान् वा एषोऽग्नौ कामान् प्रवेशयति । (यो)ऽग्निन्वाधाय व्रतमुपैति । स यदनिष्ट्वा प्रयायात् ॥

End:

स च तान्नः शचीपतिः ॥ वनस्पतावद्ध्यो लोका दधिरे . . . सर्वान् शचीपतिः ॥

No. 164. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDA-BRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 15½ × 1¼ inches. Pages, 138. Lines, 5 on a page. Character, Grantha. Condition, very much injured. Appearance, old.

Contains the first 6 Praśnas of the III Aṣṭaka.

No. 165. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDA-BRĀHMAṆABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 17¾ × 1¾ inches. Pages, 204. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Apperance, new

This contains the commentary of Sāyaṇācārya on the 2nd Pañcāśat of the 6th Praśna of the II Aṣṭaka and ends with a portion of the 6th Pañcāśat of the 6th Anuvāka of the 8th Praśna of the same Aṣṭaka.

Beginning:

यस्य तं पुरा सोमं जीर्णमसौ सोमातिपवितः । यद्वा यस्य सोमो वोधोद्वारेण निर्गतः सो ऽयं सोमातिपवितः । तस्य मपयः शोधनार्थं मन्त्रमाह । वायुः पूतः पवित्रेण . . सखेति । पुनातु ते परिसुतमिति पूर्ववदि . . . मोषज्यते प्रत्यङ्कुतिद्रुतः अधो निर्गतः । अन्यत्पूर्ववद्व्याख्येयम् । कल्पः । ब्रह्मक्षत्रं पवत इति सुरां प्रति प्रस्थातेति.

* * * * * *

सुरा गृह्णाति चैषाद्यैर्मन्त्रैः संसादयेत् त्रिभिः ।
ओजो ऽसीत्यादिभिः सप्तमन्त्रैस्तानुपतिष्ठते ॥
प्रथमे ह्यनुवाकेऽस्मिन् एकोनत्रिंशदीरिताः ।
इति सायणाचार्यविरचिते प्रथमो ऽनुवाकः ॥

Colophon:—इति [माधवीये] सायणाचार्यविरचिते माधवीये वेदार्थप्रकाशे यजुर्ब्राह्मणे द्वितीयकाण्डे अष्टमप्रपाठके पञ्चमो ऽनुवाकः ॥

End:

गर्भानुस्थिपिराहाभिर्दुदुहे विश्वाः पिन्वथस्व नरस्य धेवाः ॥
अनुवामेकः पवीरा ववर्तिते ॥

No. 166. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDA-BRĀHMAṆABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × 1¾ inches. Pages, 200. Lines, 10 on a page. Character, Grantha. Condition, much injured. Appearance, old.

This contains the commentary of Mādhavācārya for the III Aṣṭaka as far as the 9th Anuvāka of the 7th Praśna.

Beginning:

यस्य निःश्वसितं वेदा यो वेदेभ्योऽखिलं ज॒त् ।
निर्ममे तमहं वन्दे विद्यातीर्थमहेश्वरम् ॥
अग्निहोत्रादिकं कर्म द्वितीये काण्ड ईरितम् ।
नक्षत्रेष्ट्यादिकं कर्म द्वि(तृ)तीये काण्ड उच्यते ॥
आद्यप्रपाठके पूर्वभागे याज्यानुवाक्यकाः (गाः) ।
क्रमेणेष्टिषु वर्ण्यन्ते उत्तमेऽस्मिंस्तदिष्टया(यः) ॥

तत्र प्रथमानुवाके देवनक्षत्राणां याज्यानुवाक्या[ः]तद्विभागश्च ब्राह्मणसमाम्नातः। कृत्तिकाः प्रथमं विशाखे उत्तमं तानि देवनक्षत्राणि। अनूराधाः प्रथमं अपभरणीरुत्तमं तानि नक्षत्राणीति । तत्र नक्षत्रेषु प्रथमस्य पुरोऽनुवाक्यामाह । अग्निर्नः पातु कृत्तिकाः ॥

End:

हुताहुतस्य सोमस्य संसर्गे जुहुयादिमम् ।
यज्ञस्येत्यधमायेति सोमभक्षणमि . . ॥

Colophon:—इति माधवीये वेदार्थप्रकाशे यजुर्वेदब्राह्मणे तृतीयकाण्डे सप्तमप्रपाठके अष्टमोऽनुवाकः ॥

* * * *

इन्द्रो नाम श्रुतो गणे इति एष षोडशिग्रहः स्वयं ब्रह्मा ॥

No. 167. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVEDA-BRĀHMAṆABHĀṢYAM.

Substance, paper. Size, 12½ × 9⅜ inches. Pages, 201. Lines, 22 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance new.

Contains the commentary of Bhaṭṭabhāskara on the 1st Aṣṭaka.

Copied for the Library in January 1893.

Beginning :

वन्दे वेदामरतरुं नानाशाखोपशोभितम् ।
स्वर्गापवर्गफलदं विबुधैरुपसेवितम् ॥
वन्दे(?)निश्रेयसोपायधर्मब्रह्मात्मबोधिने ।
वेदाय सर्वगुरवे शिवाय च नमो नमः ॥
ईशानस्सर्वविद्यानां भूतानामीश्वरः परः ।
पुनातु सर्वदा युष्मान् शब्दब्रह्मतनुश्शिवः ॥

अथ पारक्षुद्राननुक्रमिष्यामः । अनारभ्याधीतानां प्रकृत्यर्थत्वात्तल्लिङ्गवचनाभ्यान्निधार्यमाणानि विकृत्यर्थानि।तत्राद्यो ऽनुवाकश्शुक्रामन्थिग्रहप्रचारे विनियुक्तः । तत्र जघनेनोत्तरवेदिं ग्रहावरली वा सन्धत्ते(त्ते) ऽध्वर्युः प्रतिप्रस्थाता च। ब्रह्म सन्धत्तमिति यजूंषि ग्रहकाण्डत्वात् सोमार्षेयम् । ब्रह्म ब्राह्मणजातिं ब्रह्मवर्चसं वा मदीयं सन्धत्तं संहितमविच्छिन्नं कुरुत मया सह। किञ्च तद्ब्रह्म मे जिन्वतं प्रीणयतं जिवि प्रीणने इदित्वान्नुम् । एवं क्षत्रादिषु द्रष्टव्यम् . . . .

End :

एवं विदित्वा यजमानश्च व्युच्छन्तीव स्यसी व्युच्छन्तीति सामर्थ्यात्। अथो अपि खलु तमश्च सर्वं बाह्यमाभ्यन्तरञ्च अपहते व्यत्ययेनात्मनेपदम्। अग्निष्टोममिति अग्निष्टोममुदयनीयमन्ते आहरति अग्नेस्सर्वदेवतात्वात् सुप्रतिष्ठितो भवति । सन्तिष्ठन्ते राजसूयाः ॥

Colophon :—इति प्रथमाष्टके अष्टमे प्रपाठके दशमो ऽनुवाकः॥ समाप्तश्च प्रपाठकः ॥ अष्टकञ्च सम्पूर्णं प्रथमम् ॥

इति भट्टभास्करमिश्रविरचिते यजुर्वेदभाष्ये ज्ञानयज्ञाख्ये पारक्षुद्रेषु प्रथमममष्टकं सम्पूर्णम् ॥

No. 168. कृष्णयजुर्वेदब्राह्मणभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDA-BRĀHMAṆABHĀṢYAM.

Substance, paper. Size, 12 × 9½ inches. Pages, 290. Lines, 19 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Kṛṣṇayajurvēdakāṭhakabhāṣyam (fol. 147*a*).

Contains the commentary of Bhaṭṭabhāskara on the 3rd Aṣṭaka which is not quite complete. It breaks off in the 22nd Anuvāka of the 9th Praśna.

Beginning:

प्रथमेऽनुवाके देवनक्षत्राणां याज्यानुवाक्या तद्विभागश्च ब्राह्मणे समाम्नातः । कृत्तिकाः प्रथमं विशाखे त्रीणि तत्र देवनक्षत्रेषु प्रथमस्य पुरोऽनुवाक्या । अग्निर्न इति योऽयं कृत्तिकानक्षत्रस्य देवतारूपोऽग्निः स नोऽस्मान् पातु । कीदृशं नक्षत्रं देवं द्योतमानं इन्द्रियमिन्द्रियवृद्धिदम् । आसां कृत्तिकानां तदुपलक्षितस्याग्नेश्चासन्नास्ये मुखे विचक्षणं विविधप्रकाशसाधनमिदं हविर्जुहोतन हे ऋत्विग्यजमानाः ॥

* * * *

Colophon:— इति भट्टभास्करमिश्रविरचिते यजुर्वेदभाष्ये ज्ञानयज्ञाख्ये तृतीयेऽष्टके ऽष्टमः प्रपाठकः समाप्तः ॥

प्रजापतिरश्वमेधमित्यादि प्रजापतिसृष्टो ऽश्वमेधः तत्सकाशादपागच्छत् ।

End:

तस्मादश्वमेधयाजी देवानामयनेन मार्गेण एति गच्छति यत्र न मृत्युः तस्मात्प्राजापत्येन कामप्रेणानेन यज्ञेन यजुषा अपुनर्मारं पुनर्मरणनिवृत्ति

गच्छति जरामरणरहितो भवति । एतस्येति एतस्य प्रजारूपेणोपलक्षितं प्राजापत्यमृषभं सेत्तारं तूबरं शृङ्गरहितं सर्वरूपं नानावर्णं पुरस्तादश्वमेधारम्भ एव साङ्ग्रहणीसंज्ञान्योरनन्तरमेव वैशाख्यां पौर्णमास्यामालभेत ।

No. 169. कृष्णयजुर्वेदारुणम्.
KṚṢṆAYAJURVĒDĀRUṆAM.

Substance, paper. Size, 12¼ × 7½ inches. Pages, 176. Lines, 19 on a page. Character, Telugu. Appearance, old. Condition, good. Contains the first five Praśnas.

The work has been edited with Sāyaṇa's commentary in the *Bibliotheca Indica.*

According to this MS., the Āruṇa consists of five Praśnas and the Upaniṣat of five Praśnas. The Praśna beginning with चित्त: स्रुक् is taken here as the 1st Praśna of the Upaniṣat.

Begins on fol. 1*b*. The other works herein are Tripurātāpinyupaniṣat (92*b*), Dēvyupaniṣat (102*a*), Tripurōpaniṣat (104*a*), Bhāvōpaniṣat (104*b*), Ṛgvēdasamhitā (fol. 107*a*). (This last work herein contained is exactly like the one noticed in No. 6.)

Beginning:

First Praśna—

भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवाः . . . बृहस्पतिर्दधातु । ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः । भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवाः । भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्राः . . . बृहस्पतिर्दधातु ॥ आपमापामपः सर्वाः ।

Second Praśna—

नमो ब्रह्मणे नमोऽस्त्वग्नये नमः पृथिव्यै नम ओषधीभ्यः । नमो वाचे नमो वाचस्पतये नमो विष्णवे बृहते करोमि । ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ हरिः ओम् ॥ सह वै देवानां चासुराणां च यज्ञौ प्रततावास्ताम्

Third Praśna—

नमो नु मदन्तु । ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ युञ्जते मन उत युञ्जते धियः । विप्रा विप्रस्य बृहतो विपश्चितः . . . .

Fourth Praśna—

शन्नस्तन्नो माहासीत् ॥ ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ हरिः ओम् ॥ देवा वै सत्रमासत । ऋद्धिपरिमितं यशस्कामाः

Fifth Praśna—

सन्त्वा सिञ्चामि यजुषा प्रजामायुर्धनञ्च ॥ ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ हरिः ओम् ॥ परे युवांसम्प्रवतो महीरनु बहुभ्यः पन्थामनपस्पशानम् । . .

Sixth Praśna—

तच्छं योरावृणीमहे । . . . ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः चित्तिः स्रुक् । चित्तमाज्यम् ।

Seventh Praśna—

शन्नो मित्रः शं वरुणः ।

Eighth Praśna—

सह नाववतु । . . . ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः । ब्रह्मविदाप्नोति परम् ।

Ninth Praśna—

सह नाववतु । . . . भृगुर्वै वारुणिः

Tenth Praśna—

सह नाववतु । . . . अम्भस्यपारे ।

No. 170 कृष्णयजुर्वेदारण्यकम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDĀRAṆYAKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 15 × 1¼ inches. Pages, 328. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old

The Kāṭhaka as well as the Upaniṣat is included under the heading Āraṇyaka, which is thus made to contain 11 Praśnas. The Upaniṣat is here divided into two Praśnas only.

The arrangement of the Praśnas is different from that of No. 169.

Beginning:

I.	Praśna.	भद्रं कर्णेभिः शृणुयाम देवाः ।
II.	,,	सह वै देवानां चासुराणाञ्च ।
III.	,,	चित्तिः स्रुक् । चित्तमाज्यं । वाग्वेदिः ।
IV.	,,	परेयुवांसं प्रवतो महीरनु बहुभ्यः पन्थामनपस्पशानम्
V.	,,	शं नो मित्रः शं वरुणः । } उपानिषत्
VI.	,,	अम्भस्यपारे भुवनस्य मध्ये । }
VII.	,,	नमो वाचे नमो वाचस्पतये . . ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ युञ्जते मन उत युञ्जते धियः ।
VIII.	,,	देवा वै सत्रमासत । ऋद्धिपरिमंत यशस्कामाः ।
IX.	,,	संज्ञानं विज्ञानं प्रज्ञानं जानदभि जानत् ।
X.	,,	लोको ऽसि स्वर्गो ऽसि । अनन्तो ऽस्यपारो ऽसि
XI.	,,	तुभ्यन्ता अङ्गिरस्तमाश्यामतं काममग्ने ।

End:

येभ्यश्चैनत्प्राहुः ॥ 57 ॥ . . . . . .

In the beginning the following entry is found :—

"This volume (containing 164 leaves) comprehends the Āraṇyam of the Yajur-vēdam."

The following entry is found at the end :—

"Here ends the Āraṇyam of the Yajurvēdam, complete in thirteen Praṣnas.

N.B.—The Upanishad (Śanno mitrah) &c., though cited as one, contains three Prasnas.

C. W. WHISH.

Calicut, 1824.

The Āraṇyaṁ complete in one volume."

No. 171. कृष्णयजुर्वेदारुणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDĀRUṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅞ × 1½ inches. Pages, 142. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Complete. Contains the Praśnas beginning with—

(1) भद्रं कर्णेभिः	(6) परेयुवांसम्
(2) सह वै देवानाम्.	(7) शन्नो मित्रः
(3) चित्तिः स्रुक्.	(8) ब्रह्मविदाप्नोति परम्
(4) युञ्जते मन उत.	(9) भृगुर्वै वारुणिः
(5) देवा वै सत्रम्.	(10) अम्भस्यपारे

The date given in the first leaf, *viz.*, Thursday the 4th of Jyēstha Śuddha of Vijaya, seems to be the date of transcription.

No 172. कृष्णयजुर्वेदारुणम्.

KṚṢṆAYĀJURVĒDĀRUṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 17¼ × 1⅜ inches. Pages, 137. Lines, 9 on a page. Character, Telugu. Condition, good Appearance, old.

Begins on fol. 103*a*. *Vide* No. 143.

Complete.

The arrangement of the Praśnas is similar to that in No. 171.

No. 173. कृष्णयजुर्वेदारुणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDĀRUṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, $15\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 88. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, old.

Contains the third and the fourth Praśnas as noticed in No. 168, *i.e.*, the Praśnas beginning with नमो वाचे and देवा वै सत्रमासत.

No. 174. कृष्णयजुर्वेदारुणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDĀRUṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, $11\frac{1}{2} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 60. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Contains the first Praśna, complete.

No. 175. कृष्णयजुर्वेदारुणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDĀRUṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, $17 \times 1\frac{1}{2}$ inches. Pages, 12. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

This contains the Praśna beginning with चित्तिः स्रुक्.

No. 176. कृष्णयजुर्वेदारुणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDĀRUṆAM.

Substance, palm-leaf (Śrītāla). Size, $19\frac{1}{2} \times 2$ inches. Pages, 16. Lines, 12 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, new.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Taittirīyōpaniṣat (fol. 9*a*)

Contains the I Praśna. An entry at the end states that the copying was completed on the 10th of the Kṛttika month of the Krōdhana year by Gurunātha.

No. 177. कृष्णयजुर्वेदारुणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDĀRUṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 11½ × 1½ inches. Pages, 46. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, much injured. Appearance, new.

Contains only the I Praśna. The date of transcription is given at the end as follows:—

आनन्दाब्दे चैत्रकृष्णदशम्यां स्थिरवासरे ।

No. 178. कृष्णयजुर्वेदारुणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDĀRUṆAM.

Substance, palm-leaf. Size. 17¾ × 1½ inches. Pages, 201. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, fair. Appearance, old.

Contains the Āraṇa from the 6th Anuvāka of the I Praśna and also the Praśnas beginning with—

(2) सह वै.
(3) चित्तिः स्रुक्.
(4) शन्नो मित्रः.
(5) अग्भस्यपारे.
(6) युञ्जते मनः.
(7) देवा वै.
(8) परे युवांसं.

No 179. कृष्णयजुर्वेदारुणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDĀRUṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 14½ × 1⅜ inches. Pages, 96. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Contains the Praśnas beginning with—

(1) भद्रं, (2) सह वै, (3) युञ्जते मनः.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are Jyōtisstambhavratam, 49*a*, Vivēkacūḍāmaṇiḥ, 55*a*, Vēdāntaparibhāṣā, 82*a*.

No. 180. कृष्णयजुर्वेदारुणम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDĀRUṆAM.

Substance, country paper. Size, 9 × 5¼ inches. Pages, 26. Lines, 11 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old. Correct. Bound in the wrong way.

Begins on fol. 53*b*. The other works herein are Ṣaṭchāntiḥ 2*b*, Tārakabrahmōpanisat 4*b*, Kēnōpaniṣat 7*b*, Īśāvāsyōpaniṣat 9*b*, Kaṭhavallyupaniṣat 25*b*, Aitarēyōpaniṣat 31*b*, Yōgacūḍāmaṇyupaniṣat 40*b*, Kauḷōpaniṣat 56*b*, Mahānārāyaṇōpaniṣat 98*b*, Praśnōpaniṣat 105*a*, Muṇḍakōpaniṣat 111*a*, Māṇḍūkyōpaniṣat 114*b*, Śvētāśvatarōpaniṣat 125*b*, Brahmavidyōpaniṣat 128*b*, Ātmaprabōdhōpaniṣat 129*b*, Garbhōpaniṣat 132*b*.

Contains the first 44 Pañcāśats in the 3rd Praśna.

No. 181. कृष्णयजुर्वेदारण्यकभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDĀRAṆYAKABHĀṢYAM.

Substance, paper. Size, 12⅛ × 9⅝ inches. Pages, 119. Lines, 30 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, recent.

Contains the commentary of Bhaṭṭabhāskara on Praśnas 1 to 3, viz., (1) भद्रं कर्णेभिः, (2) सह वै देवानां, (3) चित्तिः स्रुक्.

Beginning:

ईशानस्सर्वविद्यानां भूतानामीश्वरः परः ।
पुनातु सर्वदा युष्मान् शब्दब्रह्मतनुश्शिवः ॥

एवं व्याख्याता इष्टिपशुसोमाग्नीनां तद्विकृतीनाश्च मन्त्रा ब्राह्मणभागाश्च। इदानीन्तस्यैव तच्छेषभूतमरण्येऽनुवाक्यतन्त्रं व्याख्यास्यामः। अत्राहुः

होतॄन् प्रवर्ग्यकाण्डे यान् याश्चोपनिषदो विदुः।
अरुणाम्नायविधी चैव काठके परिकीर्तितौ॥

रुद्रा नारायणश्चैव मेधो यश्चैव पैतृकः।
एतदारण्यकं सर्वं नाव्रती श्रोतुमर्हति॥

कल्पे पितृविधिश्चैव प्रवर्ग्यविधिरेव च।
अरुणाम्नायविधी चैव शतरुद्रविधिस्तथा॥

काठकेष्टय आम्नाता मन्त्रास्तानप्यतन्द्रितः।
यथाव्रतमुपाकृत्य त्वधीयीतेति चोद्यते॥

अत्र सन्त्यष्टौ काठके काण्डानि कठमुनिना दृष्टानि सावित्रनाचिकेतचातुर्होत्रवैश्वसृजारुणकेतुकाख्यानि पञ्चाग्निचित्यानि दिवःश्येनयोपाधाश्चेष्टयः(अपामेष्टयः) स्वाध्यायब्राह्मणमष्टममिति। तेषामारुणकेतुकोऽस्मिन् प्रश्ने विधीयते। अरुणाः काण्डर्षयः। प्रथमानुवाकः शान्त्यर्थ उपधानार्थश्च। आपमापामित्यत्र उपधानार्थः पुनराम्नायते। तत्राध्ययनकाले भद्रङ्कर्णेभिरिति द्वे जपति। ब्राह्मणञ्च भवति भद्रङ्कर्णेभिरिति द्वे जपित्वेति। उपधानकाले द्वे अप्स्यने उपदध्यात्। द्वे चैते अनु(त्रि)ष्टुभौ। हे देवाः उत्तरस्यामृचि श्रूयमाणाः इन्द्रादय आमन्त्र्यन्ते। भद्रं भजनीयं कल्याणं वेदाख्यं साङ्गेतिहासपुराणं कर्णेभिः कर्णैः श्रोत्रैः। आचार्यान्तेवासिनामृत्विग्यजमानानां वा बहुत्वाद्बहुवचनम्। बहुलञ्छन्दसीति भिस ऐसभावः। शृणुयाम युष्मत्प्रसादात् सर्वदा श्रोतुं समर्थाः स्याम। भद्रं कल्याणं यज्ञादिकर्म च अक्षभिश्चक्षुर्भिरिन्द्रियैः पश्येम द्रष्टुं समर्थाः स्याम। छन्दस्यपि दृश्यत इत्यनुदात्तत्वम्। अध्ययनश्रवणादिभिर्योगार्हा वयं पश्येम।

यजेरत्रन्प्रत्यय औणादिकः । केचिदाहुः यजनीया देवता यजत्राः इत्यामन्त्र्यन्त इति । तेषामामन्त्रितनिघातेन भवितव्यम् । व्यत्ययेन वा निघाताभावः । बह्वृचास्तु सर्वानुदात्तत्वमेवेच्छन्ति ।

* * * *

Colophon:—इति भट्टभास्करमिश्रविरचिते ज्ञानयज्ञाख्ये आरण्यकतन्त्रे आरुणकेतुके प्रश्ने द्वात्रिंशोऽनुवाकः ॥ प्रश्नश्च समाप्तः ॥

द्वितीयप्रश्नः ॥

अथ

स्वाध्याये ब्राह्मणं काण्डं काठके पठितो विधिः ।

काठकशेषमारभ्यते । ऋषिर्ब्रह्मा स्वयंभूर्नाम । तत्र स्वाध्यायोऽध्येतव्य इत्यादौ यज्ञोपवीतविधानार्थो ऽयमनुवाकः । एतेनैव सिद्धे निवीतं मनुष्याणामित्यादिविधानं तद्दोषे श्रौतप्रायश्चित्तार्थम् । सह वा इति । सह वै यज्ञौ प्रततावारब्धावास्तां देवानामसुराणाञ्च वयं स्वर्गलोकं स्वामित्वेने(नै)ष्याम इति यदा देवानां प्रवृत्तिरासीत् तदा असुराणामपि वयं स्वर्गलोकमेष्याम इत्यासीत् ॥ एवमन्योन्याभिभवेनैव यज्ञौ युगपदास्ताम् ॥

* * * *

Colophon:—इति भट्टभास्करमिश्रभाषिते ज्ञानयज्ञाख्ये आरण्यतन्त्रे स्वाध्यायब्राह्मणन्नाम द्वितीयः प्रपाठकस्संपूर्णः ॥

तृतीयप्रश्नः ॥

अथ चातुर्होत्रमग्निमधिकृत्योच्यते । तत्राग्रेण दर्भस्तम्बं दशहोतारमुदञ्चमुपदधाति । चित्तिः स्रुगित्यादिदशभिर्मन्त्रैः दशेष्टका उपदधाति । ब्रह्म वै चतुर्होतार इति काठके ब्राह्मणमाम्नातम् । अत्र मन्त्रा आम्नायन्ते । सर्वत्रेष्टकाः स्तूयन्ते ॥ चित्तिः स्रुक् तया देवतयेत्युपधानक्रमः । आदौ सिसृक्षुः प्रजापतिः सृष्ट्यर्थं केनचिद्योगेनाध्यात्मिकेने-

ष्टवान्। तस्य यागस्य चित्तिस्स्रुक्। सिसृक्षोर्या बुद्धिः सृष्टिसङ्कल्पात्मिका सा चित्तिः। सास्य यागस्य स्रुग्बभूव सर्वमूलत्वात्। सा सर्वयज्ञसाधनस्रुग्भावेन निरूप्यते। यथा जुह्वा विना यागो न निर्वर्तयितुं शक्यते एवं चित्यापि विना न शक्यते जगत्स्रष्टुम्। सैव स्रुक्कार्यमकरोदित्यर्थः। चित्तमाज्यमिति सर्वत्राश्रयः महान् चित्तन्तदेवाज्यं प्रधानोपकरणत्वात् चित्तिस्स्रुक् स्थिरत्वाच्च।

* * * *

Colophon:—इति भट्टभास्करमिश्रभाषिते ज्ञानयज्ञाख्ये आरण्यकतन्त्रे तृतीयप्रपाठकस्सम्पूर्णः ॥

No. **182.** कृष्णयजुर्वेदारण्यकभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDĀRAṆYAKABHĀṢYAM.

Substance, paper. Size, 13⅜ × 8¼ inches. Pages, 161. Lines, 27 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Contains the commentary of Bhaṭṭabhāskara on five Praśnas, 4 to 8, viz., (4) परेयुवांसं, (5) शं नो मित्रः, (6) अम्भस्यपारे, (7) युञ्जते मनः (8) देवा वैसत्रं. The three Praśnas—शीक्षावल्ली, आनन्दवल्ली and भृगुवल्ली—are constituted into one Praśna. The commentary on the 7th Prapāṭhaka is not attributed to Bhaṭṭabhāskara, that on the 8th being attributed to Varadarajā.

चतुर्थः प्रश्नः।

प्रवर्ग्यं ब्रुवता भगवता पुरुषेण कर्तव्यानि दर्शपूर्णमासादीनि संवत्सरपर्यन्तानि कर्माणि समन्त्रब्राह्मणानि विहितानि व्याख्यातानि चास्माभिः। इदानीं मृतस्य संस्काराख्यः पितृमेधाख्यः प्रस्तूयते। स एष यज्ञायुधी यजमानो ह वै सुवर्गं लोकमेतीति श्रुतेः एतस्यापि संस्कारः श्रौत इष्यते। प्रत्येकं पुरुषस्य पावन इति च स्मृतिः। अत्र पैतृमेधिकान् मन्त्रान्

व्याख्यास्यामः। प्राजापत्यं काण्डम्। तत्राहिताग्निमग्निभिर्दहन्ति यज्ञपात्रैश्चेत्यपि विनियोगः। तत्र प्रेताहवनीये जुहोति परेयुवांसमिति। परेयुवांसम्।उकारश्छान्दसः। बह्वृचाः परेयिवांसमित्येव पठन्ति।प्राणिनां शुभाशुभनिरीक्षणार्थं ता इतो गच्छन्तम्। कामान्(काः) प्रति। प्रवतो महीरनु प्रवते(अनुः प्रते)रर्थे। प्रकृष्टार्थवृत्तेः प्रशब्दाच्छन्दसि धात्वर्थ इति वतिः।शसं चैतं(चेतं) स्त्रीलिङ्गम्। प्रकृष्टा मनुष्यजातिः धर्मादिसत्पुरुषार्थसंबन्धस्तत्प्रकर्षः। प्रवत इति चोपलक्षणम्। उद्वतो निवत इत्यपि द्रष्टव्यम्। उद्वा(द्व)ता देवजातिः। महीः भौतिका मनुष्यजातीः प्रति परेयुवांसं ताभ्य एव च बहुभ्यः पन्थां पन्थानं अनपस्पशानम्। अनोरुकारस्य अकारश्छान्दसः। उकारमेव बह्वृचाः पठन्ति। स्पशातिर्ज्ञानार्थः स्पशा इति चरा उच्यन्ते। चरा ज्ञातारः परवृत्तान्तानाम्। तस्य शानच्चि शपः श्लौ द्विर्वचनम्। आनुपूर्व्येण जानन्तः अयमस्य मार्गोऽयमस्य मार्ग इति।

*   *   *   *

Colophon:—इति चतुर्थप्रपाठके द्वादशोऽनुवाकः पूर्णः॥

पञ्चमप्रश्नः।

अथ रहस्यविद्या प्रस्तूयते। ब्रह्मज्ञानं प्रधानमत्रोपदिश्यते। सर्वकामावाप्तिरपवर्गश्च फलं सोऽश्नुते सर्वान् कामान् सहेति श्रवणात्। परार्थत्वात् फलश्रुतिरर्थवाद इति चेन्न परार्थत्वाभावात्।नन्विदमस्ति आत्मा वारे द्रष्टव्य इत्यादि। तत्रेयं स्तुतिः फलस्य विधायिका स्यात्। प्रकरणाभावे कथमस्यास्तादर्थ्यमिति चेन्न। सर्ववेदान्तप्रत्ययानामैकाविद्यात् . .

*   *   *   *

युक्तानान्तु उपसंहृतसर्वार्थानां न द्रष्टृद्रष्टव्यदर्शनविभागोन्मेषः। तस्मात्सच्चिदानन्दात्मनो ब्रह्मण उपनिषद्भ्य एव सिद्धिरित्यौपनिषदं काण्डमा-

रभ्यते । परस्य श्रेयसस्तत्समीपे निषीदन्तीति उपनिषदः परप्राप्तिहेतवो विद्याः । ताश्च तिस्रो भवन्ति । सांहित्यः याज्ञिक्यो वारुण्यश्चेति । अधि-लोकमित्यादिपञ्चमहासंहिताभावनास्सांहित्यः शन्नो मित्र इत्यारभ्य द्वाद-शानुवाकाः। एतत्काण्डसमाननामानः काण्डदेवता अपि सांहित्य उपनिषद उच्यन्ते । सहनाववत्वित्याद्यास्त्रयोऽनुवाका वारुण्य उपनिषदः वरुण-नाम्ना ऋषिणा स्वपुत्रं प्रति प्रोक्ताः । देवताश्च तत्तन्नाम्न्यः । अम्भस्यपार इत्यारभ्य समस्तः प्रश्नो याज्ञिक्य उपनिषदः यज्ञनाम्ना भगवता नाराय-णेन दृष्टाः । पूर्ववत्तत्तन्नाम्न्यो देवताः । तत्र ब्रह्माध्येष्यमाणः प्रथमन्त-त्प्रत्यूहशान्तिं प्रार्थयते शन्न इति । समस्तोऽयमनुवाको मन्त्रः । मित्राव-रुणौ प्रसिद्धौ । शं सुखं तस्य हेतुर्मित्रः नोऽस्माकमाचार्यस्य ब्रह्मचा-रिणाश्च भवतु । वरुणश्च सुखहेतुर्भवतु । अविघ्नेनाध्ययनसम्पत्तिस्सुखम्। अत्र मित्रोऽहरजनयद्वरुणो रात्रिमिति ताभ्यां तत्कार्ययोरहोरात्रयो-स्सुखं प्रार्थ्यते । . . . . . .

* * * *

Colophon:—इति भट्टभास्करविरचिते ज्ञानयज्ञाख्ये यजुरुपनिषद्भाष्ये प्रथमप्रपाठके पञ्चदशोऽनुवाकः । आरुणे पञ्चमप्रपाठकश्च सम्पूर्णः ॥

षष्ठप्रश्नः ।

अथ पुरुषसंस्कारार्था आचमनादिमन्त्राः अग्निहोत्रादिश्रौतोपकरण-तयास्मिन् प्रपाठके समाम्नाताः। एषां लिङ्गादिना विनियोगोऽन्वेष्यः। एषां सूक्तक्रमेण विधिरिति न्यायेन कल्प्यो विधिः । अयं समस्तप्रश्नो याज्ञिक्य-उपनिषद उच्यन्ते यज्ञात्मना भगवता नारायणेन दृष्टत्वात् । नारायण-प्रतिपादकत्वात् देवताश्च तन्नाम्न्यः । तत्र प्रथमानुवाके अध्यात्मविषय मन्त्रा एव विनियुज्यन्ते । तत्र वारुणीषूपनिषत्सु ब्रह्मविदाप्नोति परमिति

परप्राप्तिहेतुत्वेन तद्विभूत्यात्मकमानन्दं ब्रह्म वेद्यं प्रतिज्ञाय तत्स्वरूपं तदुपासनासिद्ध्यश्चोक्ताः । इदानीं तस्यात्मनः परमविभूतिस्थानीयस्य कीदृशो विजृम्भणप्रकार इत्याकाङ्क्षायां तमेवात्मानमधिकृत्योच्यते अम्भस्यपार इत्यादि। अयं स्वगुणैः प्रकृत्यैकान्त्यैः कदाचिद्वर्ण्यते। परगुणेन कदाचित्तदभेदात्। त्रैष्टुभस्सर्वोऽनुवाकः। विशेषो वक्ष्यते। अम्भसि तोये अपारे पाररहिते अधस्तात् भुवनस्य मध्ये प्रपञ्चस्य मध्यावकाशे नाकस्य स्वर्गस्य पृष्ठे उपरि एवं सर्वेष्ववकाशेषु समनुप्रविष्टस्समन्तादनुक्रमेण प्रविश्य स्थितः कारणत्वान्मृदिव घटादिषु महतो महीयान् यन्नाम किञ्चिन्महत् ततोऽपि महीयान्महत्तरः ॥ यद्वा अम्भस्यपारे महाप्रलयावस्थायां भुवनस्य मध्ये प्रपञ्चावस्थायां नाकस्य पृष्ठे अपवर्गावस्थायां सर्वदा सन्निहितः ॥

* * * *

Colophon :—इत्यारुणे तैत्तिरीयोपनिषदि द्वितीयप्रश्ने याज्ञिकीषूपनिषत्सु चतुष्षष्टितमोऽनुवाकः । समाप्तश्च षष्ठः प्रपाठकः ॥

सप्तमप्रपाठकः ।

अथ शौक्रियं काण्डमारभ्यते । आरण्यकत्वादस्मिन् प्रदेशे मन्त्रब्राह्मणयोराम्नातं सोमार्षेयमत्रादौ शान्तिमुपयन्ति नमो वाच इति । नमो वाचे वेदात्मिकायै मन्त्रात्मने ब्राह्मणात्मने च या चास्माभिरुदिता उक्ता अधीता या चानधीता तस्यै सर्वस्यै वाचे नमः । . . . .

* * * *

Colophon :—इत्यारुणे सप्तमप्रपाठके एकचत्वारिंशोऽनुवाकः ॥ सम्पूर्णश्चायं प्रपाठकः ॥

अथ प्रवर्ग्यब्राह्मणम् । प्रवर्ग्यस्य पुराकल्पः देवा इत्यादि । देवाः पुर सत्रमासत ऋद्धिपरिमितं कालं यावत् फलर्द्धिर्भवति तावन्तं कालं यशः-कामा वीर्यकामाः । तेऽन्योन्यमब्रुवन् नोऽस्माकं मध्ये यं प्रथमं यश ऋच्छात् प्राप्नुयात् तदीयं यशः सर्वेषां नो ऽस्माकं सत्रिणां सह भवेदिति ॥ . .

* * * *

End:

इयं वाक् द्वादशाहे द्वादशधा प्रजापतिकृतः । अवकाशमन्त्रेभ्य एष आदित्यः प्रजा . . प्रथमे ऽहनि व(प्र)व्रज्यते । तेन सविता भूत्वा यजमानस्सर्वान् कामान् प्राप्नोति । एतेनोत्तरे व्याख्याताः । तस्मादितो लोकात्पराङ्च्छन् अमून् स्वर्गादीन् तापान् गच्छति अमुतो लोकादिमान् सर्वत आदित्यात्मा तपत्येव आदित्यो भवतीत्यर्थः ॥

Colophon :—इत्यारुणे अष्टमप्रपाठके एकादशोऽनुवाकः ॥ सम्पूर्णश्च प्रपाठकः इति वरदराजकृते आरण्यकभाष्ये प्रवर्ग्यब्राह्मणं समाप्तम् ॥

व्यलीलिखदिमं भाष्यं याजुषं याजुषस्सुधीः ।
नावल्पाकनिवासाढ्यः मस्तुर्दोशिकाह्वयः ॥

No. **183.** कृष्णयजुर्वेदारण्यकभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVEDĀRAṆYAKABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 18 × $1\frac{3}{4}$ inches. Pages, 250. Lines, 10 on a page. Character, Grantha Condition, much injured. Appearance, old.

Complete.

The commentary is by Bhaṭṭabhāskara and is called Jñānayajña. The arrangement and numbering of the Praśnas is similar to what is found in No. 168 As a number of leaves are wanting

in the beginning and as the MS. is very much injured, no extract is given ; but the colophons are as follow :—

I. इति भट्टभास्करविरचिते ज्ञानयज्ञाख्ये आरण्यके तन्त्रे आरुणकेतुके प्रश्ने द्वात्रिंशो ऽनुवाकः । समाप्तश्च प्रथमप्रश्नः ॥

II. इति भट्टभास्कर . . स्वाध्यायब्राह्मणं समाप्तम् ॥

III. तृतीयः प्रश्नः समाप्तः

IV. पितृमेधप्रश्नः समाप्तः

V. सांहित्य उपनिषदः समाप्ताः । इति भट्टभास्कर . . . . उपनिषत्प्रश्ने पंचदशोऽनुवाकः

VI. समाप्ताः याज्ञिक्युपनिषदः

VII. इति वरदराजीये सप्तमप्रश्नः समाप्तः

VIII. The last leaf is torn; and it is worthy of note that the commentary on the 7th Praśna is attributted to a वरदराज.

No. 184 कृष्णयजुर्वेदकाठकम्.

KṚṢṆAYAJURVEDAKĀṬHAKAM.

Substance, paper. Size, 12⅓ × 7½ inches. Pages, 39. Lines, 20, on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance old.

Begins on fol. 263*a*. For other works herein see No. 142.

Contains all the three Praśnas

Beginning :

संज्ञानं विज्ञानं प्रज्ञानं जानदभिजानत् । सङ्कल्पमानं प्रकल्पमानमुपकल्पमानमुपक्लृप्तं क्लृप्तम् ॥

End :

य एतदुपयन्ति । ये चैनत्प्राहुः । येभ्यश्चैनत्प्राहुः ॥ 56 ॥
शश्वधासतस्त्रिषासीता . . . ॥ 9 ॥ . . .
आसीद्गृहपतिः षट्ट्वाशत् ॥

No. **185.** कृष्णयजुर्वेदकाठकम्.

KRṢṆAYAJURVĒDAKĀṬHAKAM.

Substance, paper. Size, 11½ × 5½ inches. Pages, 49. Lines, 10 on a page. Character, Dēvanāgarī Condition, good. Appearance, new.

Complete.

Begins on fol. 110*b*. For other works herein see No. 157.

No. **186.** कृष्णयजुर्वेदकाठकम्.

KRṢṆAYAJURVĒDAKĀṬHAKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1½ inches. Pages, 48. Lines, 8 on a page. Character, Grantha Condition, good (right-hand end bitten by rats). Appearance, new.

The passages written on the first two leaves are accented.

Contains the three Praśnas of the Kāṭhaka.

No. **187.** कृष्णयजुर्वेदकाठकम्.

KRṢṆAYAJURVĒDAKĀṬHAKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1⅝ inches. Pages, 58. Lines, 7 on a page. Character, Grantha Condition, slightly injured. Appearance, new.

Begins on fol. 1*a*. For other works herein see No. 163.
Contains the three Praśnas; complete.

No. 188. कृष्णयजुर्वेदकाठकम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDAKĀṬHAKAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16¾ × 1¼ inches. Pages, 62. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, old

Contains the three Praśnas; complete.

No. 189. कृष्णयजुर्वेदकाठकभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDAKĀṬHAKABHĀṢYAM.

Substance, paper. Size, 12 × 9½ inches. Pages, 56. Lines, 24 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, recent.

Begins on fol. 147*a*. For the other work herein see No. 168.

Contains the commentary of Bhaṭṭabhāskara on the three Praśnas.

The following stanza is found at the end:—

एष निष्पावके लोके कुशिकान्वयजन्मना ।
भट्टभास्करमिश्रेण ज्ञानयज्ञः प्रवर्तितः ॥

Beginning.

एवमश्वमेधान्तानि तित्तिरिणा प्रोक्तानि। अथ काठकानि काण्डान्यष्टौ सावित्रनाचिकेतचातुर्होत्रवैश्वसृजारुणकेतुकानि पञ्चचित्यानि दिवि(वः)श्येनयोऽपाधाश्रेष्ठ (पामेष्ट)यः स्वाध्यायब्राह्मणमष्टममिति । तत्र चित्यानां हव्यवाट् काण्डऋषिः आरुणकेतुकस्य त्वरुणः इष्टिकाण्डयोर्विश्वेदेवाः स्वाध्यायविधिर्ब्रह्मा । तत्र सावित्राग्निमन्त्रास्संज्ञानमित्यादयः । तत्रायं

प्रयागः । उत्तमाङ्गुलिपर्वप्रमाणाः पञ्चाशीतिशतं हिरण्येष्टकाश्शर्करा-वाभ्यक्तांश्चनखरस्त्वयमातृण्णापरिमिता लोकम्पृणाश्च उपकल्प्योत्तर-वेदिदेशस्य मध्ये शङ्कुं निहत्य सर्वतः परिमण्डलं रथचक्रमात्रं सावित्रं परि-लिख्य लेखाया अभ्यन्तरं नव परिमण्डला लेखा लिखित्वा नवम्यां बाह्यायां लेखायां पञ्चदश पूर्वपक्षस्याहान्युपदधाति । अहरिष्टका इत्यर्थः । संज्ञानादयश्चैता अहराख्याः । ब्राह्मणश्च एतावनुवाकौ पूर्व-पक्षस्याहोरात्राणां नामधेयानीति । तत्रैषां भिन्नवाक्यत्वात् साकाङ्क्षत्वा-च्चोपधानमन्त्राणामन्ते भूराग्निश्चेत्यनुवाक आम्नातं तया देवतयेत्येतत्तत्र कृतार्थमप्येषामर्थत्वात् प्रत्येकं संबध्यते तेन तेन च दिनेनाभेदमुपचर्य इष्टका एवोच्यन्ते । तत्र संज्ञानन्नामाद्यमहः पूर्वपक्षस्य सङ्गतं ज्ञायतेऽमा-वास्याकार्यमिष्ट्यादि । विज्ञानञ्च द्वितीयं व्यावृत्तं ज्ञायमानत्वात् नहि कदा चित् शुक्लद्वितीयायां परपक्षकार्यं क्रियते । प्रज्ञानं तृतीयं प्रकर्षेण ज्ञायन्ते शुभानि कर्माण्यस्मिन्निति । जानच्चतुर्थं जानात्येवात्मानं पूर्वपक्षत्वेन न तु शुभानि कर्माणि प्रवर्तयति पक्षच्छिद्रत्वात् रिक्तात्मत्वाच्च । अभि-जानत् । पञ्चमम् आभिमुख्येन शुभानि कर्माणि जानातीति ॥

End:

अथ विश्वसृजां मनस्यह क्लृप्तिन्दर्शयति पञ्चेति । अतः परं ब्राह्मणम् । पञ्चाशदधिकशतद्वयमङ्क्वास्संवत्सराः तावत्संवत्सरसम्बन्धिनो दिवसाः त्रिवृतः त्रिवृत्स्तोमका भवन्ति तावन्तः पञ्चदशाः तावन्तस्सप्तदशाः तावन्त एकविंशाः तस्माद्विश्वसृजामयनमनन् सहस्रसंवत्सरं भवति । एते-न वा इत्यादि गतम् । कर्तॄणां प्रवक्तॄणां श्रोतॄणां स्तुतिः एतानन्नु होतॄन् कृत्वा विश्वं प्रजापते सम्पद्यते । ब्रह्मणस्सायुज्यं सलोकताञ्चैते गच्छ-न्ति तथा एतासामेव देवतानां विश्वसृजां सायुज्यं सार्ष्टितां समान-लोकताञ्च गच्छन्ति । एते के य एतत्सत्रमुपयन्ति ये चैतत् प्राहुः एतन्मा-हात्म्यं कीर्तयन्ति येभ्यश्च श्रोतृभ्यः श्रद्दधानेभ्यः [यन्ति] एतन्माहात्म्यं

प्राहुः ते सर्वेऽपि तुल्यभाजो भवन्ति । किं सत्यमित्येतत् इत्यसम्भावयन्तं प्रति पुनरवगच्छति ओमिति । एतत्सर्वं सत्यमित्यर्थः । मन्त्रोऽयमृगेकेषां यजुरेकेषां सर्वथा सर्वार्थसिद्धिः ॥

Colophon:– इति भट्टभास्करमिश्रविरचिते यजुर्वेदभाष्ये ज्ञानयज्ञाख्ये चतुर्थेऽष्टके तृतीयकाठकं सम्पूर्णम् ॥

एष निष्पावके लोके कुशिकान्वयजन्मना ।
भट्टभास्करमिश्रेण ज्ञानयज्ञः प्रवर्तितः ॥
वधधावे कलौ वर्षे शठमर्षणगोत्रजः ।
विलिलेख यजुर्भाष्यं देशिकार्यसुधीमणिः ॥

No. **190**. कृष्णयजुर्वेदः.

KṚṢṆAYAJURVĒDAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 12¾ × 1 inches. Pages, 32. Lines, 7 on a page. Character, Nandināgarī. Condition, much injured. Appearance, old.

As this is very much injured, and as the leaves are not properly arranged, the portion of the Vēda herein cannot be well identified.

---

3 (*b*) The White Yajur Vēda.

No. **191**. शुक्लयजुर्वेदसंहिता.

ŚUKLAYAJURVĒDASAMHITĀ.

Substance, paper. Size, 12¾ × 8 inches. Pages, 220. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Śuklayajurvēdapadapāṭhaḥ 113*a*

Adhyāyas 1 to 38 excepting the 36th Adhyāya; unaccented.

In the colophon at the end the word सप्त is a mistake for अष्ट consequent on the omission of the 36th Adhyāya.

This seems to be the Kāṇva-śākhā of this Vēda; for particulars about this Vēda see No. 38 in "A Descriptive Catalogue of Sanskrit Manuscripts in the Library of the Calcutta Sanskrit College, Vol. I."

The Mādhyandina-śākhā of this Vēda has been edited by Dr. A. Weber (Berlin 1849) and by Satyavrata Sāmāśrami (Calcutta Sk. 1896).

Beginning:

ओन् । इषे त्वोर्जे त्वा वायवः स्थ । देवो वः सविता प्रार्पयतु श्रेष्ठतमाय कर्मण ॥ 1 ॥ आप्यायध्वमघ्निया देवभागमूर्जस्वतीः पयस्वतीः । प्रजावतीरनमीवा अयक्ष्मा मा वस्तेन ईशत माघशꣳसः ॥ 2 ॥ धृ(ध्रु)वा अस्मिन्गोपतौ स्यात बह्वीः । यजमानस्य पशून् पाहि वसोः पवित्रमसि ॥ 3 ॥

End:

अहः केतुना जुषताꣳ सुज्योतिर्ज्योतिषा स्वाहा । रात्रिः केतुना जुषताꣳ सुज्योतिर्ज्योतिषा स्वाहा ॥ 7 ॥

हरिः ओन् ॥ देवस्य त्वा दश । यमाय त्वः । गर्भो देवानाꣳ सप्त । त्रीण्यनुवाकेषु विꣳशतिः ॥

Colophon:—शुक्लयजुर्वेदाम्नाये सꣳहितापाठे सप्तत्रिंशत्प्रश्नः समाप्तः ॥

No. 192. शुक्लयजुर्वेदसंहिता.

ŚUKLAYAJURVĒDASAṀHITĀ.

Substance, palm-leaf. Size, 12 × 2 inches. Pages, 321. Lines, 10 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, old.

Complete in 40 Adhyāyas.

At the end there is the following entry in ink :—

" This is the Kāṇva - Śākhā of the Vēdah. Here ends the Samhitā of the Vājasanēyī-Yajur-vēdah; complete in 40 Adhyāyas.

C. W. WHISH,
1826 *Calicut.*"

The next page contains an index noting the leaf, page, and line of the beginning of each chapter and ends with the following note :—

" End of the index of this volume. Total chapters 40. This Vēdah has 328 Anuvakas and 2,082 verses."

End:

अग्ने नय सुपथा राये अस्मा विश्वानि देव वयुनानि विद्वान । युयोध्यस्मज्जुहुराणमेनो भूयिष्ठान्ते नमउक्तिं विधेम । ईशावास्यमित्येकानुवाके अष्टादश ।

Colophon :— इति वाजसनेयान्तर्गतकाण्वीये शुक्लयजुर्वेदाम्नाये संहितापाठे चत्वारिंशोऽध्यायः ॥

No. **193.** शुक्लयजुर्वेदसंहितापदपाठः.

SUKLAYAJURVĒDASAṀHITĀPADAPĀṬHAḤ.

Substance, paper. Size, 12⅜ × 8 inches. Pages, 283. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 113*a*.

The Padapātha consists of 40 Adhyāyas; the 30th Adhyāya is wanting.

Beginning:

शुक्लाम्बरधरं . . शान्तये ॥

वन्देऽहं मङ्गलात्मानं भास्वन्तं वेदविग्रहम् ।
याज्ञवल्क्यं मुनिश्रेष्ठं कृष्णं हरिहरप्रभुन् ॥
प्रपञ्चप्रविलापाय पूर्णब्रह्मोदयाय च ।
कायेन मनसा वाचा वन्दे गोपालसद्गुरुन् ॥

ओम् ॥ इषे । त्वा । ऊर्जे । त्वा । वायवः । स्थ । देवः । वः । सविता । प्र । अर्पयतु । श्रेष्ठतमायेति श्रेष्ठ - तमाय । कर्मणे ।

End:

वायुः । अनिलम् । अमृतन् । अथ । इदम् । भस्मान्तामिति भस्म-अन्तम् । शरीरम् । ओम् । क्रतो इति क्रतो । स्मर । कृतम् । स्मर । क्रतो इति क्रतो । स्मर । कृतन् । स्मर ॥ 17 ॥ अग्ने नय ओम् ॥ ईशावास्यमित्येकानुवाकेऽष्टादश ॥

Colophon:—इति वाजसनेयान्तर्गतकाण्वीये शुक्लयजुश्शाखाम्नाये पदपाठे चत्वारिंशोऽध्यायः ॥ ओं तत्सत् ॥

No. **194.** शुक्लयजुर्वेदसंहिताक्रमपाठः.

ŚUKLAYAJURVĒDASAṀHITĀKRAMAPĀṬHAḤ.

Substance, paper. Size, 12½ × 8 inches. Pages, 536. Lines, 20 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Complete.

Beginning:

शुक्लाम्बरधरं . . . शान्तये ॥
प्रपञ्चप्रविलापाय पूर्णब्रह्मोदयाय च ।
कायेन मनसा वाचा वन्दे गोपालसद्गुरुम् ॥

दत्तात्रेयावधूतं च दिगम्बरगुरुं स्मरन् ।
पुमान्न लिप्यते पापैर्भुक्तिं मुक्तिं च विन्दति ॥

हरिः ओम् ॥ इषे त्वा। त्वोर्जे । ऊर्जे त्वा । त्वा वायवः। वायवस्स्थ । स्थ देवः । देवो वः । वः सविता । सविता प्र। प्रार्पयतु । अर्पयतु श्रेष्ठतमाय । श्रेष्ठतमाय कर्मणे । श्रेष्ठतमायेति श्रेष्ठ-तमाय ।

End:

ओम् । क्रतोः । क्रतो स्मर ।। क्रतो इति क्रतो। स्मर कृतम्। कृतः स्मर । स्मरक्रतो । क्रतो स्मर । क्रतो इति क्रतो । स्मर कृतम् । कृतः स्मर । स्मरेति स्मर । अग्ने नय ॥ गणान्तम् ॥

इति श्रीवाजसनेयान्तर्गतकाण्वीये शुक्लयजुर्वेदाम्नाये क्रमपाठे चत्वारिंशोऽध्यायः ॥

No 195. शतपथब्राह्मणम्.

ŚATAPATHABRĀHMAṆAM.

Substance, paper. Size, 12¼ × 8 inches. Pages, 648. Lines, 22 on a page. Character, Telugu. Condition, pretty good. Appearance, old.

The Śatapatha-Brāhmaṇa, consisting of 100 chapters, is, according to the Kāṇva recension, divided into 16 Kāṇḍas. According to the Mādhyandina-Śākhā, the same is divided into 14 Kāṇḍas. The names of these Kāṇḍas are given in the following extract. Of these 16 Kāṇḍas, the codex contains the first (8 Adhyāyas), third (6), eighth (6), tenth (8) and thirteenth (8) Kāṇḍas. The Satapatha-Brāhmaṇa in the Mādhyandina-Śākhā has been published by A. Weber with extracts from the commentaries of Sāyana, Harisvāmin and Dvivēdagaṅga :—

Beginning :

ओम् ॥ स वै व्रतमुपैष्यन्नन्तराहवनीयं पश्च गार्हपत्यञ्च तिष्ठन् प्राङ् तिष्ठन् अप उपस्पृशति स यदप उपस्पृशत्यमेध्यो वै पुरुषस्तेन ह पुरुषो मेध्यो यदनृतं वदति ॥

End :

अथ व्रतं विसृजत इदमहं य एवास्मि स एवास्मीति तस्योक्तो बन्धुः ॥ 16 ॥ स वै स्रुचावेव व्यूहति ॥ 24 ॥ . . . . हव्यवाहप्रथमकाण्डस्समाप्तः ॥

एकवायुकाण्डः ॥

Beginning :

ओम् ॥ स वै संभारान्त्संभरति यद्वा एनानिद्वाचेद्वाच्च संभरति

End :

चातुर्मास्ययाजी नानानुविन्दन्तीति परमग्रेह्येव सलोकं परमां जितिं जयतीति ॥ 57 ॥ . . . चतुर्ब्राह्मणेषु ॥ 57 ॥ एकवायुद्वितीयकाण्डः समाप्तः ॥

हव्यवाहम्[1] । एकवायु[2] । उद्धर[3] । अध्वरं[4] । ग्रहं[5] । वाजपेयम्[6] । राजसूयम्[7] । उखासंभारम्[8] । हस्तिघटम्[9] । चिति[10] । शतरुद्रीयम्[11] । अष्टाध्यायम्[12] । मध्यमकाण्ड[13] । अश्वमेधम्[14] । अग्निरहस्यम्[15] । आरणम्[16] ॥

शतपथपारावारे चतुराम्नायाश्शताध्वरं कर्म ।
सन्ति चतुर्दश विद्यास्सम्यग् ज्ञानं सदा मोदः ॥

56 ॥ 65 ॥ 74 ॥ 57 ॥ 67 ॥ 57 ॥ 376 ॥

उद्धरकाण्डः ॥

Beginning:

ओम् ॥स यत्र ह वा एष प्रथमँ स प्रेमाप्य प्रज्वलति। तद्ध वरुणो भवत्यथ यत्र सं प्रज्वलितो भवति ।

End:

शिरो वा एतद्यज्ञम॥ 18 ॥ आतिथ्येन वै देवा इष्ट्वा ॥ 19 ॥ ग्रीवा ह वा अस्योपसद ॥ 14 ॥ चतुर्ब्राह्मणेषु ॥ 60 ॥

70 ॥ 54 ॥ 53 ॥ 93 ॥ 66 ॥ 60 ॥ 396 ॥

उद्धरकाण्डस्समाप्तः ॥

उखासम्भारकाण्डः ॥

Beginning:

ओम् ॥ एतद्धै देवा अब्रुवः श्रितयध्वमिति चितिमिच्छति वा व तदब्रुव स्तेषां चेतयमानानां

End:

अनन्तरयायाथो अन्तर्योर्वा वसगः स्क्रियमाणयोर्मध्यः सः स्क्रियते॥19॥

अष्टमकाण्डमुखासम्भरणं समाप्तम् ॥

मधुकाण्डः ॥

Beginning:

ओम् ॥ अयं वै यज्ञो यो ऽयं पवते तमेतथप्सन्ति ये संवत्सराय दीक्षयन्ते तेषां गृहपतिः प्रथमो दीक्षते ॥

End:

आब्रह्मन्नित्यामन्त्रितः प्रतिश्रुणुयाद्य एवमेना व्याहृतीर्वेद ॥ 37 ॥ सोमो वै राजा यज्ञप्रजापत्ये ब्राह्मणेषु ॥ 37 ॥ मध्यमकाण्डस्समाप्तः ॥

36 ॥ 45 ॥ 41 ॥ 48 ॥ 69 ॥ 42 ॥ 32 ॥ 23 ॥ 37 ॥ आहत्यख-ण्डाः ॥ 373 ॥

चितिकाण्डः ॥

Beginning:

हरिः ओम् ॥ नाकसद्मेव दधाति देवा वै नाकसदोऽत्रैष सर्वोऽग्नि-स्संस्कृतस्स एषोऽत्र नाकस्वर्गो लोकस्तस्मिन्

End:

दक्षिणासुत्वेव न संवदिन्नपर् संवादेनैर्वात्विजो कोका इति ॥ 69 ॥
सप्तमोऽध्यायस्समाप्तः ॥ चितिकाण्डस्समाप्तः ॥

No. 196. शतपथब्राह्मणम्.

ŚATAPATHABRĀHMAṆAM.

Substance, paper. Size, 12½ × 8 inches. Pages, 111. Lines, 19 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 1*a*. For other works herein *vide* No. 90.

Contains the 12th (8) and 14th (4) Kāṇḍas, complete.

अष्टाध्यायकाण्डः ॥

Beginning:

ओम् ॥ संवत्सरो वै यज्ञः प्रजापतिस्तस्यैतद्द्वारं यदमावास्या चन्द्रमा एव द्वारपिधानस्य योऽमावास्यायामग्नि आधत्ते ॥

End:

उत्सादयति उर्कनिर्निशिवितमा अतो नर्हि प्रजा जायन्ते ॥ 18 ॥
द्वादशकाण्डः अष्टाध्यायः ॥ द्वादशकाण्डस्समाप्तः ॥

Beginning :

अश्वमेधकाण्डः ॥

हरिः ओम् ॥ उषा वा अश्वस्य मेध्यस्य शिरः ॥ सूर्यश्चक्षुर्वातः प्राणो व्यात्तमग्निर्वैश्वानरः ॥

End :

तुरः कावषेयः प्रा(प्र)जापतिर्ब्रह्मणो ब्रह्मा स्वयंभूर्ब्रह्मणे नमः ॥25॥ यो ह वै ज्येष्ठं चतुर्दश ॥ 14 ॥ श्वेतकेतुमहारुणेयः षोडश ॥ 16 ॥ स यं कामयेति यद्दा प्राप्नुयामिति त्रयोदश ॥ 13 ॥ एषा भूतानामष्टविंशतिः ॥ 20 ॥ अथ वंशश्चतस्रः ॥ 4 ॥ पञ्चब्राह्मणेषु पञ्चसप्ततिः ॥

No. **197.** शतपथब्राह्मणम्.

ŚATHAPATHABRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, 20½ × 1¼ inches. Pages, 100. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, much injured. Appearance, old.

Four leaves in the beginning are wanting. Accented.

From the 37th Khaṇḍa of the first Adhyāya of the 8th or Ukhāsambharaṇa Kāṇḍa to the end of the Kāṇḍa. This Kāṇḍa in this manuscript contains 8 Adhyāyas, while the same described in the last number contains only 6 Adhyāyas. The difference is owing to the omission of 2 Adhyāyas in the latter manuscript.

Beginning :

सर्वो ऽग्निश्चीयते तस्मादेक इति ब्रूयाद्यथो द्वाविति ब्रूयाद्द्वी इतीयश्चासौ . . . स्सर्वाः अवत्तो यतमृदियं तद्यदापोऽसौ तन्मृच्चापश्चेष्टका भवन्ति । तस्माद्द्वाविति ब्रूयात् अथो गौरिति ब्रूयादिमे वै लोकागौर्यद्धि किञ्च गच्छति ॥

End:

वनीवह्येताग्निं बिभ्रत् पञ्चविंशतिः गार्हपत्यं चेष्यन् पलाशशाखया व्युद्वहति चतुस्त्रिंशत् प्रजापतिः प्रजा असृजतैकोनविंशतिः ॥

त्रिषु ब्राह्मणेष्वष्टसप्ततिः ॥ ओं

इति वाजसनेयान्तर्गतकाण्वीये शुक्लयजुर्वेदे शतपथब्राह्मण उखासंभरणाष्टमकाण्डे ऽष्टमोऽध्यायः ॥

No. **198.** छार्दिब्राह्मणम्.

CHARDIBRĀHMAṆAM.

Substance, palm-leaf. Size, $13\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 10. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Brahmayajñaprayōgaḥ (fol. 7*a*).

Complete.

This probably belongs to the Śuklayajus and explains the story of the origin of this Vēda. *Vide* page 39 in "A Descriptive Catalogue of Sanskrit Manuscripts in the Library of the Sanskrit College, Calcutta" for this story.

Beginning:

ओम्। अथ हैनं सनकसनन्दन उवाच भगवो महाऋषयः परिपृच्छसि याज्ञवल्क्य वमनं स वेदानि चतुश्चत्वारिंशद्वेदानि किमर्थं छर्दयेति तैत्तिर्यवेदशून्यानि ब्राह्मणावृद्धरेण परायातः सस्सूत्रे कर्माणि श्रौतस्मार्त वमनयन्ति ।

End:

सर्वे वेदा आविशन्ति। कर्मकाण्डोऽयं भवति। ज्ञानकाण्डोऽयंभवति। य एवं वेद । अथ हैनं सनकसनन्दन उवाच द्वे ।

* * * *

त्रिषु ब्राह्मणेषु द्वादश ॥

Colophon:—इति छर्दिब्राह्मणं सम्पूर्णम् ॥

No. 199. सत्यतपोवाक्यम्.
SATYATAPŌVĀKYAM.

Substance, paper. Size, 12½ × 8 inches. Pages, 2. Lines, 18 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, not new.

Begins on fol. 238*b*. The other works herein are :—

	Fol.		Fol.
Gautamadharmasūtram	1*b*	Pitṛmēdha-ārsaṅgrahaḥ	203*b*
Āpastambadharmasūtram	22*b*	Yajurvēdētihāsam ..	228*b*
Āpastambagṛhyasūtram	51*a*	Sōmōtpattiḥ	234*a*
Āpastambapūrvaprayōgaḥ	70*a*	Caraṇavyūhaḥ.. ..	235*a*
Kātyāyanapitṛmēdhasūtram	104*a*	Dattahōmaprakāraḥ ..	239*b*
Āpastambapitṛmēdhaprayōgaḥ	148*a*		

Complete.

The nature and position of this in Sanskrit literature has not been made out. However, it seems to be Vedic in style.

Beginning:

ई हिमवतो ह पादेषूत्तरेषु पुष्पभद्रा नाम नदी वहति तस्या हि तीरे विचित्रशाला नाम शिलास्ति न्यग्रोधश्च भद्रवटो नाम । तत्राह सत्यतपोनामा ऋषिष्यत म समिद्धो प्रच्छन्नं ग(लि)ल)मत्राश्रि(श्र)न । तस्या अङ्गुलैर्नखाणि भस्मैव चूर्णानि ॥

End:

तत्रासौ सत्यतपोनाम ऋषिस्तपः तप्यते तनमिच्छन्नमङ्गुलच्छन्ने तस्या अङ्गुलैर्नखाणि भस्मैव चूर्णानि पश्यतम् ॥

Colophon:—इति श्रीसत्यतपोवाक्यं समाप्तम् ॥

No. 200. पुरुषसूक्तम्.

PURUṢASŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 10¼ × 1⅜ inches. Pages, 6. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are:—

	Fol.		Fol.
Taittirīyōpanisad ..	4*a*	Śivamahimnasstavaḥ ..	25*a*
Manīṣāpañcakam ..	15*a*	Śivakavacaḥ	30*a*
Vēdāntaprakaraṇam ..	16*a*	Daśaślōkī	34*a*
Ātmabōdhaḥ	20*a*	Dattātrēyabhujaṅgaḥ	34*b*
Pañcaratnaprakaraṇam	23*a*	Vākyavṛttiprakaraṇam	39*a*
Anubhavavēdāntaprakaraṇam	24*a*		

Complete. The Śānti तच्छं योरावृणीमहे is added at the end.

This consists of two Anuvākas forming the 12th and 13th Anuvākas of Praśna 3 of the Kṛṣṇayajurvēdāraṇyakam.

According to the following statement, namely—

एतद्धै पौरुषं सूक्तं यजुष्यष्टादशर्चकम् ।
बह्वृचे षोडशर्चं स्यात् छान्दोग्ये पञ्च साम नि ॥
चतस्रो जैमिनीयानां सप्त वाजसनेयिनाम् ।
आथर्वणानां षडृचमेवं सूक्तविदो विदुः ॥

the Puruṣasūkta consists of 16 verses in the Ṛgvēda, 18 in the Kṛṣṇayajurvēda, 5 in the Sāmavēda, 4 in the Jaiminīya Śākhā, 7 in the Śuklayajus and 6 in the Atharvaṇa Vēda. In the Ṛgvēda this is the 90th Sūkta of the tenth Maṇḍala. In the Śuklayajus it is made up of Khaṇḍikas 1 and 2 of the 35th Adhyāya. The Purusasūkta is one of those Vedic hymns that have been much commented upon by Indian commentaters.

Beginning:

सहस्रसिरुषा(शीर्षा) पुरुषः सहस्त्रा(स्रा)क्षस्सहस्त्र(स्र)पात्(त्) ।
स भूमिं विश्वतो वृत्वा अत्यतिष्ठ(द्द)शाङ्गुलम् ॥

End:

इष्टं मनिषाण । अमुम्मनिषाण । सर्वम्मनिषाण ॥ तच्छं(च्छं) योरावृणीमहे । गातुं यज्ञाय ॥ . .

शन्नुष्पदे ॥ ओं शान्तिश्शान्तिश्शान्तिः ॥

No. 201. पुरुषसूक्तम्.

PURUṢASŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 7⅜ × 1⅜ inches. Pages, 10. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, not old.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are noted in No. 17 *ante*.

Complete.

No. 202. पुरुषसूक्तम्.

PURUṢASŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 9⅛ × 1⅜ inches. Pages, 8. Lines, 5 on a page. Character, Kanarese. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are :—

	Fol.		Fol.
Stōtra (Kan. lan.) ..	5*a*	Kālāgnirudrōpaniṣad ..	16*b*
Taittirīyōpaniṣad with Kanarese Tīkā	10*a*	Pañcīkaraṇōpaniṣad ..	18*b*
		Taittirīyōpaniṣad ..	22*a*

Complete. The Śanti तच्छं and a few verses of Phalaśruti are added at the end.

No. 203. पुरुषसूक्तम्.

PURUṢASŪKTAM.

Substance, palm-leaf (Śrītāla). Size, 14⅛ × 2¼ inches. Page, 1. Lines, 10 on a page. Character, Nandināgarī. Condition, injured. Appearance, old.

Begins and ends on fol. 4a. The other works herein are :—

		Fol.			Fol.
Kaivalyōpaniṣad	..	1a	Ṛgvēdīyarcaḥ ..	..	11a
Māṇḍūkyōpaniṣad	..	2a	Prāṇāgnihōtrōpaniṣad ..		12a
Pavamānasūktam	..	3a	Ṛgvēdīyarcaḥ ..	..	14a
Jābālōpaniṣad ..	..	5a	Śanaiścarādityādistōtram		15a
Atharvaśia-urpaniṣad	..	6a	Ṛgvēdīyarcaḥ ..	..	16a
Atharvaśikhōpaniṣad	..	8a	Bṛhajjābālōpaniṣad	..	18a
Bhasmajābālōpaniṣad	..	9a	Prāṇapratiṣṭhādimantrāḥ		21b
Kālāgnirudrōpaniṣad	..	10a	Taittirīyōpaniṣad	..	22a

The first Anuvāka only is contained herein.

No 204. पुरुषसूक्तम्.

PURUṢASŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 14¼ × 1¼ inches. Pages, 6. Lines, 5 on a page. Character, Canarese. Condition, injured. Appearance, new.

Begins on fol. 122a. The other works herein are :—

		Fol.			Fol.
Garuḍastutiḥ ..	..	1b	Ādityastōtram ..	..	106a
Sūryanamaskārakramaḥ		2a	Ādityahṛdayam	..	108a
Sūryasahasranāmastōtram		3a	Sūryanārāyaṇakavacaḥ		115a
Tricakalpaḥ ..	..	18a	Aśvatthanārāyaṇastutiḥ		118a
Viśvāmitrakalpaḥ	..	37a	Nārāyaṇōpaniṣad	..	125a
Gāyatrīkavacastōtram ..		74a	Bhūsrísūktam	..	126a
Rāmasahasranāmastōtram		77a	Pañcaśāntiḥ	..	128a
Rāmastōtram ..	..	88a	Nārāyaṇastótram	..	183a
Nārāyaṇahṛdayastōtram		90a	Gajēndramōkṣaḥ	..	135a
Mahālakṣmīhṛdayastōtram		92a	Gaṅgāsahasranāmastōtram		138a
Rāmastutiḥ ..	..	102a			

Complete Nārāyaṇānuvāka is added at the end.

End:

स ब्रह्मास शिवस्स हरिस्सेन्द्रस्सोऽक्षरः परमस्स्वराट्। ऋत॰ सत्यं परं ब्रह्म पुरुषं कृष्णपिङ्गलम्। ऊर्ध्वरेतं विरूपाक्षं विश्वरूपाय वै नमः॥ श्रीविश्वरूपाय वै नमो नमः॥

No. 205. पुरुषसूक्तम्.

PURUṢASŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 11⅛ × 1⅛ inches. Pages, 6. Lines, 8 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, new.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are Abhiśravaṇamantraḥ (4*a*). Taittirīyōpaniṣad (26*b*), Puṇyāhavācanam (45*a*).

Complete: cotnains also the first portion of Nārāyaṇānuvāka.

No. 206. पुरुषसूक्तम्.

PURUṢASŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 5⅞ × 1¼ inches. Pages, 8. Lines, 11 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, not old.

Begins on fol. 73*a*. The other works herein are :—

	Fol.		Fol.
Vēṅkaṭēśsauprabhātam	1*a*	Daśāvatārastōtram ..	49*b*
Śanaiścarastōtram ..	3*a*	Maṅgaḷahārati	51*b*
Bhagavadārādhanakramaḥ	8*a*	Nakṣatramālāstōtram ..	52*a*
Rāmānujasuprabhātam	16*a*	Hayagrīvastōtram ..	55*a*
Bhagavadārādhanakramaḥ	19*a*	Kṣamāsōḍaśī	57*b*
Maṅgaḷahārati slōkāḥ ..	24*a*	Gajēndramōkṣaḥ ..	61*a*
Ūrdhvapuṇḍravidhiḥ ..	25*a*	Guruparamparāstōtram	69*a*
Guruparamparāstōtram	26*a*	Brahmayajñakramaḥ ..	75*a*
Ālavandārstōtram ..	34*a*	Ūrdhvapuṇḍrakramaḥ..	77*b*
Kṣamāsōḍaśī	44*a*		

Complete.

Nārāyaṇasūkta is added at the end of the work.

End:

तदस्य प्रियमपि(भि)बाधो(पाथो) यस्या(अश्या)म् । नरो यत्र देवयवो वदान्ति । उरुक्र मस्य स हि बन्धुरिद्धा । विष्णोः पदे परमे मध्व उत्सः ॥

* * * *

तद्विप्रासो विपन्यवो जागृवांसस्समिन्धते । विष्णोर्यत्परमं पदम् ॥

No. 207. पुरुषसूक्तम्.

PURUṢASŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 15½ × 1⅛ inches. Pages, 8. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, new.

Begins on fol. 1*a*. For other works herein see No. 20.

Complete. Contains also Nārāyaṇānuvāka.

No. 208. पुरुषसूक्तम्.

PURUṢASŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 14 × 1⅛ inches. Pages, 6. Lines, 5 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Abhiśravaṇamantraḥ (3*b*).

As the first leaf is lost, a portion of the work at the beginning is wanting. The Nārāyaṇānuvāka is added at the end.

No. 209. पुरुषसूक्तभाष्यम्.

PURUṢASŪKTABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 18¼ × 1¼ inches. Pages, 12. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. For other works herein see No 140.

By Sāyaṇācārya. The text of the Ṛgvēda is here taken up for comment. The verses 16 to 21 of the 22nd Sūkta of the first Maṇḍala of the Ṛgvēda with commentary is also found here.

Beginning:

सहस्रशीर्षा षोडशर्चम् षष्ठं सूक्तम् । नारायणो नाम ऋषिः । अन्त्या त्रिष्टुप् शिष्टा अनुष्टुभः । अव्यक्तमहदादिविलक्षणश्चेतनो यः पुरुषः पुरुषान्नापरं किञ्चिदित्यादिषु श्रुतिषु प्रसिद्धः स देवता । तथा चानुक्रान्तम् । सहस्रशीर्षा षोडश नारायणः पौरुषमानुष्टुभं त्रिष्टुबन्तं दितीति(त्विति)गतोविनियोगः तत्र प्रथमा सहस्रशीर्षेति सर्वप्राणिसमष्टि-ततोजीर्य्येन्दु(रूपो ब्रह्माण्ड)देहो यः पुरुषः सोऽयं सहस्रशीर्षा । सहस्र-शब्दस्योपलक्षणत्वादनन्तशिरोभिर्युक्त इत्यर्थः । यानि सर्वप्राणिनां शि-रांसि तानि सर्वाणि तद्देहान्तःपातित्वात् तदीयान्येवेति सहस्रशीर्षत्वम् । एवं सहस्राक्षत्वं सहस्रपादत्वञ्च ॥

End:

अथोपासनतत्फलानुवादभागार्थः सङ्गृह्यते । यत्र यस्मिन् विराट्-प्राप्तिरूपे नाके पूर्वे साध्याः पुरातन(ना)विराट्पुरुषास्ते दुपास्ति साधका देवास्सान्ति तिष्ठन्ति तन्नाकं विराट्प्राप्तिरूपं स्वर्गं महिमानस्तदुपासका महात्मानः सचन्ते समुपयन्ति प्राप्नुवन्ति ।

इत्यष्टमस्य चतुर्थे एकोनविंशवर्गः । इति दशमे मण्डले सप्तमो-ऽनुवाकः ॥

तामेनां सूक्तषोडशीमृचमाह अतो देवा इति । विष्णुः परमेश्वरः सप्तधामभिः सप्तभिर्गायत्र्यादिभिश्छन्दोभिः साधनभूतैः यतः पृथिव्याः यस्माद्भूप्रदेशाद्विचक्रमे । विविधं पादक्रमणं कृतवान् ।

* * * *

जागृवांसः शब्दार्थयोः प्रमादराहित्येन जागरूकाः । विप्रासः । आज्जमेरमुक् । विपन्यवः । स्तुत्यर्थकस्य पनेर्बाहुलकौणादिको युप्रत्ययः तत्र प्रत्ययस्वरः। जागृवांसः । जागृ निद्राक्षये क्वसुः । क्रादिनियमात्प्राप्तस्येटो वस्वेकाजाद्घसामिति नियमान्निवृत्तिः ॥

इति प्रथमस्य द्वितीये सप्तमो वर्गः ॥

No. 210. पुरुषसूक्तभाष्यम्.

PURUṢASŪKTABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 13⅛ × 1¼ inches. Pages, 10. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old.

Begins on fol. 18*a*. For other works herein see No. 139 *ante*.

Complete. Same as the last, except that the commentary on the verses beginning with अग्ने देवाः is not found herein.

No. 211. पुरुषसूक्तभाष्यम्.

PURUṢASŪKTABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅝ × 1⅜ inches. Pages, 8. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are:—

	Fol.		Fol.
Kṛṣṇayajurvēdamantrapraśnabhāṣyam	5*a*	Ṣaḍaśīti (Āśaucanirṇayaḥ) with commentary ..	45*a*
Vaiśvadēvaprayōgaḥ ..	6a	Vivāhavidhiḥ	52*a*
Brahmayajñavidhānam	8*a*	Upākarmanirṇayaḥ ..	54*a*
Vaiśvadēvānukramaṇikā	9*a*	Gōtrapravarakārikā ..	62*a*
Sandhyāvandanabhāṣyam	10*a*	Vidhavāgamanaprāyaścittam	71*a*

Complete. Same as the last

No. 212. पुरुषसूक्तभाष्यम्.

PURUṢASŪKTABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size $14\frac{7}{8} \times 1\frac{3}{8}$ inches. Pages, 20. Lines, 10 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are :—

Gadyatrayam (11*a*), Śēṣatvalakṣaṇam (16*a*).

This commentary on the Yajurvēda text is by Gōmatha Raṅganātha, son of Sannārya of Ūrdhvāgrahāra (probably Mēlūr). He is also the author of a Śrīsūktabhāṣya (No. 24).

Breaks off in the course of the commentary on Nārāyaṇānuvāka.

Beginning :

. . . . पुरुषं वीरं सुन्दरराघवम् ।
जानकीवदनाम्भोजभास्करं लोकभास्करम् ॥
तं प्रणम्यादिपुरुषं शार्ङ्गधन्वानमव्ययम् ।
दुर्ज्ञानं पौरुषं सूक्तं व्या . . . म्भते ॥
यथा तत्प्रतिपाद्योऽयं विष्णुस्सर्वत्र भासते ।

मोक्षधर्मे ।

श्रुतिषु प्रबला मन्त्रास्तेष्वप्यद्वैतवादिनः ।
तत्रापि पौरुषं सूक्तम् . . द्विद्यते परम् ॥
वेदेषु पौरुषं सूक्तं धर्मशास्त्रेषु मानवम् ।
भारते भगवद्गीता पुराणेषु च वैष्णवम् ॥
एतद्धै पौरुषं सूक्तं यजु(ष्यष्टादशर्च)कम् ।
बह्वृचे षोडशर्चं स्यात् छान्दोग्ये पञ्च सामानि ॥

चतस्रो जैमिनीयानां सप्त वाजसनेयिनाम् ।
आथर्वणानां षड्चमेवं सूक्तमिदं विदुः ॥
. . . . नेनैव श्रीमता शौनकेन च ।
श्रीशास्त्रे शार्ङ्गिणा चापि देवताभिस्समीरिता ॥
पुरुषस्य हरेस्सूक्तमेतदष्टादशर्चकम् ।
आनुष्टुभमिदञ्छन्दः तिस्रो (न्त्यास्त्रिष्टु)भो मताः ॥
क्षीराब्धिशायी भगवान् ऋषिर्नारायणः स्मृतः ।
परमव्योमवासी च पुरुषो देवता स्मृता ॥
केचिज्जपे परे मोक्षे प्रायश्चित्तेऽपि . . . ।
(अ)परेऽग्नेरुपस्थाने केचित्पापापनोदने ॥
एवमादिषु सर्वेषु मुनयो विनियुञ्जते ।
जप्त्वा तु पौरुषं सूक्तं मुच्यते गुरुतल्पगः ॥

* * * *

सहस्रशीर्षा पुरुषः । सहस्रशीर्षा शीर्षञ्छन्दसीति शिरश्शब्दस्य शीर्षन्नादेशः । सहस्रं शिरांसि यस्य स सहस्रशीर्षा । श्रीहरिवंशे .

End:

सचन्ते असचन्त प्राप्तवन्तः यत्र नाके पूर्वे चिरन्तनास्साध्याख्या देवा वर्तन्ते तन्नाकमेतेऽप्यसचन्त अयं ब्रह्मा संसारप्रवृत्तिना सृष्टिकर्मणा अलमिति बुद्ध्वा नाकं प्राप्तवान् । मुक्तो बभूवेत्यर्थः । नाकशब्दमेवं व्याचक्षते ॥

* * * *

पापप्रतिग्रहात्पूतो भवति वेदानध्ययनात्पूतो भवति । इह जन्मनि ब्रह्म भवति ब्रह्म भवति ॥

Colophon :—

इति ऊर्ध्वाग्रहारवासिना मुन्नार्यसूनुना सर्वज्ञशिष्येण गोमठान्वयजातेन सर्वक्रतुयाजिना श्रीरङ्गनाथेन श्रीमत्सुन्दरराजदासेन निर्मितमिदं पुरुषसूक्तभाष्यं (सम्पूर्णम्) ॥

पूर्वस्मिन्ननुवाके मुमुक्षूणां परब्रह्माकारवाच्यस्स एव परमेश्वर इति सादरमुक्तम्। अस्मिन् प्रसङ्गे सकलवेदान्तेषु कारणत्वेन ब्रह्माक्षरशिवशम्भुपुरुषप्रजापतिहरिदेवादिसामान्यशब्देन प्रतिपादितस्य विशेषाकाङ्क्षायां तत्तच्छब्दसमभिव्याहारेण नारायणस्यैव सविशेष इति सर्वत्रप्रत्नापेक्षितार्थ इति निर्णयेन नारायणानुवाकेन क्रियते। लिङ्गभूयस्त्वात्तद्धि बलीयस्तदपीत्यधिकरणे भगवान् भाष्यकारो रामानुजमिश्रो बहुभिर्न्यायकलापैरेवमुपपादितवान्। सहस्रशीर्षं देवमित्यादि आद्याः पश्चानुष्टुभस्तत एका द्विपदा शेषं ब्राह्मणमन्ते एका द्विपदा। सहस्रशीर्षं अनन्तशिरस्कं सर्वदेशशिरस्कार्यसमर्थं सर्वशक्तियुक्तमिति यावत्। सहस्रशिरस्त्वेन सहस्रनेत्रादिकस्यापि सम्भवात् सर्वज्ञत्वमपि सूचितम्। देवं द्योतनादिसकलगुणाकरम्।

* * * *

शास्त्रान्तरेषु पुण्डरीकाक्षस्यैकस्यैवोपास्यत्ववचनात् सर्वेषां विशेषशब्दानामयमेवार्थ इति तस्यैव शेषित्वं उपासितुः प्रत्यगात्मनः शेषत्वं च दर्शयति विश्वरूपाय वै नमः उक्तप्रकारेण दिव्यमङ्गलरूपेण सर्वानुग्रहार्थः सर्वान्तरात्मतया च स्थिताय शेषभूतो भवेयं वा इति शास्त्रप्रसिद्धिं द्योतयति। नमः तुभ्यं नान्यस्मा इति स्थूणानिखननन्यायेन द्रढयति द्वादशानुवाकेन ॥

श्रीमते रामानुजाय नमः ॥

No. 213. पुरुषसूक्तव्याख्यानम्.

PURUṢASŪKTAVYĀKHYĀNAM.

Substance, palm-leaf. Size, $13\frac{1}{4} \times 1\frac{1}{4}$ inches. Pages, 12. Lines, 9 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. For other works herein see No. 138 *ante*.

The ends of the leaves are so worn as not to allow of the extracts being given in completeness.

A commentary on the Yajurvēda text; probably an abridgment of the last.

Beginning:

श्रीभूमी यस्य . . . .
. . . . . दयोन्ये ।
वैकुण्ठो नाम धाम स्तुतिरुपनिष . . .
सोऽयं वैकुण्ठनामा श्रियमपरिमितां वैष्णवीन्नो दधातु ॥
. . प्रपञ्चसम्भूति विभूतिपरिभूतये ।
पुरुषाय नमस्तस्मै सच्चिदानन्दरूपिणे ॥
तं प्रणम्याथ पुरुषं जगतामादिकारणम् ।
दु(र्ज्ञेयं)पौरुषं सूक्तं व्याकरोमि यथामति ॥
वेदेषु पौरुषं सूक्तं पुराणेषु तु वैष्णवम् ।
भारते भगवद्गीता धर्मशास्त्रेषु मानवम् ॥
ऋषिर्नारायणोनुष्टुप् छन्दः पुरुषसूक्तके ।
परमः पुरुषो देवः पुरुषे विनियुज्यते ॥
पुरुषसूक्तमिदं पुण्यं सर्ववेदेषु पठ्यते ।
ऋग्वेदे षोडशर्चं स्यात् यजुष्यष्टादशर्चकम् ॥
साम्न्यथर्वणि सप्तैवं पञ्च वाजसनेयके ।
व्याख्यातिकीर्षया नेह यजुषं प्रति . ने ॥

प्रायश्चित्तेऽग्न्युपस्थाने विष्णोराराधने तथा ।
अपृच्छत म . . नं नारदः परमात्मनि ॥
मोक्षे नित्ये च काम्ये च जपादौ विनियुज्यते ।

*   *   *   *

सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षःसहस्रपादिति । शीर्षं छन्दसि शिरो वा शीर्षञ्छन्दसीति शिरसः शीर्षभावो निपात्यते । सहस्राणि शीर्षाणि यस्यासौ सहस्रशीर्षा । तत्र सहस्रशब्दोऽनन्तवाची । तथा चात्र श्रुत्यन्तरम् । "विश्वतश्चक्षुरुत विश्वतोमुखो विश्वतोहस्त उत विश्वतस्पात्" इति तथैव भगवद्गीतासु "अनन्तबाहूदरवक्त्रनेत्र" इति ।

End:

यत्र पूर्वे साध्यास्सन्ति देवाः पूर्वमपि सृष्टयाः मे ऊतिभूताः साध्या देवाः . . . अपि विष्णुलोके सन्ति नाके अम्बरे स्वर्गे च ॥

Colophon:— इति पुरुषसूक्तस्य व्याख्यानं सम्पूर्णम् ॥

No. **214.** नारायणानुवाकः.

NĀRĀYAṆĀNUVĀKAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 11 × 1¼ inches. Pages, 4. Lines, 4 on a page. Character, Nandināgari. Condition, fair. Appearance, old.

Begins on fol. 40*a*. For other works herein see No. 18 *ante*. This forms the Anuvākas 11 and 12 of Yājñikyupaniṣad.

Incomplete.

Beginning:

सहस्रशीर्षं देवं विश्वाक्षं विश्वशंभुवम् ।
विश्वं नारायणं देवमक्षरं परमं प्रभुम् (पदम्) ॥

End:

नीलतोयदमध्यस्थाद्विद्युल्लेखेव भास्वरा ।
नीवारशूकवत्तन्वी पीता भास्वत्यणूपमा ॥

No. **215.** नारायणानुवाकः.

NĀRĀYAṆĀNUVĀKAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 18½ × 1¼ inches. Pages, 3. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 29*a*. For other works herein see No. 140.

This consists of Sūktas 112 to 114 of the IX Maṇḍala of the Ṛg Vēda and also of No. 19 of the Khila-Sūktas printed in the appendix to the Ṛg-Veda, Max Muller's second edition. This Sūkta is an invocation upon the sōma plant. The name here given for the work is what is found in the margin thereof and seems to be inappropriate.

Beginning:

नानानं वा उ नो धियो वि व्रतानि जनानाम् ।
तक्षा रिष्टं रुतं भिषग्ब्रह्मा सुन्वन्तमिच्छतीन्द्रायेन्दो परि स्रव ॥

End:

यत्र गङ्गा च यमुना च यत्र प्राची सरस्वती ।
यत्र सोमेश्वरो देवस्तत्र माममृतं कृधीन्द्रायेन्दो परि स्रव ॥

No. **216.** भूसूक्तम्.

BHŪSŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 15½ × 1 inches. Pages, 3. Lines, 5 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, new.

Begins on fol. 5*b*. For other works herein see No. 20.

Complete.

This occurs in the 3rd Anuvāka of the 5th Praśna of the first Kāṇḍa.

Beginning:

भूमिर्भूम्ना द्यौर्वरिणान्तरिक्षम्महि त्वा । उपस्थे ते देव्यदितेऽग्नि-
मन्नादमन्नाद्यायादधे । आयङ्गौः पृश्निरक्रमीदसनन्मातरं पुनः ॥

End:

त्रेधा विष्णुरुरुगायो विचक्रमे । महीन्दिवं पृथिवीमन्तरिक्षम् ।
तच्छ्रोणैति श्रव इच्छमाना । पुण्यँ श्लोकं यजमानाय कृण्वती ॥

No. 217. भूसूक्तम्.

BHŪSŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 14½ × 1⅜ inches. Page, 1. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, not old.

Begins on fol. 16*a*. The other works herein are :—

		Fol			Fol.
Prabhutārāvaliḥ	..	1*a*	Praṇavapañcākṣarī	..	23*a*
Liṅgatarpaṇam	..	3*a*	Paramēśvarapūjā	..	24*a*
Rāvaṇapañcacāmarastōtram		5*a*	Paippalādōpaniṣad	..	33*a*
Maṅgalāśaṃsanam	..	6*a*	Ṣaḍakṣaranyāsaḥ	..	34*a*
Kālāgnirudrōpaniṣad	..	10*a*	Āgamapurāṇanāmānukramaṇikā ..	..	35*a*
Vajrasūcyupaniṣad	..	10*b*	Atharvaśira-upaniṣad		37*a*
Kaivalyōpaniṣad	..	12*a*	Atharvaśikhōpaniṣad	..	42*a*
Haṃsōpaniṣad	..	14*a*	Hērambōpaniṣad	..	44*a*
Sandhyānyāsaḥ	..	17*a*	Gaṇēśōpaniṣad ..	..	45*a*
Gāyatrījapakramaḥ	..	20*a*	Kaivalyōpaniṣad	..	47*a*
Varṇamālikāmantraḥ	..	21*a*			

		Fol.			Fol.
Nirālambōpaniṣad	..	49a	Lingadhāraṇōpaniṣad	..	75b
Garbhōpaniṣad	..	52a	Linganyāsaḥ ..	..	80a
Haṃsaparamahaṃsōpaniṣad		54b	Brahmayajñakramaḥ	..	82a
Atharvaśikhōpaniṣad	..	59a	Sandhyākramaḥ	..	83a
Pratiṣṭhākārikā	..	60b	Yōgōpaniṣad ..	..	87a
Kālāgnirudrōpaniṣad	..	72a	Gōmukhalakṣaṇam	..	89a
Rudrākṣōpaniṣad	..	74b	Varṇāśramadharmaḥ	..	90a

Beginning:

मेदिनी देवी वसुन्धरा स्याद्वसुधा देवी सुकी(वासवी) । ब्रह्मवर्चसः पितृणां श्रोत्र चक्षुर्मनः । देवी हिरण्यगर्भिणी देवी प्रसूवरी ॥

* * * *

End:

विष्णुपत्निसमुद्भूते संक(शङ्ख)वर्णा(र्णो ऽ)स्ति मेदिनि ।
अनेकरत्नसम्भूते श्रीभूदेवी नमोस्तु ते ॥

लमत्कुलमिवनितपु(उ)नापुनन्तो ?

यत्र धीरा मनसा वाचमग्रतः । आत्रासखायसख्या विजानते । भद्रैषा लक्ष्मीर्निहिताधि वाचि ॥

No. 218. भूश्रीसूक्तम्.

BHŪŚRĪSŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅞ × 1⅜ inches. Pages, 4. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old.

Begins on fol. 126a. For other works herein see No. 204.

In this we find few a verses of Bhūsūktam at first, then the whole of Śrīsūktam, and at the end the remaining part of Bhūsūktam.

No. 219. नवो नवो भवतीतिश्रुत्यर्थविचारः.

NAVŌNAVŌBHAVATĪTIŚRUTYARTHAVICĀRAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 18½ × 1¼ inches. Pages, 12. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Begins on fol. 1*a*. For other works herein see No. 30.

Complete.

Beginning:

नवो नवो भवति . . . आयुः ॥ अस्यार्थः । हे चन्द्रमाः अनुदिनं जायमानः नवो नवो भवति । जन्यमानस्सन् नवीनो भवतीत्यर्थः । अह्नां अहस्समुदायानां केतुर्ध्वजस्थानभूतः उषसामग्रे प्रथमत एति गच्छति देवेभ्यः सर्वदेवतोद्देशेन द्रव्यत्यागात्मकयागस्य करणीयतया तेभ्यो भागं विदधाति एवम्भूतश्चन्द्रमाः सूर्यः आयन् आगच्छन् अस्मै यजमानाय दीर्घमायुः प्रतिरति वितनोतीत्यर्थः । अत्र विचार्यते अत्रत्यच-न्द्रमश्शब्दस्य चन्द्रपरत्वं परित्यज्य सूर्यपरत्वाभ्युपगमे सूर्यान्तर्वर्तिभगव-त्परत्वं वा उत भगवच्छब्दस्य सूर्यपरत्वं वा । नाद्यः ।

End:

श्रुतिस्मृतिर्ममैवाज्ञा यस्तामुल्लङ्घ्य वर्तते ।
आज्ञाच्छेदी मम द्रोही मद्भक्तोऽपि न वैष्णवः ॥

इति भगवद्वाक्येन श्रुतिस्मृत्योर्भगवदाज्ञारूपश्रुतिस्मृतिप्रतिपादित-कर्मानुष्ठानेन भगवदाज्ञापरिपालनेन तदाज्ञापरिपालनेनैव भगव-न्मुखोल्लासात् भगवन्मुखोल्लासकर्मानुष्ठानमवश्यकार्यमिति कर्मणामानन्त्ये तेषामवश्यकर्तव्यता च प्रतीयत इति सर्वं समञ्जसम् ॥

No. 220. अघमर्षणसूक्तम्.

AGHAMARṢAṆASKŪTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 6¾ × 1¼ inches. Pages, 5. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 26*a*. The other works herein are:—

Gāyatrīhṛdayam 1*a*, Gāyatrīkavacam 13*a*, Brahmayajñakramaḥ 17*a*, Tarpaṇamantraḥ 23*a*, Gaṅgāstōtram 29*a*, Gāyatrīrāmāyaṇam 31*a*.

This is in the frst Anuvāka of the Yājñikyupaniṣat (*i.e.*, 6th Praśna of the Kṛṣṇayajurvēdāraṇyakam).

Beginning:

हिरण्यशृङ्गं वरुणं प्रपद्ये तीर्थम्मे देहि याचितः ।
यन्मया भुक्तमसाधूनां पापेभ्यश्च प्रतिग्रहः ॥
यन्मे मनसा वाचा कर्मणा वा दुष्कृतं कृतम् ।
तन्न इन्द्रो वरुणो बृहस्पतिस्सविता च पुनन्तु पुनः पुनः ॥

End:

आक्रान्थ्समुद्रः प्रथमे वि धर्मं जनयन् प्रजा भुवनस्य राजा । वृषा पवित्रे अधि सा नो अव्ये बृहथ्सोमो वावृधे सुवान इन्दुः । 151

No. 221. अघमर्षणसूक्तम्.

AGHAMARṢAṆASŪKTAM

Substance, palm-leaf. Size, 12¾ × 1 inches. Pages, 2. Lines, 5 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 5*a*. For other works herein see No. 19.

Incomplete.

Beginning : same as the last.

End :

सोऽहमपापो विरजो निर्मुक्तो मुक्तकिल्बिषः ।
नाकस्य पृष्ठमारुह्य गच्छेद्ब्रह्मसलोकताम् ॥

No. **222**. वरुणसूक्तम्.

VARUṆASŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, $12\frac{3}{4} \times 1$ inches. Pages, 2. Lines, 5 on a page. Character, Grantha, Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 4*a*. For other works herein see No. 19.

Beginning :

अव ते हेडो वरुण नमोभिरव यज्ञेभिरीमहे हविर्भिः । क्षयन्नस्मभ्य-मसुरप्रचेतो राजन्नेनाꣳसि शिश्रथः कृतानि ॥ तत्वायामि . प्रमोषीः ॥ आपइद्वा उ भेषजीः ।

End :

आपो वा इदꣳ सर्वं विश्वा भूतान्यापः प्राणा वा आपः पशव आपोऽमृतमापोऽन्नमापस्सम्राडापो विराडापस्स्वराडापश्छन्दांस्यापो ज्योतीꣳष्यापस्सत्यमापस्सर्वा देवता आपो भूर्भुवस्सुवराप ओम् ॥

अपवित्रः पवित्रो वा सर्वावस्थां गतोऽपि वा ।
यः स्मरेत्पुण्डरीकाक्षं स बाह्याभ्यन्तरं शुचिः ॥
गङ्गे च यमुने चैव गोदावरी (रि) सरस्वती (ति) ।
नर्मदा (दे) सिन्धु कावेरी (रि) जलेऽस्मिन् सन्निधं(धिं) कुरु
आवाहयामि त्वां देवि स्नानार्थमिह सुन्दरीम् ।
एहि गङ्गे नमस्तुभ्यं सर्वतीर्थसमन्विते ॥

सह्यपादोद्भवे देवि श्रीरङ्गोत्सङ्गगामिनि ।
कावेरि च नमस्तुभ्यं (मम) पापं व्यपोहय ॥
कावेरीतोयमाश्रित्य वातो यत्र प्रवर्तते ।
तद्देशवासिनां मुक्तिः किमु तत्तीरवासिनाम् ॥

No. 223. पवमानसूक्तम्.

PAVAMĀNASŪKTAM.

Substance, palm-leaf (Śrītāla). Size, 14½ × 2¼ inches. Page, 1. Lines, 7 on a page. Character, Nandināgari. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 3*a*. For other works herein see No. 203.

Wants beginning and end. This Sūkta forms the 8th Anuvāka of the 4th Praśna of the first Aṣṭaka of the Kṛṣṇayajurvēda-brāhmaṇa.

Beginning:

तेन दिव्येन ब्रह्मणा । इदं ब्रह्म पुनीमहे ।
यः पावमानीरध्येति । ऋषिभिस्संभृतं रसं ।
तस्मै सरस्वती दुहे । क्षीरं सर्पिर्मधूदकम् ॥

End:

जातवेदामोर्जयन्त्या पुनातु । देवस्य त्वा सवितुः . . . । देवस्य . . . । देवस्य . . . । तच्छं योरावृणीमहे । गातुं यज्ञाय । गातुं यज्ञपतये । दैवीस्स्वस्तिरस्तु नः । स्वस्तिर्मानुषेभ्यः । ऊर्ध्वं जिगातु भेषजम् । शं नो अस्तुद्विप(दे) । शं चतुष्पदे । ओं शान्तिश्शान्ति श्शान्तिः ॥

No. 224. दशशान्तिः.

DAŚAŚĀNTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 7⅜ × 1⅜ inches. Pages, 7. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance old.

Begins on fol. 6*a*. For other works herein see No. 17.

This contains the following śāntis :—

तच्छं योरावृणीमहे ।

सह नाववतु (Three times)

भद्रं कर्णेभिः

शं नो मित्रः शं वरुणः

नमो ब्रह्मणे

सन्त्वा सिञ्चामि यजुषा

इडा देवहूः

(The tenth, viz., नमो नु मदन्तु is wanting.)

Beginning:

तच्छं योरावृणीमहे । गातुं यज्ञाय । गातुं यज्ञपतये । दैवी स्वस्तिरस्तु नः । स्वस्तिर्मानुषेभ्यः । ऊर्ध्वञ्जिगातु भेषजम् ।

End:

मधु वादिष्ये मधु वक्ष्यामि मधुमतीन्देवेभ्यो वाचमुद्या [स] स*शुश्रूषेण्यां मनुष्येभ्यस्तम्मा देवा अवन्तु शोभायै पितरो ऽनु व(म)दन्तु ॥

ओं शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥

No. 225. दशशान्तिः.

DAŚAŚĀNTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 16¼ × 1⅜ inches. Pages, 6. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, old.

Begins on fol. 9*a*. For other works herein see No. 116.

This contains the following śāntis :—

भद्रं कर्णेभिः

नमो ब्रह्मणे

नमो वाचे

शं नो वातः

एह श्रीश्च ह्रीश्च धृतिश्च

सन्त्वा सिञ्चामि

तच्छं योरावृणीमहे

शं नो मित्रः शं वरुणः

सह नाववतु

Beginning:

भद्रं कर्णेभिः सृ(शृ)णुयाम देवाः। भद्रं पश्येमाक्षभिर्यजत्राः। स्थिरै-रङ्गैस्तुष्टुवाꣳसस्तनूभिः। व्यशेम देवहितं यदायुः।

End:

तेजस्विनावधीतमस्तु मा विद्विषावहै। ओं शान्तिश्शान्तिः शा-न्तिः ॥

No. **226.** पञ्चशान्तिः.

PAÑCAŚĀNTIḤ.

Substance, palm leaf. Size, 8½ × 1 inches. Pages, 18. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, much injured. Appearance, old.

Begins on fol. . For other works herein see No 180.

This contains the following five śāntis :—

1. शं नो मित्रः शं वरुण : (Initial).
2. शं नो मित्रः शं वरुणः (Final).

3. सह नाववतु
4. नमा वाचे
5. शं नो वातः पवतां ।

This is too injured to allow of useful extracts being given.

No. 227. पञ्चशान्तिः.

PAÑCAŚĀNTIḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 14¼ × 1¼ inches, pages, 9. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Begins on fol. 128*a*. For other works herein see No. 204.

It contains the following śāntis :—

(1) शं नो मित्रः (Initial) (4) नमो वाचे.
(2) शं नो मित्रः (Final) (5) शं नो वातः पवतां
(3) सह नाववतु (6) तच्छं योरावृणीमहे.

Same as the last.

No. 228. पञ्चसूक्तम्.

PAÑCASŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 14¼ × 1⅜ inches. Pages, 27. Lines, 4 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old

Begins on fol. 1*a*. The other works herein are :—

Sandhyāvandanakramaḥ 14*a*, Nārāyaṇōpaniṣad 21*a*, Gajēndramōkṣaḥ 23*a*, Dharmaśāstravacanam 40*a*, Āpastambāparaprayōgaḥ 57*a*.

Contains—

	Fol.		Fol.
Manyusūktam	4*b*	Gharmasūktam ..	11*b*
Viṣṇusūktam	6*a*	Samudrasūktam ..	13*a*
Puruṣasūktam	10*b*		

(आदिभागश्शिथिलः.)

End :

शान्ता पृथिवी शिवमन्तरिक्षं द्यौर्नो देव्यभयं नो अस्तु शिवा दिशः प्रदिश उद्दिशो न आपो विश्वतः परिपान्तु सर्वतः शान्तिश्शान्तिश्शान्तिः ॥ सर्वारिष्टशान्तिरस्तु ॥

मन्युसूक्तम् (Ṛgvēda—X. 83–84.) ॥

Beginning :

यस्ते मन्यो मन्युस्तापसोमान्यवन्तु जगत्या दित्वया मन्यो चतुर्जगत्यन्तम्॥ यस्ते मन्योऽविधद्वज्रसायक सह ओजः पुष्यति विश्वमानुषक् ॥

End :

श्रियं दधाना हृदयेषु शत्रवः पराजितासो अप नि लयन्ताम् ॥

विष्णुसूक्तम् (Ṛgvēda—I. 154–156 ; VI. 69 ; VII. 99–100.) ॥

Beginning :

विष्णोर्नुकं वीर्याणि प्र वोचं यः पार्थिवानि वि ममे रजांसि यो अस्कभायदुत्तरं सधस्थं विचक्रमाणस्त्रेधोरुगायः

*　　*　　*　　*

End :

वर्धन्तु त्वा सुष्टुतयो गिरो मे यूयं पात स्वस्तिभिस्सदा नः ॥

पुरुषसूक्तम् (Vide No. 200.) ॥

Beginning :

सहस्रशीर्षा नारायणः पुरुषोऽनुष्टुप् । नारायण ऋषिः । पुरुषो देवता । अनुष्टुप् छन्दः । अन्त्या त्रिष्टुप् छन्दः ॥ हरिः ओम् ॥ सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षस्सहस्रपात्

End:

दिवीव चक्षुराततम् । तद्विप्रासो विपन्यवो जागृवांसस्य(स्स)मिन्द-(न्ध)ते । विष्णोर्यत् परमं पदम् ॥

घर्मसूक्तम् (Ṛgvēda X. 114.) ॥

Beginning:

घर्मासमंतात्रिवृत ०ापतुः तयोर्जुष्ट मातरिश्वा जगाम । दिवस्पयोदिधिषाणा अवेषन् विदुर्देवाः सहसा मानमर्काक(र्कम्) ॥

* * * *

End:

भूम्या अन्तं पर्येके चरन्ति रथस्य धूर्षु युक्तासो अस्थुः । श्रमस्य दायं वि भजं त्येभ्यो यदा यमो भवति हर्म्यो हितः ॥

समुद्रसूक्तम् (Ṛgvēda IV. 58.) ॥

Beginning:

हरिः ओम् । समुद्रादूर्मिमधुमां उदारदुपांशुना सममृतत्वमानट् ॥ घृतस्य नाम गुह्यं यदस्ति जिह्वा देवानाममृतस्य नाभिः ॥ वयं नाम प्रब्रवामा घृतस्यास्मिन् यज्ञे धारयामा नमोभिः ॥

* * * *

End:

धामन्ते विश्वं भुवनमधिश्रितमंतस्समुद्रेहृद्यं अन्तरायुषि । अपाम नीके समिथे य आभृतस्तमश्याम मधुमन्तं त ऊर्मिम् ॥

No. 229. श्रुतिसूक्तगायत्रीसूची.

ŚRUTISŪKTAGĀYATRĪSŪCĪ.

Substance, palm-leaf. Size, 10¾ × 1¼ inches. Pages, 15. Lines, 5 on a page. Character, Grantha. Condition, good. Appearance, new.

Contains the beginning of some sūktas and the Gāyatris of some deities.

Beginning:

अग्निसूक्तम् ॥ अग्ने नय सुपथा राये ॥
गोसूक्तम् ॥ गावो भगो गाव इन्द्रो मे ॥
इन्द्रसूक्तम् ॥ यत इन्द्र भजामहे ततो ॥
वरुणसूक्तम् ॥ इमम्मे वरुण श्रुधीहवन् ॥

End:

पवित्रसूक्तम् ॥ पवित्रवन्तः परिवाजमासते ।
आयुष्यसूक्तम् ॥ अग्निरायुष्मान् ॥
नारायणगायत्री ॥ नारायणाय विद्महे वासुदेवाय धीमहि । तन्नो विष्णुः प्रचोदयात् ।
लक्ष्मीगायत्री ॥ महादेव्यै च विद्महे विष्णुपत्न्यै च धीमहि तन्नो लक्ष्मीः प्रचोदयात् ॥

* * * *

तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि । धियो यो नः प्रचोदयात् ॥ इति सूर्यगायत्री ॥

No 230. शतरुद्रीयम्.

ŚATARUDRĪYAM

Substance, palm-leaf Size, 18½ × 1¼ inches. Pages, 8. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, fair. Appearance, old.

Begins on fol 23*a*. For other works see No. 140 *ante*.

This work consits of the following sūktas taken from the Rg Vēda Mandala II, 33; I, 43–44; III, 114; VII. 46; VI, 28; X, 166; I, 91 (verses 1 to 5); X. 154; 19.

Beginning:

आ ते पितर्मरुतां सुम्नमेतु । मा नस्सूर्यस्य संदृशो युयोथाः । अभि नो वीरो अर्वति क्षमेत प्रजायेमहि रुद्र प्रजाभिः ।

End:

आ निवर्तन वर्तय नि निवर्तन वर्तय । भूम्याश्चतस्रः प्रदिशस्ताभ्य एना नि वर्तय भद्रं नो अपि वातय मनः ॥ ऋ ॥ ४ ॥ व ॥

No. **231.** मन्युसूक्तम्.

MANYUSŪKTAM.

Substance, palm-leaf. Size, 18½ × 1¼ inches. Pages, 3. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance old.

Begins on fol. 28*b*. For other works herein see No. 140 *ante*.

Complete Same as the one described in No. 226.

Beginning:

यस्ते मन्योऽविधद्वज्रसायक सह ओजः पुष्यति विश्वमानुषक् ।
साह्याम दासमार्यं त्वया युजा सहस्कृतेन सहसा सहस्वता ॥

End:

सं सृष्टं धनमुभयं समाकृतमस्मभ्यन्दत्तां वरुणश्च मन्युः ।
भियन्दधाना हृदयेषु शत्रवः पराजितासो अप नि लयन्ताम् ॥

No. 232. ऋग्वेदीयर्चः.

RGVĒDĪYARCAH.

Substance, (Śrītāla) palm-leaf. Size, 14½ × 2¼ inches. Pages, 7. Lines, 14 on a page. Character, Nandināgarī. Condition, injured. Appearance, old.

Found on fols. 11, 14, 16 and 17. For other works herein see No. 203 *ante.*

Fol. 11 contains a portion of the Rudriyam described in No. 228; fol. 14 contains the first adhyāya of the Aitarēyāraṇyaka and fols. 16 and 17 contain the following:—

Beginning:

देवतानां पाप्मानं मृत्युमपहत्यथैनां मृत्युमत्यवहत् ॥ 11 ॥ स वै वाचमेव प्रथमामृत्युमत्यवहत्सा यदा मृत्युमत्यमुच्यत । सोऽग्निरभवत् सोऽयमग्निः परेण मृत्युमतिक्रान्तो दीप्यते ॥ 12 ॥

End:

सैषा क्षत्रस्य योनिर्यद्ब्रह्म तस्माद्यद्यपि राजापरमतां गच्छति ब्रह्मैवान्ततः उप निः श्रयति ॥ स्वां योनिं या उ एनं हिनस्ति । स्वां योनिमृच्छति स पापीयान् भवति । यथा श्रेयांसं हिंसित्वा ॥

No. 233. अभिश्रवणमन्त्रः.

ABHIŚRAVAṆAMANTRAḤ

Substance, palm-leaf. Size, 11½ × 1½ inches. Pages, 45. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, fair. Appearance, new.

Begins on fol. 4*a*. For other works herein see No. 205 *ante.* Complete.

Beginning:

कृणुष्व पाजः प्रसितिन्नपृथिवीं(र्थ्वीं) याहि राजेवामवाः इव(भे)न । त्रिष्वीमनु प्रसितिन्द्रूणानोऽस्तासि विध्य रक्षसस्तपिष्ठैः । तव भ्रमास आ शु या

पतन्त्यनुस्पृश धृषता शोशुचानः ।तपूंष्यग्ने जुह्वा पतङ्गानसन्दितो वि सृज विष्वगुल्काः। प्रतिस्पशो वि सृजतूर्णितमो भवापायुर्विशो अस्या अदब्धः॥

End:

विश्वमेनाननु प्रजायते । ब्रह्मणस्सायुज्यꣳ सलोकतां यन्ति । एतासामेव देवतानाꣳ सायुज्यं । सार्ष्टिताꣳ समानलोकतां यन्ति । य एतदुपयन्ति एचैनत्प्राहुः । एभ्यश्चैनत्प्राहुः ॥

No. 234. अभिश्रवणमन्त्रः.

ABHIŚRAVAṆAMANTRAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1½ inches. Pages, 39. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, new.

Begins on fol. 7*a*. For other works herein see No. 20 *ante*. Complete.

No. 235. अभिश्रवणमन्त्रः.

ABHIŚRAVAṆAMANTRAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 16 × 1½ inches. Pages, 20. Lines, 5 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

This collection of mantras is extracted from the Kṛṣṇayajurvēda and is repeated during the annual ceremonies performed in honor of the dead ancestors.

Wants beginning ; and is from सन्तानिर्वा.

Begins on fol 116*a* The other works herein are :—

	Fol.		Fol.
Saptaśatī	1*a*	Rāmaṣaḍakṣarīmantraḥ	48*a*
Pāśupatāstramantraḥ ..	41*a*	Śivapañcākṣarī	49*b*
Putraprasādagaurīmantraḥ	42*b*	Śrīsūktaviṣyakadēvīpūjā	50*a*
Pañcāṅgasādhanam ..	43*a*	Śaktipañcākṣarī ..	51*a*
Cakranirūpaṇam ..	43*b*	Gaṇapatimantraḥ ..	51*b*
Balādhyānam	47*a*	Lalitāsahasranāmastōtram	52*a*
Bhūśuddhidigbandhanam	48*a*	Mahāvidya	59*a*

No. 236. अभिश्रवणमन्त्रः.

ABHIŚRAVAṆAMANTRAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 14 × 1⅛ inches. Pages, 17. Lines, 5 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 3b. For other works herein see No. 208 *ante*.

Incomplete.

No 237. कृष्णयजुर्वेदमन्त्रप्रश्नः.

KṚṢṆAYAJURVĒDAMANTRAPRAŚNAḤ.

Substance, paper. Size, 12½ × 8 inches. Pages, 33. Lines, 24 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance old.

Complete in two Praśnas.

This contains mantras to be used in the domestic rituals that are performed on auspicious occasions according to the Kṛṣṇayajurvēda. It is also called Agnikāṇḍamantra or Ekāgnikāṇḍamantra. According to the Āndhra Pāṭha these two Praśnas are not counted in the अशीतिद्वय or 82 Praśnas of the Kṛṣṇayajurvēda.

Begins on fol. 110b. The other works herein are :—

Prātiśākhyabhāṣyam (1b), Śatadvayī (127b), Śatadvayīvyākhyā (151a). Yajuśśrautaprayōgaḥ (218b). Sannyāsavidhiḥ (294b).

This has been published with Haradatta's commentary in Dēvanāgari in the *Bibliotheca Sanskritica* of Mysore, No. 28.

Beginning:

प्रसुग्मन्ता धियसानस्य सक्षणि वरेभिर्वराꣳ अभि सु प्र सीदत ।
अस्माकमिन्द्र उभयञ्जुजोषति यत्सौम्यस्यान्धसो बुबोधति ॥
अनृक्षरा ऋजवस्सन्तु पन्था येभिस्सखायो यन्ति नो वेरयम् ॥
समर्यमा संभगो नो निनीयात्सञ्जास्पत्यꣳ सुयममस्तु देवाः ॥

End:

इमं दे(जी)वेभ्यः परिधिन्दधामि मैषान्नुपा(गा)दपरो अर्थमेतम् ।
शतञ्जीवन्तु शरदः पुरूचीस्तिरो मृत्युन्दधतां पर्वतेन ॥
या त एषा रराव्या तनूः । उक्थ्यश्चास्यतिरात्रश्च पृथिवी ते पात्रम् ॥

* * * *

मा तेकुमारं त्रयोविंशतिः नक्तश्चारिणश्चतुर्दश ॥

No. 238. कृष्णयजुर्वेदमन्त्रप्रश्नः.

KṚṢṆAYAJURVĒDAMANTRAPRAŚNAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1¼ inches. Pages, 13. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Begins on fol. 15*a*. The other works herein are: Āraṇyaśikṣā (1*a*), and Sarvasammataśikṣā with commentary (21*a*).

Same as the last. II. Praśna, from the 15th Khaṇḍa to the end.

No. 239. कृष्णयजुर्वेदमन्त्रप्रश्नः.

KṚṢṆAYAJURVĒDAMANTRAPRAŚNAḤ.

Substance, palm-leaf (Śrítala). Size, 9 × 1½ inches. Pages, 29. Lines, 9 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old

First Praśna is complete; the second contains only 14 Pañcāśats.

Begins on fol. 5*a*. The other works herein are:—

Gāyatrīhṛdayam (1*a*), Śrāvaṇahōmaḥ (20*a*), Nāndīprayōgaḥ (23*a*), Navagrahajapahōmādiḥ (23*b*), Punassandhānam (33*b*), Rāmāṣṭōttaraśatanāmastōtram (36*a*), Bhagavadgītā (36*b*).

Same as the last.

No. 240. कृष्णयजुर्वेदमन्त्रप्रश्नः.

KṚṢṆAYAJURVĒDAMANTRAPRAŚNAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 17 × 1¼ inches. Pages, 32. Lines, 6 on a page. Character, Grantha. Condition, slightly injured. Appearance, old.

Begins on fol. 16*a*. The other works herein are:—

Vēṅkaṭakṛṣṇabhūpativiṣayaślōkāḥ (1*a*), Catuślōkāḥ (5*a*), Garuḍapañcāśat (7*a*), Garuḍastōtram (9*a*), Tarkasaṅgrahaḥ (10*a*).

Breaks off in the 13th Pañcāśat of the II Praśna.

Same as the last.

No. 241. कृष्णयजुर्वेदमन्त्रप्रश्नः.

KṚṢṆAYAJURVĒDAMANTRAPRAŚNAḤ.

Substance, palm-leaf. Size, 11½ × 1 inches. Pages, 44. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new. Complete.

Begins on fol. 1*a*. The the other work herein is Āpastambagṛhyasūtram (22*b*).

Same as the last.

No. 242. कृष्णयजुर्वेदमन्त्रप्रश्नभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDAMANTRAPRAŚNABHĀṢYAM.

Substance, paper. Size, 13 ½ × 8 inches. Pages, 105. Lines, 22 on a page. Character, Telugu. Condition, good. Appearance, new.

Begins on fol. 1*a*. The other work herein is Bōdhāyana-dharmapraśnaḥ (55*a*).

This commentary is by Haradatta.

Complete. The Vaiśvadēvaprakaraṇa is added in the end in this manuscript.

Beginning :

अथ विवाहमन्त्रम(न्त्राः ?) । मन्त्रवतो वरान् प्रहिणुयात् । प्रसु-ग्मन्तेति । प्रसुग्मन्ता सुष्ठु प्रकर्षेण गन्तारः भ्रियमाणस्य ध्यायमानस्य मक्षणि समाने क्षणे ध्यानानन्तरे वरेभिः वरैः श्रेष्ठैः पथिभिः वरान् वर-यितव्यान् कन्यायाः पित्रादीन् अभि प्रीन सुप्रसीदत सुष्टु प्रकर्षेण प्रसीदत ॥

End :

ततश्शतं शरदः पुरूचीः बहुदिवसान् व्याप्नुवन्ति(तीः) जीवन्तु मृत्युस्तु(न्तु) अनेन पर्वतेन अश्मना तिरोदधताम् तीर्णवन्तं कुर्वन्तु ॥

इत्येकाग्निकाण्डमन्त्रव्याख्या समाप्ता ॥

प्रणिपत्य महादेवं हरदत्तेन शम्भुना ।
एकाग्निकाण्डमन्त्राणां व्याख्या सम्यग्विधीयते ॥

तथा चोक्तम् । उभयतः परिषेचनम् यथा पुरस्तादिति । तस्मा-त्परिषेचनमन्त्राः पूर्वं व्याख्येयाः । अदितेऽनुमन्यस्वेति । अदितिरिति देव-माता । हे अदिते अनुमन्यस्व मया क्रियमाणं कर्म अनुजानीहि ।

* * * *

अन्ये पुनः दिवा च बलिमिच्छन्तं(न्तः) इतरु (इत्यु)हेन दिवा बलिं हरन्ति दिवाचारिभ्य इति दिवा नक्तचारिभ्य इति नक्तमित्याश्वला-यने दर्शनात् ॥

No. 243. कृष्णयजुर्वेदमन्त्रप्रश्नभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDAMANTRAPRAŚNABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 16⅞ × 1⅜ inches. Pages, 2. Lines, 6 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 5*a*. For other works herein see No. 211 *ante*.

Incomplete. Same as the last.

Contains only the commentary on Vaiśvadēva mantra. For extracts see the last number.

No. 244. कृष्णयजुर्वेदमन्त्रप्रश्नभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDAMANTRAPRAŚNABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 15¾ × 1¼ inches. Pages, 157. Lines, 7 on a page. Character, Grantha. Condition, injured. Appearance, old.

Complete. Same as the last.

The commentary on Vaiśvadēva mantra is added at the beginning unlike that of No. 242.

No. 245. कृष्णयजुर्वेदमन्त्रप्रश्नभाष्यम्.

KṚṢṆAYAJURVĒDAMANTRAPRAŚNABHĀṢYAM.

Substance, palm-leaf. Size, 19½ × 1¼ inches. Pages, 71. Lines, 8 on a page. Character, Telugu. Condition, injured. Appearance, old.

Begins on fol. 85a. The other works herein are Āpastamba-dharmapraśna (1a), Āpastambadharmapraśnavyākhyā (14a), Gṛhya-tātparyadarśanam (121a).

Almost complete. Same as the last.

INDEX.

[NOTE.—The numbers refer to pages, and the names printed in *italics* are those of the works that are described.]